

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ενιαίος
Φορέας
Κοινωνικής
Ασφάλισης

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Ακαδημίας 22, Τ.Κ. 10671 Αθήνα
Πληροφορίες: Μ. Κουτσοπούλου, Π. Δάβου,
Κ. Νικολοπούλου, Π. Κοτσώρη, Ευαγγ. Φάγκρα,
Κ. Παναγιώτου
Τηλ.: 210/3729 785, 742, 741, 719, 655, 652
FAX: 210/3666010
e-mail : d.sintaxeon@efka.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΑΡ.: 6

Αθήνα, 5 .2. 2018

Αριθ. Πρωτ.
Σ50/6/177201

ΠΡΟΣ:

Τους αποδέκτες του Πίνακα Α '

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Κάνιγγος 29, Τ.Κ. 10110 Αθήνα
2. Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.
Δ/ση Λειτουργίας & Υποστήριξης Εφαρμογών
Υποδιεύθυνση: Υποστήριξης Πελατών
Λυκούργου 10, Τ.Κ. 10551 Αθήνα
3. Υποομάδα Έργου Συντάξεων ΕΦΚΑ
Πατησίων 12, Τ.Κ. 10677 Αθήνα
4. « Ίριδα», Κολοκοτρώνη 4, Τ. Κ. 10561 Αθήνα

Θ Ε Μ Α : «Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016 περί χορήγησης σύνταξης λόγω θανάτου, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 4499/2017.»

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ. 3
I. ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ	σελ. 3
1. Αναγνώριση δικαιώματος – θεμελιώδεις προϋποθέσεις	σελ. 3
α) Ο χρόνος ασφάλισης	σελ. 3
β) Ο γάμος- το σύμφωνο συμβίωσης-η ανασύσταση γάμου	σελ. 6
2. Δικαιούχοι	σελ. 6
3. Έναρξη, διάρκεια, λήξη δικαιώματος συνταξιοδότησης/έκταση εφαρμογής	σελ. 6
α) Έναρξη του δικαιώματος συνταξιοδότησης	σελ. 7
β) Διάρκεια του δικαιώματος συνταξιοδότησης	σελ.8
i. Για τους συζύγους και τα έτερα μέρη του συμφώνου συμβίωσης	σελ. 8
ii. Για τα τέκνα	σελ. 9
iii. Για τους διαζευγμένους	σελ. 10
γ) Λήξη του δικαιώματος	σελ. 11
δ) Έκταση εφαρμογής των διατάξεων	σελ. 11
II. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΣΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	σελ. 12
1. Εθνική σύνταξη	σελ. 12
2. Ανώτατο ποσό σύνταξης.....	σελ. 14
3. Κατώτατο ποσό σύνταξης.....	σελ. 14
4. Γενικά.....	σελ. 16
5. Κριτήρια που καθορίζουν το ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης λόγω θανάτου	σελ. 16
6. Ποσοστά των δικαιούχων	σελ. 19
Πίνακας Α'	σελ. 20
Πίνακας Β'	σελ. 21
Πίνακας Γ'	σελ. 22
III. ΘΕΜΑΤΑ Ο.Γ.Α.	σελ. 22
IV. ΙΣΧΥΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ	σελ. 23
V. ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ	σελ. 23

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με τη με αρ. πρωτ.: Φ80000/οικ. 60272/2196/23.12.2016 εγκύκλιο του ΥΠΕΚΑΑ (ΑΔΑ: Ψ04Μ465Θ1Ω-ΡΦΘ), που έχει ήδη αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΕΦΚΑ, γνωστοποιήθηκαν οι διατάξεις του **άρθρου 12 του Ν. 4387/2016 (ΦΕΚ 85Α')** **περί χορήγησης σύνταξης λόγω θανάτου**, καθώς και **του άρθρου 16** σχετικά με τα δικαιώματα των αντισυμβαλλομένων στο σύμφωνο συμβίωσης, οδηγίες για την εφαρμογή του οποίου έχουν δοθεί με την **εγκύκλιο 10/2017**.

Με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Μέρους του Ν. 4499/2017 (ΦΕΚ 176 Α') «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις του ν. 4387/2016, ρυθμίσεις για την αγορά παιγνίων, για την "Ελληνικό Καζίνο Πάρνηθας Α.Ε." και άλλες διατάξεις.» συμπληρώθηκε το άρθρο 12 του Ν. 4387/2016.

Σε συνέχεια των οδηγιών του ΥΠΕΚΑΑ, στις οποίες σας παραπέμπουμε κατά το μέρος που αφορά τις διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016 πριν από τη συμπλήρωσή του, με την προκειμένη εγκύκλιο αναλύονται περαιτέρω τα ζητήματα ερμηνείας των εν λόγω διατάξεων, μετά και τη συμπλήρωσή τους με το άρθρο 1 του Ν. 4499/2017, όπως ερμηνεύονται με την κοινοποιούμενη εγκύκλιο του ΥΠΕΚΑΑ με αρ. πρωτ. Φ80000/οικ.58727/74/Δ29.17/29.12.2017 (ΑΔΑ: Ω62Ο465Θ1Ω-ΞΙΕ), ως εξής:

Ι. ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

1. Αναγνώριση δικαιώματος-θεμελιώδεις προϋποθέσεις

α) Ο χρόνος ασφάλισης (παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016)

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, **θεμελιώδης προϋπόθεση για την αναγνώριση δικαιώματος συνταξιοδότησης** λόγω θανάτου στα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις Α', Β' και Γ' της παραγράφου αυτής **είναι ο θανών ασφαλισμένος να είχε πραγματοποιήσει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης που απαιτείται σύμφωνα με τη νομοθεσία στην οποία εμπίπτει για τη συνταξιοδότησή του εξ ιδίου δικαιώματος (γήρατος) ή ανικανότητας (αναπηρίας)**, πλήρους ή μειωμένης. Αυτή η γραμματική διατύπωση ερμηνεύεται ως εξής:

ι. Δεν εξετάζεται η θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω γήρατος ή λόγω αναπηρίας από τον ασφαλισμένο (δηλαδή εκτός από τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης να είχε συμπληρώσει συγκεκριμένη ηλικία ή ποσοστό αναπηρίας). Όταν δε εξετάζεται το δικαίωμα στη χορήγηση σύνταξης λόγω **θανάτου ασφαλισμένου**, ο κατά περίπτωση απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης θα πρέπει να έχει συμπληρωθεί κατά το χρόνο επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου, δηλαδή του θανάτου, επειδή πρόκειται για δικαίωμα που αναγνωρίζεται με αυτή την

αιτία. Στην περίπτωση που ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα (εργατικό ή εκτός εργασίας), ο χρόνος ασφάλισης που πρέπει να έχει συμπληρωθεί μέχρι την επέλευση του θανάτου αντιστοιχεί στις αντίστοιχες προϋποθέσεις που ορίζονται κατά περίπτωση από τη νομοθεσία για παλαιούς και νέους ασφαλισμένους. Ευνόητο είναι ότι στην περίπτωση **θανάτου συνταξιούχου**, κατά την οποία εξετάζεται το δικαίωμα μεταβίβασης σύνταξης, **δεν ελέγχεται εκ νέου ο χρόνος ασφάλισής του**.

ii. Έχοντας υπόψη την παρ. 8 του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016, με την οποία καθορίζεται ότι κριτήριο για την εφαρμογή του άρθρου αυτού είναι ο θάνατος να έχει επέλθει από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, δηλαδή από 13.5.2016 και εξής, είναι σαφές ότι **η συμπλήρωση του χρόνου ασφάλισης εκ μέρους του θανόντος ασφαλισμένου** εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας που κατά περίπτωση ισχύουν και εφαρμόζονται από την ημερομηνία αυτή και εξής για τους ασφαλισμένους του Δημοσίου και των φορέων οι οποίοι εντάχθηκαν στον Ε.Φ.Κ.Α. πριν από και από την 1.1.1993 και μετά, οι οποίες καθορίζουν τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης για τη συνταξιοδότηση εξ ιδίου δικαιώματος (γήρατος) ή ανικανότητας (αναπηρίας). Ειδικά όσον αφορά το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας, επισημαίνουμε ότι σύμφωνα με την **παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 4387/2016**, οι οικείες κατά περίπτωση διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου καθώς και οι γενικές και καταστατικές διατάξεις των φορέων, κλάδων και τομέων των ενταχθέντων στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέων εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι να τεθεί σε ισχύ νομοθετική ρύθμιση με αντικείμενο τη θέσπιση νέων, ενιαίων κανόνων για όλους τους ασφαλισμένους. Συνεπώς, η επικείμενη αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου με το οποίο θα καθορισθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος χρόνος ασφάλισης για τη συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας όλων των ασφαλισμένων, θα επηρεάσει και την αναγνώριση δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω θανάτου ασφαλισμένου.

iii. Σχετικά με το **δικαίωμα αναγνώρισης του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας** προκειμένου να συμπληρωθεί ο ελάχιστος χρόνος ασφάλισης που απαιτείται κατά περίπτωση για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος ή αναπηρίας και να απονεμηθεί σύνταξη λόγω θανάτου, έχοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 34 του νόμου αυτού και τις σχετικές οδηγίες της εγκυκλίου του ΥΠΕΚΑΑ με αρ. πρωτ. Φ80000/οικ.Δ13/22702/966/30.5.2017 (ΑΔΑ: ΩΡ25465Θ1Ω-Χ40) διευκρινίζουμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β της παρ. 1 **του άρθρου 1 του Ν. 1358/1983**, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 1 του άρθ. 23 του Ν.1539/85 (ΦΕΚ 64 Α'), ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας υπολογίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος «β) **Λόγω θανάτου ασφαλισμένου**, εφόσον η χήρα έχει υπερβεί το 60έτος της ηλικίας της ή τα τέκνα δεν έχουν υπερβεί το 18ο έτος της ηλικίας τους ή το 24ο, όταν σπουδάζουν, ή έχουν υπερβεί το 18ο έτος αλλά ήταν και παραμένουν ανίκανα για εργασία, πριν από τη συμπλήρωση του ορίου αυτού και ο θανών ασφαλισμένος είχε πραγματοποιήσει στην ασφάλιση ενός ή περισσότερων

ομοειδών ασφαλιστικών οργανισμών μέχρι το χρόνο του θανάτου του 900 ημέρες εργασίας.» (εγκύκλιος τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ 118/1985).

Στην παρ. 3 του άρθρου 1 ορίζεται ότι **«το δικαίωμα για την αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους, έχει ο ασφαλισμένος και σε περίπτωση θανάτου του τα μέλη της οικογένειάς του που δικαιούνται σύνταξη λόγω του θανάτου του».**

Με το άρθρο 3 του νόμου αυτού επεκτάθηκε το δικαίωμα αναγνώρισης χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας των άρθρων 1 παρ. 1 και 2 του νόμου αυτού **στους συνταξιούχους των οργανισμών κύριας και επικουρικής ασφάλισης και -σε περίπτωση θανάτου τους- στα μέλη της οικογένειάς τους** που δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου.

Στην εγκύκλιο 24/2017 αναφέρεται ότι σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 34, **καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 1358/1983.** Ως προς το θέμα αυτό στην εγκύκλιο 29/2017 (3. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ) αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: *«...Καταργείται το δικαίωμα αναγνώρισης στρατιωτικής υπηρεσίας άρθρου 3 Ν. 1358/1983 από τους συνταξιούχους, και σε περίπτωση θανάτου, από τα μέλη της οικογένειάς του θανόντος (παρ. 4 άρθρου 34 Ν. 4387/2016). Κατά τα λοιπά, ως προς το πεδίο εφαρμογής εξακολουθούν να ισχύουν οι εγκύκλιες οδηγίες που έχουν κατά καιρούς δοθεί από τους εντασσόμενους στον Ε.Φ.Κ.Α. φορείς.».*

Διευκρινίζεται, λοιπόν, ότι **εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 1358/1983, όπως αντικαταστάθηκαν.** Επομένως, για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016, όπως ισχύει, **δικαίωμα αναγνώρισης του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας έχουν οι δικαιούχοι σύνταξης λόγω θανάτου ασφαλισμένου από 13.5.2016 και μετά, όπως καθορίζονται στις περιπτώσεις Α' και Β' της παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016** (ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος, το έτερο μέρος του συμφώνου συμβίωσης και τα τέκνα του θανόντος). Αντίθετα, το δικαίωμα αυτό δεν παρέχεται στους διαζευγμένους, δεδομένου ότι δεν αποτελούν μέλη οικογένειας του θανόντος ασφαλισμένου.

iv. Εξάλλου, **εξακολουθούν να ισχύουν οι οδηγίες του Γενικού Εγγράφου του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με αρ. πρωτ. Σ40/114/2.11.2006.** Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΥΠΕΚΑΑ (Φ80000/21676/1630/23.10.2006), στην περίπτωση της προαιρετικής ασφάλισης των μακροχρόνια ανέργων βάσει της διάταξης του άρθρου 10 του Ν. 2874/2000, οι ημέρες ασφάλισης που πραγματοποιεί ο ασφαλισμένος είναι ισχυρές και μπορούν να αξιοποιηθούν για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, εφόσον ο ασφαλισμένος καταστεί ανάπηρος μετά την υπαγωγή του στην εν λόγω προαιρετική ασφάλιση. *«Επομένως, στις περιπτώσεις ασφαλισμένων οι οποίοι μετά την υπαγωγή τους στην προαιρετική ασφάλιση του άρθρου 10 του Ν. 2874/2000 (μακροχρόνια άνεργοι), καθίστανται ανάπηροι και ζητούν να συνταξιοδοτηθούν λόγω αναπηρίας, θα συνυπολογίζετε το χρόνο αυτής της προαιρετικής*

ασφάλισης για τη συμπλήρωση των γενικών και ειδικών προϋποθέσεων, προκειμένου να θεμελιωθεί το συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Ομοίως θα συνυπολογίζετε τον ανωτέρω χρόνο τόσο για την πλήρωση των γενικών όσο και των ειδικών προϋποθέσεων και στις περιπτώσεις θανάτου ασφαλισμένων, προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν τα μέλη οικογενείας τους.»

β) Ο γάμος- το σύμφωνο συμβίωσης-η ανασύσταση γάμου (παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016)

Η διάταξη αυτή καθορίζει ως **ελάχιστη διάρκεια γάμου/συμφώνου συμβίωσης** μεταξύ του θανόντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου και του επιζώντος συζύγου/ετέρου μέρους συμφώνου συμβίωσης από τη σύναψή του¹ μέχρι την ημερομηνία θανάτου **τα πέντε έτη**. Η εν λόγω προϋπόθεση δεν ελέγχεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας (κατά τις διατάξεις που ισχύουν για τους ασφαλισμένους στους τ. φορείς κοινωνικής ασφάλισης που εντάχθηκαν στον Ε.Φ.Κ.Α., πρόκειται για τις περιπτώσεις ατυχήματος που χαρακτηρίζεται εργατικό) ή σε ανθρωποκτονία.

β) Κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε ή με το γάμο νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίστηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο. Σύμφωνα με το όλο πνεύμα των διατάξεων του άρθρου 1463 του Α.Κ. και επ., πλήρης εξομοίωση του γεννημένου χωρίς γάμο τέκνου με τέκνο γεννημένο σε γάμο επιτυγχάνεται όταν παράλληλα με την αναγνώριση (εκούσια ή δικαστική) συναφθεί και γάμος των γονέων.

γ) Η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελούσε σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία δεν διεκόπη και γεννήθηκε ζων τέκνο.

δ) Συντρέχει η περίπτωση ανασύστασης προϋπάρχοντος γάμου. Ο αρχικός και ο εξ ανασυστάσεως γάμος, κατά τη διάρκεια του οποίου απεβίωσε ο σύζυγος, πρέπει να έχουν διαρκέσει συνολικά τουλάχιστον πέντε έτη, ο δε εξ ανασυστάσεως πρέπει να είχε διάρκεια τουλάχιστον **έξι μηνών**.

2. Δικαιούχοι (περιπτώσεις Α', Β' και Γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016)

Τα πρόσωπα που δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου ασφαλισμένου/-ης ή συνταξιούχου που απεβίωσε από 13.5.2016 και μετά είναι ο/η επιζών/-ώσα **σύζυγος και το έτερο μέρος του συμφώνου συμβίωσης, τα τέκνα** του θανόντος (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, αναγνωρισθέντα, υιοθετηθέντα και όσα εξομοιώνονται με αυτά) και **ο/η διαζευγμένος/-η**.

3. Έναρξη, διάρκεια, λήξη του δικαιώματος/έκταση εφαρμογής των διατάξεων

¹ Σχετικά με την ημερομηνία έναρξης ισχύος του συμφώνου συμβίωσης των διατάξεων του Ν. 4356/2015, βλ. την εγκύκλιο 10/2017.

α) Έναρξη του δικαιώματος συνταξιοδότησης

Ουσιαστικά καθορίζεται από την περ. α της παρ. 5, όπου αναφέρεται ότι η σύνταξη καταβάλλεται από την **πρώτη του επομένου του θανάτου μήνα**.

Παράλληλα, ως προς το ζήτημα αυτό θα πρέπει να εφαρμόζονται κατά περίπτωση και οι οικείες καταστατικές διατάξεις των φορέων οι οποίοι εντάχθηκαν στον Ε.Φ.Κ.Α., καθώς και του Δημοσίου, με κριτήριο το φορέα στον οποίο ο ασφαλισμένος που απεβίωσε είχε τον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης για τη συνταξιοδότησή του εξ ιδίου δικαιώματος ή λόγω αναπηρίας.

Για παράδειγμα:

- για τους ασφαλισμένους του **τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ**, ισχύει και το άρθρο 29 του Ν. 3518/2006, το οποίο αντικατέστησε την παρ. 5 του άρθρου 29 του Α.Ν. 1846/1951 (ΦΕΚ 179 Α'), όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4476/1965 (ΦΕΚ 103 Α'), δηλαδή:
 - Σε περίπτωση ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, ο οποίος κηρύσσεται άφαντος με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, η καταβολή της σύνταξης στους δικαιούχους αρχίζει από το χρόνο έναρξης της αφάνειας, όπως αυτός προσδιορίζεται με την απόφαση αυτή, εφόσον υποβάλουν σχετική αίτηση προς απονομή ή μεταβίβαση της σύνταξης μέσα σε έξι μήνες από την έκδοση της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης (παρ. 1, περ. γ).
 - Η καταβολή της σύνταξης δεν μπορεί να ανατρέξει σε χρόνο αργότερο του εξαμήνου από την ημέρα υποβολής της αίτησης για απονομή σύνταξης στην περ. β' καθώς και στην περίπτωση που δεν υποβληθεί αίτηση προς απονομή ή μεταβίβαση της σύνταξης εντός της εξαμήνης προθεσμίας από την έκδοση της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης με την οποία ο ασφαλισμένος ή ο συνταξιούχος κηρύσσεται άφαντος.
- **Για τους ασφαλισμένους του τ. ΟΑΕΕ** εφαρμόζεται η παρ. 7 του άρθρου 23 σε συνδυασμό με την παρ. δ του άρθρου 30 του ΠΔ 258/2005, όπου όλα τα δικαιώματα που έχουν ως προϋπόθεση το θάνατο γεννώνται και σε περίπτωση ασφαλισμένου ή συνταξιούχου που έχει κηρυχθεί σε αφάνεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Κατά συνέπεια, η σύνταξη των μελών οικογενείας αρχίζει από την πρώτη του επόμενου μήνα της ημερομηνίας θανάτου, δηλαδή της κήρυξης σε αφάνεια, και αναδρομικά, όχι όμως για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από ένα έτος πριν από το τέλος του μήνα στον οποίο υποβάλλεται η αίτηση για συνταξιοδότηση.

Στο σημείο αυτό κρίνουμε απαραίτητο να επισημάνουμε τα εξής:

Κατά γενική αρχή του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης, το συνταξιοδοτικό δικαίωμα, όταν δεν υπάρχει αντίθετη διάταξη, κρίνεται με βάση το νομικό καθεστώς που ισχύει κατά το χρόνο

επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου. Όταν πρόκειται για συνταξιοδότηση λόγω θανάτου, ο ασφαλιστικός κίνδυνος θεωρείται ότι επέρχεται κατά το χρόνο θανάτου του ασφαλισμένου. **Το ισχύον δε κατά το χρονικό σημείο του θανάτου δίκαιο διέπει όχι μόνο τις ουσιαστικές προϋποθέσεις του συνταξιοδοτικού δικαιώματος των μελών οικογενείας του θανόντος, αλλά και τα της ενάρξεως καταβολής της σύνταξης** (ΣΤΕ 3069/1992 - επταμελούς συνθ., 267/2013, 539/2016 κ.ά.).

β) Διάρκεια του δικαιώματος συνταξιοδότησης των δικαιούχων [παρ. 1 περ. Α', Β' (όπως συμπληρώθηκε με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 1 του Ν. 4499/2017), και 3 του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016]

ι. Για τους συζύγους και τα έτερα μέρη του συμφώνου συμβίωσης με τα εξής κριτήρια:

- **ανάλογα με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας** σε σχέση με την ημερομηνία θανάτου ή κατά τη διάρκεια της χορήγησης της σύνταξης. Συγκεκριμένα:
 - ✓ σε περίπτωση που ο θάνατος επήλθε **μετά** τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας του επιζώντος συζύγου, η σύνταξη χορηγείται **χωρίς χρονικό περιορισμό εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις λήξης** του δικαιώματος αυτού, σύμφωνα με τις **περιπτώσεις α και β της παρ. 3** του άρθρου αυτού, δηλαδή:
 - λόγω θανάτου του επιζώντος συζύγου,
 - λόγω σύναψης γάμου ή συμφώνου συμβίωσης² εκ μέρους του επιζώντος συζύγου.
 - ✓ Σε περίπτωση που ο θάνατος επήλθε **πριν** από τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας του επιζώντος συζύγου, η διάρκεια της συνταξιοδότησης ορίζεται σε **τρία έτη από την πρώτη του επόμενου του θανάτου μήνα.**
 - ✓ **Εάν ο/η δικαιούχος συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του κατά τη διάρκεια της τριετίας αυτής,** η καταβολή της σύνταξης **διακόπτεται** με τη συμπλήρωση της τριετίας από την πρώτη του επόμενου του θανάτου μήνα **και επαναχορηγείται με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας του/της.**
 - ✓ **Εάν ο/η δικαιούχος δεν συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του κατά τη διάρκεια αυτής της τριετίας, αλλά** κατά τη διάρκειά της:
 - είτε έχει τέκνο ή τέκνα που υπάγονται στην περίπτωση Β' της παρ. 1 του άρθρου 12, όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 4499/2017
 - είτε ο ίδιος είναι ανίκανος για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας κατά ποσοστό 67% και άνω³

² Σχετικά με τις προϋποθέσεις διακοπής χορήγησης κάθε παροχής λόγω της σύναψης σύμφωνου συμβίωσης των διατάξεων του Ν. 4356/2015 βλ. την **εγκύκλιο 10/2017.**

³ **Η εκτίμηση της ανικανότητας του επιζώντος συζύγου** να ασκήσει κάθε βιοποριστική εργασία κατά ποσοστό 67% και άνω **θα πρέπει να βασίζεται σε γνωμάτευση των αρμόδιων υγειονομικών επιτροπών.**

η σύνταξη συνεχίζει να καταβάλλεται για όσο χρόνο πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις και, εάν συντρέχει λόγος διακοπής επειδή δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις συνέχισης καταβολής της, **επαναχορηγείται με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας του επιζώντος συζύγου** (βλ. σελ. 3 παρ. 2 της σχετικής εγκυκλίου του ΥΠΕΚΑΑ).

✓ **Εάν δεν έχει συμπληρωθεί το 55^ο έτος της ηλικίας του επιζώντος συζύγου ούτε κατά το θάνατο ούτε κατά τη διάρκεια λήψης της σύνταξης, η σύνταξη χορηγείται μόνο για τρία έτη.**

ii. Για τα τέκνα, για όσο χρόνο παραμένουν άγαμα και δεν έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης

- Μέχρι να συμπληρώσουν το **18^ο έτος** της ηλικίας τους.
- Ή μέχρι να συμπληρώσουν το **24^ο έτος** της ηλικίας τους, εφόσον και για όσο χρόνο φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες αναγνωρισμένες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού ή σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης ή Κέντρα/Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης **(βλ. και σελ. 18, περ. vi).**
- Ή μέχρι να συμπληρώσουν το **24^ο έτος** της ηλικίας τους **εφόσον ο θάνατος επήλθε κατά τη διάρκεια του έτους προετοιμασίας τους για την εισαγωγή σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή.** Στη σχετική εγκύκλιο του ΥΠΕΚΑΑ ως προς το σημείο αυτό διευκρινίζεται, μεταξύ άλλων, ότι το δικαίωμα παρέχεται ανεξαρτήτως της επιτυχούς ή μη έκβασης των εξετάσεων και ισχύει και για τα επόμενα της Γ' Λυκείου έτη. Η προετοιμασία για τις εξετάσεις πιστοποιείται με το πιστοποιητικό συμμετοχής του παιδιού στις πανελλήνιες εξετάσεις. Ως έτος προετοιμασίας για τις πανελλήνιες εξετάσεις ορίζεται το χρονικό διάστημα μεταξύ της 1ης Ιουλίου και της 30ής Ιουνίου του επόμενου έτους.

Διευκρινίζεται επίσης, ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 20 του Ν. 4019/2011 (για τους ασφαλισμένους του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), καθώς και εκείνες της παρ. 5 του άρθρου 26 του Ν. 4075/2012 (για τους ασφαλισμένους όλων των τ. ΦΚΑ πλην ΙΚΑ και ΟΓΑ), οι οποίες προβλέπουν ότι το δικαίωμα σε σύνταξη παρατείνεται για το χρονικό διάστημα μεταξύ του επόμενου της ενηλικίωσης μήνα και μέχρι το μήνα έναρξης του ακαδημαϊκού έτους, όταν το 18ο έτος της ηλικίας συμπληρώνεται πριν από την εισαγωγή σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και εφόσον η εισαγωγή σε αυτές τις σχολές γίνει μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος με αυτό της ενηλικίωσης.

- Ή και μετά τη συμπλήρωση του **24ου έτους της ηλικίας τους, εφόσον κατά το χρόνο θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου:**

✓ δεν έχουν συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης και είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, και η ανικανότητά τους επήλθε πριν από την συμπλήρωση του 24ου έτους της

ηλικίας τους. **Η λήξη του δικαιώματος στην περίπτωση αυτή** επέρχεται είτε με τη σύναψη γάμου ή συμφώνου συμβίωσης είτε με τη διαπίστωση ότι δεν υφίσταται πλέον ανικανότητα για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας, εκτίμηση που με βάση τη διατύπωση της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016 ανατίθεται στην αρμόδια υγειονομική επιτροπή, δεδομένου ότι συναρτάται ως προς το χρόνο επέλευσής της **(κατά την ημερομηνία θανάτου και πριν από τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας)**.

iii. Για τους διαζευγμένους, όπως και στους συζύγους.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την περ. δ', το **δικαίωμα των διαζευγμένων στη σύνταξη λόγω θανάτου συναρτάται και ως προς το εισοδηματικό κριτήριο που καθορίζεται στη διάταξη αυτή**, δηλαδή ότι το μέσο μηνιαίο ατομικό φορολογητέο εισόδημά τους δεν πρέπει να υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού που αντιστοιχεί στο Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων που καταβάλλεται από τον ΟΓΑ, σύμφωνα με το άρθρο 93 του ίδιου νόμου όπως ισχύει (κατά την πρώτη εφαρμογή 360,00€ X 2=**720,00€**). Στο εισόδημα αυτό δεν θα συνυπολογίζεται η διατροφή που κατέβαλε ο πρώην σύζυγος.

Όσον αφορά την **απόδειξη καταβολής διατροφής** από τον πρώην σύζυγο, επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

Καταρχήν, σύμφωνα με τη διατύπωση της υποπερίπτωσης α' της περίπτωσης Γ' της παρ. 1 του άρθρου 12, η πρώτη απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση σύνταξης σε διαζευγμένο είναι ο/η πρώην σύζυγος, κατά το χρόνο του θανάτου να κατέβαλλε ή να υποχρεούτο να καταβάλει διατροφή που είχε καθοριστεί είτε με δικαστική απόφαση είτε με σύμβαση μεταξύ των πρώην συζύγων. Ως εκ τούτου, υπάρχουν δύο περιπτώσεις: η πρώτη είναι αυτή κατά την οποία μέχρι την ημερομηνία θανάτου είχε αναγνωριστεί η υποχρέωση καταβολής διατροφής είτε με δικαστική απόφαση είτε με σύμβαση (ιδιωτικό συμφωνητικό) μεταξύ των πρώην συζύγων και η δεύτερη αυτή κατά την οποία δεν υπήρχε τέτοια τυπική υποχρέωση, αλλά πρακτικά κατά την ημερομηνία θανάτου αποδεικνύεται η πραγματική καταβολή διατροφής.

Ανάλογα λοιπόν με την περίπτωση, ισχύουν οι οδηγίες είχαν δοθεί από το ΥΠΕΚΑΑ με τα με αρ. πρωτ. Φ1121/12807/990/26.10.2005 και Φ80000/29660/2180/22.12.2005 έγγραφα, δηλαδή ότι στην περίπτωση που η διατροφή είχε καθοριστεί με δικαστική απόφαση, αποδεικτικό για την καταβολή της είναι η ίδια ή απόφαση, ενώ στην περίπτωση που υπήρξε συμφωνία μεταξύ των συζύγων, αποδεικτικό μπορεί να αποτελέσει το μεταξύ τους ιδιωτικό συμφωνητικό το οποίο καθορίζει την καταβολή της. Αν δεν υπάρχει ιδιωτικό συμφωνητικό ή δικαστική απόφαση, μόνη απόδειξη καταβολής διατροφής κατά το χρόνο επέλευσης του θανάτου αποτελεί η φορολογική δήλωση, στην οποία υποχρεούται ο φορολογούμενος να δηλώσει ως εισόδημα την καταβαλλόμενη διατροφή (βλ. σχετικές οδηγίες των Γενικών Εγγράφων του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με αρ. πρωτ. Σ50/29/5.12.2005 και Σ50/2/20.1.2006).

γ) Λήξη του δικαιώματος (παρ. 3 του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016)

Εκτός των ανωτέρω, οι γενικοί λόγοι λήξης του δικαιώματος που απέκτησαν ή διατηρούσαν με τις ανωτέρω προϋποθέσεις τα ανωτέρω πρόσωπα καθορίζονται με τις διατάξεις αυτές, δηλαδή:

- i. με το θάνατο του δικαιούχου,
- ii. με την τέλεση γάμου του ή τη σύναψη συμφώνου συμβίωσης,
- iii. με τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας που προβλέπονται για τα τέκνα στην υποπερίπτωση α' της περίπτωσης Β' της παραγράφου 1, όπως ισχύει,
- iv. από τότε που, με νεότερη κρίση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής, έπαυσε η ανικανότητα για εργασία που καθορίζει το δικαίωμα (τελ. εδάφιο της περίπτωσης Α' της παρ. 1 και υποπερίπτωση β' της περίπτωσης Β' της παρ. 1).

δ) Έκταση εφαρμογής των διατάξεων

Οι διατάξεις του άρθρου 12 εφαρμόζονται από 13.5.2016, **με κριτήριο την ημερομηνία επέλευσης του θανάτου του ασφαλισμένου ή του συνταξιούχου (παρ. 8)**. Επομένως, εάν ο θάνατος επήλθε **πριν από τις 13.5.2016**, εφαρμόζονται οι προϊσχύουσες κατά περίπτωση διατάξεις που ρυθμίζουν εν γένει το θέμα αυτό. Όμως, στην ειδική περίπτωση κατά την οποία οι προϊσχύουσες διατάξεις όριζαν συγκεκριμένη προθεσμία προκειμένου να καθορίσουν την ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης λόγω θανάτου και παρήλθε αυτή ώστε να εμπίπτει πλέον σε χρόνο από 13.5.2016 και μετά, ο υπολογισμός της σύνταξης λόγω θανάτου θα γίνεται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του Ν. 4387/2016.

Επισημαίνεται ότι **στις καταστατικές διατάξεις του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μόνο στην περίπτωση της αφάνειας υπήρχε συγκεκριμένη καθοριστική για την ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης προθεσμία**. Στην περίπτωση λοιπόν της αφάνειας, εάν δεν έχει υποβληθεί αίτηση προς απονομή ή μεταβίβαση της σύνταξης εντός της εξάμηνης προθεσμίας από την έκδοση της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης με την οποία ασφαλισμένος ή συνταξιούχος κηρύσσεται άφαντος πριν από τις 13.5.2016 (προκειμένου η σύνταξη να αρχίσει να καταβάλλεται στους δικαιούχους από το χρόνο έναρξης της αφάνειας) και με την εξάμηνη αναδρομή από την ημερομηνία της αίτησης του δικαιούχου η ημερομηνία αυτή εμπίπτει σε χρόνο από 13.5.2016 και μετά, οι μεν προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των μελών οικογενείας θα κριθούν σύμφωνα με τις προϊσχύουσες του Ν. 4387/2016 διατάξεις, ο δε υπολογισμός του ποσού της σύνταξης θα γίνει με τις διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016.

Αντίθετα, δεν θεωρείται προθεσμία η εξάμηνη αναδρομή της έναρξης καταβολής της σύνταξης κατά τις διατάξεις της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 4476/1965, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 29 του Ν. 3518/2006. Επομένως, **και στην περίπτωση αυτή, εάν ο θάνατος επήλθε πριν από τις 13.5.2016, τόσο οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των μελών οικογενείας όσο και ο υπολογισμός του ποσού της σύνταξης θα γίνουν με τις προγενέστερες του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016 διατάξεις.**

Ομοίως, δεν θεωρείται προθεσμία η ετήσια αναδρομή της σύνταξης πριν από το τέλος του μήνα που υποβάλλεται η αίτηση για συνταξιοδότηση των διατάξεων της περ. δ της παρ. 1 του άρθρου 30 του ΠΔ 258/2005. Επομένως, ως προς το ζήτημα αυτό δεν ισχύουν οι οδηγίες που είχαν δοθεί με τις εγκυκλίους του τ. ΟΑΕΕ 18 και 24/2016.

II. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΣΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης που δικαιούται ή που έχει δικαιωθεί ο θανών σύζυγος και επιμερίζεται στους δικαιούχους (παρ. 4, περ. Α).

1. Εθνική σύνταξη

α) Η **εθνική σύνταξη λόγω θανάτου** (απονομή ή μεταβίβαση), **υπολογίζεται στη βάση των 40 ετών** και **δεν εφαρμόζεται το εδ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 7** του Ν. 4387/2016. Στην περίπτωση απονομής σύνταξης λόγω θανάτου για τον υπολογισμό του ποσού της εθνικής σύνταξης εφαρμόζεται το εδάφιο β' παρ. 6 του άρθρου 7, δηλαδή, το ποσό της εθνικής σύνταξης βαίνει μειούμενο κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών με όριο τα 15 έτη ασφάλισης. **Εάν ο χρόνος ασφάλισης υπολείπεται των 15 ετών πλήρους ασφάλισης, χορηγείται ποσό εθνικής σύνταξης 345,60€** (όμως, βλ. στη συνέχεια ενότητα 3 για το κατώτατο ποσό σύνταξης).

β) Εξάλλου, σχετικά με την εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 7 του Ν. 4387/2016 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 12 του νόμου αυτού, οι οποίες ορίζουν ότι σε περίπτωση σώρευσης συντάξεων χορηγείται μία εθνική σύνταξη, επισημαίνουμε ότι, σύμφωνα με διευκρίνιση του ΥΠΕΚΑΑ, η διάταξη αναφέρεται στη σώρευση συντάξεων μόνο στην περίπτωση συνταξιοδότησης από ίδιο δικαίωμα λόγω γήρατος ή αναπηρίας, όπως και στην περίπτωση που υπάρχει δικαίωμα στη χορήγηση **δύο συντάξεων λόγω θανάτου** από 13.5.2016, κατά τις οποίες είναι επιτρεπτό να χορηγηθεί **μία εθνική σύνταξη**. Αντίθετα, όταν υπάρχει ταυτόχρονα δικαίωμα **σε σύνταξη λόγω θανάτου και σε σύνταξη που καταβάλλεται για διαφορετική αιτία (λόγω γήρατος ή αναπηρίας), τα δύο δικαιώματα στην εθνική σύνταξη και ο υπολογισμός του ποσού της αντιμετωπίζονται αυτοτελώς, δηλαδή είναι επιτρεπτό να χορηγηθεί εθνική σύνταξη για κάθε δικαίωμα** [βλ. παράδειγμα 5 σελ. 16 της κοινοποιούμενης εγκυκλίου του ΥΠΕΚΑΑ με αρ. πρωτ.: Φ80000/οικ. 60272/2196/23.12.2016 (ΑΔΑ: Ψ04Μ465Θ1Ω-ΡΦΘ)].

γ) Στην υποπερίπτωση β' της παρ. 5 της περίπτωσης Γ' του άρθρου 12, όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 234 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ-94 Α/27-5-2016) ορίζεται ότι *«μετά την πάροδο της τριετίας και υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1Α του άρθρου αυτού, αν ο επιζών εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, καταβάλλεται το 50% της σύνταξης»*. Εάν, λοιπόν, χορηγούνται περισσότερες της μίας συντάξεις σε σύζυγο/διαζευγμένο/-η (είτε λόγω γήρατος ή αναπηρίας και λόγω θανάτου από 13.5.2016, είτε δύο συντάξεις λόγω θανάτου από 13.5.2016), μετά τη συμπλήρωση τριετίας

από την πρώτη του επόμενου του θανάτου μήνα η σύνταξη λόγω θανάτου πρέπει να μειωθεί κατά 50%. Ειδικά στην περίπτωση που χορηγούνται δύο συντάξεις λόγω θανάτου, επειδή, όπως προαναφέρθηκε, καταβάλλεται ποσό εθνικής σύνταξης μόνο στη μία από αυτές, προκειμένου η μείωση να αποβαίνει προς το συμφέρον του συνταξιούχου –ελλείψει δυνατότητας επιλογής από τον ίδιο- είναι θεμιτό η μείωση να υπολογίζεται στη σύνταξη λόγω θανάτου που δεν εμπεριέχει ποσό εθνικής σύνταξης.

Ωστόσο, το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται επιμερίζεται στα τέκνα που είναι δικαιούχοι σύνταξης λόγω θανάτου σύμφωνα με την παρ. 4 περ. Γ' (βλ. παρ. 4^ο της ενότητας ΙΙ της εγκυκλίου). Επισημαίνεται επίσης ότι εάν ο επιζών σύζυγος, κατά την ημερομηνία θανάτου, είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη λόγω θανάτου, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία του, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων και δεν μειώνεται μετά τη συμπλήρωση της τριετίας κατά τα ανωτέρω (υποπερ. γ' της παρ. 5 της περίπτωσης Γ' του άρθρου 12).

δ) Όσον αφορά την ερμηνεία των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 7 του Ν. 4387/2016, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της περ. η της παρ. 5 του άρθρου 28 του ΑΝ 1846/1951, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 27 του Ν. 1902/90 και ισχύει με την παρ. 4 του άρθρου 12 του Ν. 1976/1991, προκειμένου για **μεταβίβαση** σύνταξης λόγω θανάτου στις περιπτώσεις παλαιών ασφαλισμένων, το ΥΠΕΚΑΑ με την κοινοποιούμενη εγκύκλιο με αρ. πρωτ. Φ80000/οικ.58727/74/Δ29.17/29.12.2017 (ΑΔΑ: Ω62Ο465Θ1Ω-ΞΙΕ), διευκρινίζει ότι δεν μειώνεται η εθνική σύνταξη που μεταβιβάζεται λόγω θανάτου συνταξιούχου ο οποίος λάμβανε πλήρες ποσό σύνταξης λόγω αναπηρίας. Και τούτο διότι, με βάση το δίκαιο που ίσχυε κατά το χρόνο έναρξης εφαρμογής του ν.4387/2016, ο συνταξιούχος στην περίπτωση αυτή εξομοιώνονταν ως προς το χορηγούμενο ποσό σύνταξης με τους συνταξιούχους βαριάς αναπηρίας (με ποσοστό τουλάχιστον 80%).

Για **παράδειγμα**, παλαιός ασφαλισμένος, συνταξιούχος του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ πριν από τις 13.5.2016, ο οποίος λάμβανε πλήρες ποσό σύνταξης επειδή είχε πραγματοποιήσει 6.000 ημέρες ασφάλισης και είχε κριθεί ανάπηρος με ποσοστό τουλάχιστον 67%, εφόσον απεβίωσε από 13.5.2016 και μετά, η εθνική σύνταξη που μεταβιβάζεται στους δικαιούχους δεν επηρεάζεται από το ποσοστό αναπηρίας του, επειδή αυτός ο συνταξιούχος είχε εξομοιωθεί με συνταξιούχο βαριάς αναπηρίας. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση παλαιού ασφαλισμένου, συνταξιούχου του τ. ΟΑΕΕ, ο οποίος λάμβανε πλήρη σύνταξη με τη μόνη βαθμίδα αναπηρίας που προέβλεπαν οι καταστατικές διατάξεις του φορέα, δηλαδή με ποσοστό τουλάχιστον 67% (βλ. εγκύκλιο του ΥΠΕΚΑΑ/ΑΔΑ: 7Τ67465Θ1Ω-ΑΝ9, σελίδα 7).

Αντίθετα, στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος καθίσταται συνταξιούχος μετά την 13.5.2016 και κρίνεται από τις Υγειονομικές Επιτροπές με ποσοστό αναπηρίας μικρότερο του 80%, το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 7 και στην περ. α της παρ. 2 του άρθρου 27 του Ν. 4387/2016.

Για **παράδειγμα**, παλαιός ασφαλισμένος του τ. ΟΑΕΕ, ο οποίος δικαιούται σύνταξη λόγω αναπηρίας με μία βαθμίδα αναπηρίας (67%) καθίσταται συνταξιούχος από 13.5.2016, με

ποσοστό αναπηρίας 70%. Συνεπώς, η εθνική σύνταξη που δικαιούται με βάση τα έτη ασφάλισής του πρέπει να μειωθεί κατά 25% και, σε περίπτωση θανάτου του, να μεταβιβαστεί με τη δεδομένη μείωση (βλ. εγκύκλιο ΥΠΕΚΑΑ/ ΑΔΑ: 7ΝΓΤ465Θ1Ω-0ΗΥ, σελ. 7).

Τα ανωτέρω ισχύουν για όλους τους ασφαλισμένους, δηλαδή ανεξαρτήτως ημερομηνίας πρώτης ασφάλισης (πριν από ή από 1.1.1993 και μετά).

Για τις περιπτώσεις εφαρμογής των Ευρωπαϊκών Κανονισμών και των Διμερών Συμβάσεων Κοινωνικής Ασφάλειας, θα ακολουθήσουν ξεχωριστές οδηγίες από τη Διεύθυνση Διεθνών Ασφαλιστικών Σχέσεων του ΕΦΚΑ.

2. Ανώτατο ποσό σύνταξης

Το συνολικό ποσό της κατά μεταβίβαση σύνταξης του επιζώντος συζύγου και των τέκνων σε καμία περίπτωση καταρχήν δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος. Σε περίπτωση που το άθροισμα των ποσοστών των δικαιούχων υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος περιορίζεται ισόποσα μόνο το ποσοστό των τέκνων (παρ. 4, περ. Β').

Ωστόσο, **όταν χορηγείται το κατώτατο όριο σύνταξης λόγω θανάτου σε τουλάχιστον ένα από τα δικαιούχα πρόσωπα** δεν εφαρμόζονται τα δύο πρώτα εδάφια της περίπτωσης Β' της παραγράφου 4 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016, δηλαδή το **συνολικό ποσό της σύνταξης** του επιζώντος συζύγου και των τέκνων **είναι επιτρεπτό να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος** (εδ. β' υποπερ. γ' της παρ 2 του άρθρου 1 του Ν. 4499/2017).

3. Κατώτατο ποσό σύνταξης

α) Υποπερίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 4499/2017: Το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου, δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 που αντιστοιχεί σε 20 έτη ασφάλισης, δηλαδή των **384,00€**. Εάν ο χρόνος ασφάλισης του θανόντος είναι μικρότερος των 20 ετών, το ως άνω ποσό βαίνει μειούμενο κατά 1,25% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών και μέχρι τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης. Για χρόνο ασφάλισης μικρότερο των 15 ετών, το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των τριακοσίων 360,00€. Ο χρόνος ασφάλισης που καθορίζει το κατώτατο ποσό σύνταξης λόγω θανάτου υπολογίζεται με βάση κάθε **πλήρες έτος ασφάλισης** που είχε πραγματοποιήσει ο θανών.

Συνεπώς, το κατώτατο ποσό σύνταξης λόγω θανάτου, ανάλογα με το χρόνο ασφάλισης, διαμορφώνεται ως εξής:

- Μέχρι και 15 πλήρη έτη ασφάλισης: 360,00€
- Μέχρι και 16 πλήρη έτη ασφάλισης: 364,80€
- Μέχρι και 17 πλήρη έτη ασφάλισης: 369,60€
- Μέχρι και 18 πλήρη έτη ασφάλισης: 374,40€
- Μέχρι και 19 πλήρη έτη ασφάλισης: 379,20€
- Από 20 πλήρη έτη ασφάλισης και άνω: 384,00€

Όταν χορηγείται σύνταξη λόγω θανάτου **μόνο σε σύζυγο ή μόνο σε διαζευγμένο**, τα κατώτατα ποσά σύνταξης χορηγούνται **αυτοτελώς** στο δικαιούχο, ενώ **όταν συμμετέχουν στη σύνταξη και τα δύο αυτά πρόσωπα**, τα ανωτέρω ποσά **επιμερίζονται** μεταξύ επιζώντος και διαζευγμένου, σύμφωνα με τα ποσοστά που προβλέπονται στην υποπερίπτωση β' της περίπτωσης Α' της παραγράφου 4 του άρθρου 12 (βλ. πίνακες κατωτέρω).

Το κατώτατο ποσό σύνταξης που χορηγείται στα ανωτέρω πρόσωπα δεν μειώνεται βάσει των ρυθμίσεων των υποπερ. α και β της περ. Α της παρ. 4 του άρθρου 12, επειδή αυτές συνιστούν μέρος του υπολογισμού του ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης λόγω θανάτου και εφόσον καταλήξει σε ποσό που υπολείπεται των κατά περίπτωση (ανάλογα με τα πλήρη έτη ασφάλισης του θανόντα) κατώτατων ποσών, χορηγείται το κατώτατο ποσό.

β) Υποπερίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 4499/2017: Όταν στη σύνταξη συμμετέχουν **τέκνα**, το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που δικαιούνται σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπολείπεται των ανωτέρω ποσών, ανάλογα με τα έτη ασφάλισης του θανόντος. Σε περίπτωση δε που υπάρχουν **περισσότερα του ενός τέκνα που δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου**, το ανωτέρω κατώτατο ποσό **επιμερίζεται** μεταξύ τους, ακολουθώντας τα ποσοστά που προβλέπονται στην υποπερίπτωση γ' της περίπτωσης Α' της παραγράφου 4 του άρθρου 12.

Σε περίπτωση που συμμετέχουν στη σύνταξη **αμφοτεροπλεύρως ορφανά τέκνα, έκαστο δικαιούται αυτοτελώς το κατώτατο ποσό** που αντιστοιχεί στα έτη ασφάλισης του θανόντος, όπως προεκτέθηκε, **υπό την προϋπόθεση ότι δεν λαμβάνει ή δεν δικαιούται σύνταξη από τον άλλο γονέα.**

γ) Οι κοινοποιούμενες διατάξεις που αφορούν τον υπολογισμό και τα κατώτατα ποσά σύνταξης λόγω θανάτου **εφαρμόζονται και στην περίπτωση κατά την οποία ο συνταξιούχος που απεβίωσε λάμβανε περισσότερες της μίας συντάξεις** από διαφορετικούς φορείς που εντάχθηκαν στον Ε.Φ.Κ.Α.

δ) Στην περίπτωση που χορηγείται **σύνταξη θανάτου λόγω εργατικού ατυχήματος ή ατυχήματος κατά την απασχόληση ή επαγγελματικής ασθένειας**, εφαρμόζονται ως ευμενέστερες και ειδικές οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν.4387/2016 και όχι αυτές των κοινοποιούμενων διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 4499/2017. Συγκεκριμένα, όπως ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 31 του Ν. 4387/2016, στις περιπτώσεις αυτές το ποσό της σύνταξης του δικαιούχου **δεν μπορεί να υπολείπεται** του ποσού που αντιστοιχεί στο διπλάσιο ποσό της εθνικής σύνταξης για είκοσι (20) έτη ασφάλισης, στο ύψος που εκάστοτε διαμορφώνεται, σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου αυτού, δηλαδή **του ποσού των 768,00€ (384,00€ Χ2).** **Το ποσό αυτό επιμερίζεται μεταξύ των προσώπων που δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12.**

ε) Υποπερίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 4499/2017: Ειδικά για τον ΟΓΑ, προβλέπεται ότι προκειμένου να καθοριστεί το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου και συνεπώς εάν θα χορηγηθεί το κατώτατο ποσό σύνταξης, λαμβάνεται υπόψη το ποσό της σύνταξης που δικαιούται κάθε συμμετέχον στη σύνταξη πρόσωπο, μετά την εφαρμογή των

ρυθμίσεων του άρθρου 99 του Ν. 4387/2016. Για το θέμα αυτό, σας παραπέμπουμε στην παρ. 4 «Υπολογισμός κατώτατου ποσού σύνταξης θανάτου συνταξιούχων πρώην ΟΓΑ» της κοινοποιούμενης εγκυκλίου του ΥΠΕΚΑΑ με αρ. πρωτ. Φ80000/οικ.58727/74/Δ29.17/29.12.2017 (ΑΔΑ: Ω62Ο465Θ1Ω-ΞΙΕ).

4. Γενικά

α) Εάν ο θανών καταλείπει τέκνα και η σύνταξη καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο μειωμένη -για τους λόγους που αναφέρονται στις υποπαραγράφους α' και β' της περ. Α' της παρ. 4, καθώς και της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 12- το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται επιμερίζεται στα τέκνα. Σε περίπτωση όμως που εκλείψουν οι προϋποθέσεις για χορήγηση ποσοστού σύνταξης λόγω θανάτου στα τέκνα, το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται δεν καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο (παρ. 4 περ. Γ').

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση που ο επιζών σύζυγος/διαζευγμένος λαμβάνει το κατώτατο ποσό σύνταξης της περίπτωσης Β' (παρ. 3 άρθρου 1 Ν.4499/2017). Δηλαδή, εάν χορηγείται στα πρόσωπα αυτά το κατώτατο ποσό και πρέπει να μειωθεί, τα τέκνα δικαιούνται **τα ποσά** που δεν καταβάλλονται στον επιζώντα/διαζευγμένο, ενώ παράλληλα τους καταβάλλεται και το κατώτατο ποσό που δικαιούνται κατά περίπτωση (ολόκληρο ή επιμερισμένο).

β) Στην περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου που είχε ασφάλιση στα επαγγέλματα του ΚΒΑΕ θα εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 30 του Ν. 4387/2016. Και τούτο διότι **η εφαρμογή του άρθρου 24 του Ν. 4445/2016** με την οποία καθορίζονται οι εξαιρούμενες κατηγορίες αφορά τα πρόσωπα που **συνταξιοδοτούνται** με βάση τις διατάξεις του άρθρου 3 της με αρ. Φ.11321/οικ.47523/1570/23.10.2015 απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (βλ. εγκύκλιο 24/2017, σελ. 7,8).

Όσον αφορά την τροποποίηση του άρθρου 30 του Ν. 4387/2016 (Προσαύξηση σύνταξης όσων κατέβαλλαν αυξημένες εισφορές) με τις διατάξεις του άρθρου 7 ΤΟΥ Ν. 4488/17 (ΦΕΚ-137 Α/13-9-17), αναμένονται οδηγίες από το ΥΠΕΚΚΑ.

5. Κριτήρια που καθορίζουν το ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης λόγω θανάτου

i. Το ποσό της σύνταξης που θα δικαιούτο ο θανών ασφαλισμένος με βάση το χρόνο ασφάλισής του. Έχοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 4387/2016, σύμφωνα με τις οποίες από 13.5.2016 και μετά η κύρια σύνταξη αποτελείται από τα τμήματα της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης, σε περίπτωση θανάτου **ασφαλισμένου** η εθνική και η ανταποδοτική σύνταξη υπολογίζεται με βάση το χρόνο ασφάλισης του θανόντα. Εάν δεν είχε συμπληρώσει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για τη χορήγηση σύνταξης λόγω γήρατος αλλά το χρόνο ασφάλισης για τη χορήγηση λόγω αναπηρίας, γίνεται δεκτό ότι το ποσό που θα δικαιούτο αντιστοιχεί σε πλήρη σύνταξη, δηλαδή ως αν να είχε ποσοστό 80%.

ii. Σε περίπτωση που ο θανών ήταν **συνταξιούχος** λόγω γήρατος ή αναπηρίας **μέχρι την 12.5.2016**, ο υπολογισμός του ποσού της σύνταξης λόγω θανάτου γίνεται με βάση το χρόνο ασφάλισης που είχε συμπληρώσει συνολικά ο συνταξιούχος με την πραγματική και προαιρετική

ασφάλιση, καθώς και με τους χρόνους που είχε αναγνωρίσει. **Για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται αυτές που ορίζονται στα άρθρα 14 και 33 του Ν. 4387/2016 περί αναπροσαρμογής και προστασίας των καταβαλλόμενων συντάξεων –πλην ΟΓΑ και Ταμείου Σύνταξης της Τράπεζας της Ελλάδος** [βλ. τη με αρ. πρωτ. Φ80000/οικ.60258/1471/23.12.2016 εγκύκλιο του ΥΠΕΚΑΑ-ΑΔΑ: 7Τ67465Θ1Ω-ΑΝ9, καθώς και τη με αρ. οικ. 26083/887 ΚΥΑ-ΦΕΚ Β1605/7.6.2016, όπως συμπληρώθηκε με τη με αρ. πρωτ. οικ.52331/1861/30.6.2017 ΚΥΑ (ΑΔΑ:6ΣΤΨ465Θ1Ω-760)].

Για παράδειγμα, προκειμένου να υπολογιστεί ο συντάξιμος μισθός συνταξιούχων του τ. **ΟΑΕΕ**, είτε υπήρξαν παλαιοί είτε νέοι ασφαλισμένοι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 33 του Ν.4387/2016, θα ληφθεί υπόψη η τρέχουσα τιμή των ασφαλιστικών κατηγοριών ή κλάσεων κατά την έναρξη ισχύος του ν.4387/2016. Ως τρέχουσα τιμή θεωρείται η τελευταία αναπροσαρμογή των ασφαλιστικών κατηγοριών/ κλάσεων που έγινε την 1.1.2009, καθώς έκτοτε και μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.4387/2016 δεν υπήρξε άλλη αναπροσαρμογή ασφαλιστικών κατηγοριών.

Στις περιπτώσεις συνταξιούχων του τ. ΟΑΕΕ για τους οποίους δεν υπήρχαν ασφαλιστικές κατηγορίες, όπως, για παράδειγμα το ΤΠΞ , θα ισχύει η παρ. 2 του άρθρου 33 του ν.4387/2016, όπου ορίζεται ότι σε κάθε άλλη περίπτωση ο συντάξιμος μισθός υπολογίζεται σε τρέχουσες τιμές με τη χρήση των ποσοστών αναπροσαρμογής των συντάξεων όλων των ετών που έχουν μεσολαβήσει από την ημερομηνία συνταξιοδότησης ως την έναρξη ισχύος του παρόντος. Και στην περίπτωση αυτή η τελευταία αύξηση-αναπροσαρμογή σύνταξης είναι αυτή που χορηγήθηκε το έτος 2008.

Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων στο τ. ΤΣΑ καθώς και στα συγχωνευθέντα στο τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Ταμεία προκειμένου να χορηγηθεί σύνταξη λόγω θανάτου, θα επανέλθουμε σε επόμενο έγγραφο.

Γενικά, στην περίπτωση που μεταβιβάζεται σύνταξη η οποία καταβαλλόταν μέχρι και την 12.5.2016 τα άρθρα 14 και 33 εφαρμόζονται μόνο ως προς τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών και όχι της τυχόν προκύπτουσας προσωπικής διαφοράς, η οποία δεν μεταβιβάζεται στους δικαιούχους της σύνταξης λόγω θανάτου, οι οποίοι ασκούν ένα νέο δικαίωμα. Συνεπώς, το ποσό της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης που προκύπτει στην περίπτωση αυτή με βάση τα άρθρα 14 και 33 αποτελεί το ποσό της σύνταξης που πρόκειται να μεταβιβαστεί στους δικαιούχους σύνταξης λόγω θανάτου ανάλογα με τα ποσοστά τους, σύμφωνα με το άρθρο 12 του νόμου αυτού.

Για αιτήσεις συνταξιοδότησης λόγω θανάτου από την 13.5.2016 και μέχρι την 31.12.2018 εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 94 σε συνδυασμό με τα άρθρα 14 και 33 του ίδιου νόμου. Σύμφωνα με τα εδάφια 2 και 3 της παρ. 2 του άρθρου αυτού, «*Επί αιτήσεων που θα κατατεθούν εντός του 2016, εάν το ποσό της απονεμόμενης σύνταξης*

υπολείπεται του ποσού της σύνταξης που θα απονεμόταν κατά το προϊσχύσαν καθεστώς σε ποσοστό άνω του 20%, το ήμισυ της διαφοράς καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 14. Επί αιτήσεων που θα κατατεθούν εντός του 2017 καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά το ένα τρίτο (1/3) της διαφοράς, και επί αιτήσεων που θα κατατεθούν εντός του 2018 το ένα τέταρτο (1/4) της διαφοράς». Επομένως, η τυχόν προκύπτουσα προσωπική διαφορά με τον υπολογισμό του άρθρου αυτού, συγκρίνοντας το ποσό σύνταξης λόγω θανάτου που υπολογίζεται με τις διατάξεις του νόμου αυτού (καθαρό ποσό προ φόρου χωρίς την προσωπική διαφορά των άρθρων 14 και 33) με το ποσό της σύνταξης που θα χορηγείτο με την προϊσχύουσα νομοθεσία (καθαρό προ φόρου) αποτελεί τμήμα της σύνταξης λόγω θανάτου και επιμερίζεται στους δικαιούχους του άρθρου 12.

Παράδειγμα:

- Συνταξιούχος λόγω γήρατος ή αναπηρίας πεθαίνει στις 31/5/2016. Η χήρα καταθέτει αίτηση για σύνταξη λόγω θανάτου η οποία θα χορηγηθεί από 1/6/2016.
- **Από τον επανυπολογισμό της σύνταξης του θανόντα έχει προκύψει ένα ποσό Εθνικής και Ανταποδοτικής Σύνταξης, που ονομάζεται Ποσό Α,** και μια προσωπική διαφορά του θανόντα (η προσωπική διαφορά δεν λαμβάνεται υπόψη).
- Επειδή η αίτηση για συνταξιοδότηση έχει υποβληθεί εντός του χρονικού διαστήματος από 13/5/2016 έως 31/12/2018, γίνεται διπλός υπολογισμός ποσού σύνταξης.
Το ποσό που προκύπτει από τον υπολογισμό με τις προϊσχύουσες διατάξεις (μέχρι 12/5/2016) ονομάζεται Ποσό Β'.
- Συγκρίνονται τα **Ποσά Α' και Β'** (μετά την αφαίρεση των όλων των νόμιμων κρατήσεων) και από τη σύγκριση προκύπτει μια **προσωπική διαφορά του επιζώντος, που ονομάζεται Ποσό Γ'.**
- Τέλος, **προσθέτουμε το Ποσό Α' και το Ποσό Γ' και το άθροισμα αποτελεί το Ποσό Δ' επί του οποίου θα υπολογιστεί το ποσοστό 50% του επιζώντος** κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθ. 12 του ν. 4387/2016.

Σε περίπτωση που ο θανών ήταν συνταξιούχος λόγω γήρατος ή αναπηρίας από **13.5.2016 μέχρι και την 31.12.2018** και αποβιώσει στο διάστημα αυτό, το ποσό της σύνταξής του (εθνική, ανταποδοτική, προσωπική διαφορά του άρθρου 94) μεταβιβάζεται στους δικαιούχους του άρθρου 12.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένος υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης λόγω γήρατος τον Ιούνιο του 2016 και η σύνταξή του υπολογίζεται σε 1.100,00€ (384,00€ εθνική σύνταξη, 616,00€ ανταποδοτική σύνταξη και 100,00€ προσωπική διαφορά). Αποβιώνει το 2017 και η σύζυγος, που είναι η μοναδική δικαιούχος σύνταξης λόγω θανάτου, θα λάβει ποσό σύνταξης που υπολογίζεται με βάση το ποσοστό της (50%) επί των 1.100,00€, δηλαδή 550,00€.

iii. Το ποσοστό του δικαιούχου στη σύνταξη

iv. Η διάρκεια του γάμου (στην περίπτωση σύναψης γάμου/συμφώνου συμβίωσης **μετά** τη χορήγηση σύνταξης **λόγω γήρατος**)

v. Η διαφορά ηλικίας των συζύγων/μερών συμφώνου συμβίωσης (στην περίπτωση σύναψης γάμου/συμφώνου συμβίωσης **μετά** τη χορήγηση σύνταξης **λόγω γήρατος**)

vi. Η εργασία/αυτοαπασχόληση ή η συνταξιοδότηση από οποιαδήποτε πηγή: συνεπάγεται μείωση κατά 50% του ποσού της σύνταξης που δικαιούται ο επιζών σύζυγος/έτερο μέρος του συμφώνου συμβίωσης/διαζευγμένος, μετά τη συμπλήρωση τριετίας από την πρώτη του επομένου του θανάτου μήνα. Από τη διατύπωση της διάταξης αυτής προκύπτει ότι η εν λόγω μείωση εφαρμόζεται και στην περίπτωση συνταξιοδότησης από το εξωτερικό. Ωστόσο, **όταν πρόκειται για χώρα της Ε.Ε. ή κράτος με το οποίο έχει συναφθεί Διμερής Σύμβαση Κοινωνικής Ασφάλειας, η εν λόγω μείωση εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις που από το άλλο κράτος χορηγείται σύνταξη από άλλη αιτία (λόγω γήρατος ή αναπηρίας)**. Επισημαίνουμε επιπλέον ότι ως προς το ζήτημα αυτό δεν υφίστανται πλέον οι εξαιρέσεις που προβλέπονταν σε προϊσχύουσες διατάξεις (π.χ., οι εξαιρέσεις του άρθρου 13 του Ν. 3863/2010). **Το ποσό της σύνταξης που χορηγείται σε τέκνα δεν επηρεάζεται από εργασία/αυτοαπασχόληση ή συνταξιοδότησή τους από άλλη πηγή.**

vii. Η σωματική ή πνευματική αναπηρία σε ποσοστό 67% και άνω του επιζώντος συζύγου/ετέρου μέρους του συμφώνου συμβίωσης/διαζευγμένου **κατά την ημερομηνία θανάτου**: χορηγείται ολόκληρη η σύνταξη, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία του εφόσον διατηρεί το δικαίωμα συνταξιοδότησης.

6. Ποσοστά των δικαιούχων

α) Σύμφωνα με την περ. α της παρ. 4.Α, **για τον επιζώντα σύζυγο/έτερο μέρος του συμφώνου συμβίωσης**, η σύνταξη καθορίζεται σε ποσοστό **50%** επί του ποσού της σύνταξης που δικαιούται ή που έχει δικαιωθεί ο θανών σύζυγος. Εάν ο γάμος έλαβε χώρα **μετά την απονομή της σύνταξης λόγω γήρατος του θανόντος**, αυτή **περιορίζεται ανάλογα με τη διαφορά ηλικίας** μεταξύ των συζύγων ή των μερών του συμφώνου συμβίωσης **(αφαιρουμένου του διαστήματος του γάμου τους)**, ως εξής:

Αν η διαφορά ηλικίας μεταξύ του αποβιώσαντος και του συζύγου του, αφαιρουμένου του διαστήματος του γάμου τους, είναι **μεγαλύτερη από δέκα έτη**, για κάθε πλήρες έτος διαφοράς **η σύνταξη υφίσταται μείωση** που καθορίζεται σε:

- 1% για τα έτη από το 10ο έως και το 20ό έτος
- 2% για τα έτη από το 21ο έως και το 25ο έτος
- 3% για τα έτη από το 26ο έως και το 30ό έτος
- 4% για τα έτη από το 31ο έως και το 35ο έτος
- 5% για τα έτη από το 36ο και άνω

β) Σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 4.Α **για τον/την διαζευγμένο/-η**:

• εφόσον ο γάμος είχε διαρκέσει **δέκα (10) έτη έως τη λύση του** με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, το ποσό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος επιζών σύζυγος **επιμερίζεται κατά 75% για χήρο και κατά 25% για διαζευγμένο.**

• Για κάθε έτος εγγάμου βίου **πέραν του δεκάτου (10ου) και μέχρι το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος** διάρκειας του γάμου, το ποσοστό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος **μειώνεται κατά 1% στο χήρο και αυξάνεται αντίστοιχα κατά 1% στον διαζευγμένο.**

• Εάν έγγαμος βίος διήρκησε **πλέον των τριάντα πέντε (35) ετών**, το ποσό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος επιμερίζεται **κατά 50% στο χήρο και κατά 50% στον διαζευγμένο.**

• Εάν ο θανών **δεν καταλείπει χήρο/-α**, ο διαζευγμένος δικαιούται το αυτό ποσοστό του διαζευγμένου, κατά τα ως άνω, της σύνταξης που θα δικαιούτο ο χήρος. Σε περίπτωση περισσοτέρων του ενός δικαιούχων διαζευγμένων το αναλογούν για τον διαζευγμένο κατά τα ως άνω ποσοστά ποσό σύνταξης επιμερίζεται εξίσου μεταξύ αυτών.

γ) Σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 4.Α, **για κάθε παιδί** αναλογεί ποσοστό **25%** της σύνταξης. Αν πρόκειται για **παιδί ορφανό και από τους δύο γονείς, το παραπάνω ποσοστό διπλασιάζεται.** Αν το ορφανό παιδί δικαιούται σύνταξη και από τους δύο γονείς, το ποσοστό της δικαιούμενης σύνταξης **δεν διπλασιάζεται.**

Τα ποσοστά των δικαιούχων, απεικονίζονται στους ακόλουθους πίνακες:

ΠΙΝΑΚΑΣ Α΄

Ποσοστά επιζώντων συζύγων/ετέρων μερών συμφώνου συμβίωσης και τέκνων

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ (για όλους τους δικαιούχους)	ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟ
Χήρος /α, ή αντισυμβαλλόμενος συμφώνου συμβίωσης	50%	50%
Χήρος/α ή αντισυμβαλλόμενος συμφώνου συμβίωσης και 1 παιδί	75%	50% - 25%
Χήρος/α ή αντισυμβαλλόμενος συμφώνου συμβίωσης και 2 παιδιά	100%	50% - 25% - 25%
Χήρος/α ή αντισυμβαλλόμενος συμφώνου συμβίωσης και 3 παιδιά	100%	50% - 16,66% - 16,67% - 16,67%
Χήρος/α ή αντισυμβαλλόμενος συμφώνου συμβίωσης και διαζευγμένος/η	50%	37,5% - 12,5%
Χήρος/α ή αντισυμβαλλόμενος συμφώνου συμβίωσης και διαζευγμένος/η και 1 παιδί	75%	37,5% - 12,5% - 25%
Χήρος/α, αντισυμβαλλόμενος συμφώνου συμβίωσης και διαζευγμένος/η και 2 παιδιά	100%	37,5% - 12,5% - 25% - 25%
Χήρος/α, αντισυμβαλλόμενος συμφώνου συμβίωσης και διαζευγμένος/η και 3 παιδιά	100%	37,5% - 12,5% - 16,66% - 16,67% - 16,67%
1 παιδί αμφοτεροπλεύρως ορφανό με δικαίωμα σε σύνταξη από τον ένα γονέα	50%	50%

1 παιδί αμφοτεροπλευρώς ορφανό με δικαίωμα σε σύνταξη και από τους δύο γονείς	25% (σε κάθε σύνταξη)	25% (σε κάθε σύνταξη)
2 παιδιά αμφοτεροπλευρώς ορφανά με δικαίωμα σε σύνταξη από τον ένα γονέα	100%	50% - 50%
2 παιδιά αμφοτεροπλευρώς ορφανά με δικαίωμα σε σύνταξη και από τους δύο γονείς	50%	25% - 25%
3 παιδιά αμφοτεροπλευρώς ορφανά με δικαίωμα σε σύνταξη από τον ένα γονέα	100%	33,33% - 33,33% - 33,34%
3 παιδιά αμφ/ρώς ορφανά με δικαίωμα σε σύνταξη και από τους δύο γονείς	75%	25% - 25% - 25%
Χήρα και 1 παιδί (από β' γάμο) αμφοτεροπλευρώς ορφανό με δικαίωμα σε μία σύνταξη	100%	50% - 50%
Χήρα και 1 παιδί (από β' γάμο) αμφοτεροπλευρώς ορφανό με δικαίωμα σε δύο συντάξεις	75%	50% - 25%
Διαζευγμένος/η χωρίς χήρο/α	25%	25%
1 παιδί	25%	25%
2 παιδιά	50%	25% - 25%
3 παιδιά	75%	25% - 25% - 25%

ΠΙΝΑΚΑΣ Β'

Ποσοστά διαζευγμένων- επιζώντων συζύγων/ετέρων μερών συμφώνου συμβίωσης και τέκνων

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΑΜΟΥ	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ/-Η	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ/-Η + 1 ΤΕΚΝΟ	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ/-Η + 2 ΤΕΚΝΑ	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ/-Η + 3 ΤΕΚΝΑ
10 ΕΤΗ	12,5%	12,5%+25%=37,5%	12,5%+25%+25%=62,5%	12,5%+16,66%+2X16,67%=62,5%
ΑΠΟ 11 ΜΕΧΡΙ 35 ΕΤΗ ΓΑΜΟΥ	Αύξηση του ποσοστού του διαζευγμένου, κατά 1 μονάδα για κάθε έτος εγγάμου βίου μετά το 10ο και μέχρι το 35ο	Αυξημένο ποσοστό διαζευγμένου + 25%	Αυξημένο ποσοστό διαζευγμένου + 25% + 25%	Αυξημένο ποσοστό διαζευγμένου + 16,66% + 16,67% + 16,67%
30 έτη γάμου (παράδειγμα)		22,5%+25%=47,5%	22,5%+25%+25%= 72,5%	22,5%+16,66%+16,67%+ 16,67%= 72,5%
ΑΝΩ ΤΩΝ 35 ΕΤΩΝ ΓΑΜΟΥ	25%	25%+25%=50%	25%+25%+25%=75%	25%+16,66%+16,67%+ 16,67%=75%

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ΄

ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ/Η	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΙΑΖ/ΝΟΥ & 1 ΤΕΚΝΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΑΘΕ ΜΕΛΟΥΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΙΑΖ/ΝΟΥ/-ΗΣ & 2 ΤΕΚΝΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΑΘΕ ΜΕΛΟΥΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΙΑΖ/ΝΟΥ/-ΗΣ & 3 ΤΕΚΝΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΑΘΕ ΜΕΛΟΥΣ
ΕΩΣ 10 ΕΤΗ ΓΑΜΟΥ	12,5	37,5	12,5+25	62,5	12,5+25+25	62,5	12,5+16,66+2Χ16,67
11 ΕΤΗ	13,0	38,0	13,0+25	63,0	13,0+25+25	63,0	13,0+16,66+2Χ16,67
12 ΕΤΗ	13,5	38,5	13,5+25	63,5	13,5+25+25	63,5	13,5+16,66+2Χ16,67
13 ΕΤΗ	14,0	39,0	14,0+25	64,0	14,0+25+25	64,0	14,0+16,66+2Χ16,67
14 ΕΤΗ	14,5	39,5	14,5+25	64,5	14,5+25+25	64,5	14,5+16,66+2Χ16,67
15 ΕΤΗ	15,0	40,0	15,0+25	65,0	15,0+25+25	65,0	15,0+16,66+2Χ16,67
16 ΕΤΗ	15,5	40,5	15,5+25	65,5	15,5+25+25	65,5	15,5+16,66+2Χ16,67
17 ΕΤΗ	16,0	41,0	16,0+25	66,0	16,0+25+25	66,0	16,0+16,66+2Χ16,67
18 ΕΤΗ	16,5	41,5	16,5+25	66,5	16,5+25+25	66,5	16,5+16,66+2Χ16,67
19 ΕΤΗ	17,0	42,0	17,0+25	67,0	17,0+25+25	67,0	17,0+16,66+2Χ16,67
20 ΕΤΗ	17,5	42,5	17,5+25	67,5	17,5+25+25	67,5	17,5+16,66+2Χ16,67
21 ΕΤΗ	18,0	43,0	18,0+25	68,0	18,0+25+25	68,0	18,0+16,66+2Χ16,67
22 ΕΤΗ	18,5	43,5	18,5+25	68,5	18,5+25+25	68,5	18,5+16,66+2Χ16,67
23 ΕΤΗ	19,0	44,0	19,0+25	69,0	19,0+25+25	69,0	19,0+16,66+2Χ16,67
24 ΕΤΗ	19,5	44,5	19,5+25	69,5	19,5+25+25	69,5	19,5+16,66+2Χ16,67
25 ΕΤΗ	20,0	45,0	20,0+25	70,0	20,0+25+25	70,0	20,0+16,66+2Χ16,67
26 ΕΤΗ	20,5	45,5	20,5+25	70,5	20,5+25+25	70,5	20,5+16,66+2Χ16,67
27 ΕΤΗ	21,0	46,0	21,0+25	71,0	21,0+25+25	71,0	21,0+16,66+2Χ16,67
28 ΕΤΗ	21,5	46,5	21,5+25	71,5	21,5+25+25	71,5	21,5+16,66+2Χ16,67
29 ΕΤΗ	22,0	47,0	22,0+25	72,0	22,0+25+25	72,0	22,0+16,66+2Χ16,67
30 ΕΤΗ	22,5	47,5	22,5+25	72,5	22,5+25+25	72,5	22,5+16,66+2Χ16,67
31 ΕΤΗ	23,0	48,0	23,0+25	73,0	23,0+25+25	73,0	23,0+16,66+2Χ16,67
32 ΕΤΗ	23,5	48,5	23,5+25	73,5	23,5+25+25	73,5	23,5+16,66+2Χ16,67
33 ΕΤΗ	24,0	49,0	24,0+25	74,0	24,0+25+25	74,0	24,0+16,66+2Χ16,67
34 ΕΤΗ	24,5	49,5	24,5+25	74,5	24,5+25+25	74,5	24,5+16,66+2Χ16,67
35 ΕΤΗ ΚΑΙ ΑΝΩ	25,0	50,0	25,0+25	75,0	25,0+25+25	75,0	25,0+16,66+2Χ16,67

ΙΙΙ. ΘΕΜΑΤΑ Ο.Γ.Α.

Όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12 σε συνδυασμό με τις διατάξεις που ισχύουν για τους ασφαλισμένους του Ο.Γ.Α, εκτός των αναφερομένων στη σελίδα 15 της παρούσας εγκυκλίου, σας παραπέμπουμε στις οδηγίες της σελ. 18 της εγκυκλίου του ΥΠΕΚΑΑ με αρ. πρωτ.: Φ80000/οικ. 60272/2196/23.12.2016 (ΑΔΑ: ΨΟ4Μ465Θ1Ω-ΡΦΘ). Επιπλέον, διευκρινίζουμε ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του Ν. 4169/1961 περί χορήγησης βασικής σύνταξης λόγω γήρατος στους ασφαλισμένους του. Στις περιπτώσεις, λοιπόν, που υποβάλλεται αίτηση συνταξιοδότησης λόγω θανάτου από δικαιούχο βασικής σύνταξης του Ο.Γ.Α., προκειμένου να προστατευθούν τα δικαιώματα των ασφαλισμένων, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις να χορηγηθεί και η σύνταξη λόγω θανάτου και έχει

υπολογιστεί το ποσό της σύνταξης που δικαιούνται, θα πρέπει να καλούνται προκειμένου να ενημερωθούν για το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που δικαιούται και στη συνέχεια να δηλώσουν υπεύθυνα εάν επιθυμούν να εκδοθεί η απόφαση χορήγησης της σύνταξης του Ε.Φ.Κ.Α. από την αιτία αυτή ή εάν επιλέγει να παραιτηθεί της αιτήσεώς του, προκειμένου να εξακολουθήσει να τους καταβάλλεται η βασική σύνταξη του Ο.Γ.Α.

IV. ΙΣΧΥΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Η ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016, καθώς των διατάξεων του άρθρου 1 του Ν. 4499/2017 είναι η **13.5.2016**.

V. ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ (παρ. 7 του άρθρου 12 του Ν. 4387/2016)

Σύμφωνα με την παρ. 7, **κάθε διάταξη που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο τα οριζόμενα στο άρθρο 12 καταργείται**, αλλά οι καταβαλλόμενες συντάξεις στις 13.5.2016 διατηρούνται ως έχουν, με την επιφύλαξη του άρθρου 14 του ίδιου νόμου (βλ. τη με αρ. πρωτ. Φ80000/οικ.60258/1471/23.12.2016 –ΑΔΑ: 7Τ67465Θ1Ω-ΑΝ9 εγκύκλιο του ΥΠΕΚΑΑ). **Επομένως, στις συντάξεις που χορηγούνται λόγω θανάτου από 13.5.2016 και μετά δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις** (ενδεικτικά):

- των άρθρων 12 και 13 του Ν. 3863/2010 σχετικά με τους γενικούς και ειδικούς όρους συνταξιοδότησης λόγω θανάτου, τα οποία εφαρμόζονταν στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω θανάτου ο οποίος επήλθε μέχρι τις 12.5.2016,
- της παρ. 14 του άρθρου 8 του Ν. 2592/1998, όπως ισχύει. Ειδικά ως προς την εν λόγω διάταξη, σας παραπέμπουμε στις διευκρινίσεις της με αρ. πρωτ.: Φ80000/οικ. 60272/2196/23.12.2016 εγκυκλίου του ΥΠΕΚΑΑ (σελ. 19),
- της παρ. 3 του άρθρου 14 του Ν. 3863/2010, όπου εφαρμόζονταν σε συνδυασμό με την παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν. 3865/2010, δηλαδή περί συνταξιοδότησης θυγατέρων,
- της παρ. 6 του άρθρου 29 του ΑΝ 1846/1951, η οποία καθόριζε με διαφορετικό τρόπο τις προϋποθέσεις λήξης του δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω θανάτου, και του άρθρου 20 του Ν. 2556/1997,
- του άρθρου 3 του Ν. 1358/1983 (βλ. ανωτέρω σελ. 4-5),
- της παρ. 2 του άρθρου 61 του Ν.3518/2006, στην οποία προβλεπόταν ότι προκειμένου να υπάρχει δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω θανάτου σε παιδιά, εγγονούς, προγονούς, που πάσχουν από νευροψυχιατρικές παθήσεις, η ανικανότητα για κάθε εργασία που οφείλεται στις παθήσεις αυτές θα έπρεπε να έχει επέλθει πριν από τη συμπλήρωση του 25ου έτους της ηλικίας τους.

Όλοι οι υπάλληλοι που είναι αρμόδιοι για την έκδοση αποφάσεων συνταξιοδότησης θα πρέπει να λάβουν γνώση αυτής της εγκυκλίου καθώς και των συνημμένων της ενυπογράφως.

Συν.: α) ΦΕΚ 85^Α/2016 (σελ. 2187, 2192, 2193, 2194)

β) ΦΕΚ 176 Α'/2017 (σελ. 3465)

γ) Οι με αρ. πρωτ.: Φ80000/οικ. 60272/2196/23.12.2016 (ΑΔΑ: ΨΟ4Μ465Θ1Ω-ΡΦΘ),

Φ80000/οικ.60258/1471/23.12.2016 (ΑΔΑ: 7Τ67465Θ1Ω-ΑΝ9),

Φ80000/οικ.58727/74/Δ29.17/29.12.2017 (ΑΔΑ: Ω62Ο465Θ1Ω-ΞΙΕ) εγκύκλιοι του ΥΠΕΚΑΑ

δ) Οι ΚΥΑ με αρ. οικ. 26083/887 (ΦΕΚ Β1605/7.6.2016), και οικ.52331/1861/30.6.2017
(ΑΔΑ:6ΣΤΨ465Θ1Ω-76Ο)

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΟΥ ΕΦΚΑ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΑΚΑΛΕΞΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 85

12 Μαΐου 2016

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4387

Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΜΕΡΟΣ Α΄
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ -
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ**

**Άρθρο 1
Θεμελιώδεις αρχές του Ενιαίου Συστήματος
Κοινωνικής Ασφάλειας**

1. Οι κοινωνικές παροχές της Πολιτείας χορηγούνται στο πλαίσιο Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας, με σκοπό την εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και κοινωνικής προστασίας, με όρους ισότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης, αναδιανομής και αλληλεγγύης των γενεών. Το Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας περιλαμβάνει το Εθνικό Σύστημα Υγείας για τις παροχές υγείας, το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τις προνοιακές παροχές και το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης για τις ασφαλιστικές παροχές, όπως ρυθμίζεται από το νόμο αυτόν.

2. Η κοινωνική ασφάλιση, η υγεία και η κοινωνική πρόνοια αποτελούν δικαίωμα όλων των Ελλήνων Πολιτών και όσων διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα. Το Κράτος έχει υποχρέωση για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας και για την απονομή των σχετικών παροχών σε όλους όσοι πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

3. Το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης λειτουργεί με ενιαίους κανόνες για όλους τους ασφαλισμένους του Ε.Φ.Κ.Α..

**Άρθρο 2
Εννοιολογικοί προσδιορισμοί**

1. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, η κύρια σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας και εκ μεταβίβασης υπολογίζεται ως το άθροισμα δύο τμημάτων: της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 και της ανταποδοτικής σύνταξης του άρθρου 8 του παρόντος.

2. Η Εθνική Σύνταξη δεν χρηματοδοτείται από ασφαλιστικές εισφορές, αλλά απευθείας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

3. Το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης υπολογίζεται βάσει των αποδοχών επί των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές και του ποσοστού αναπλήρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 8 του παρόντος. Το άθροισμα της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης αποσκοπεί στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης, όσο το δυνατό εγγύτερα προς εκείνο που είχε ο ασφαλισμένος κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου.

4. Το ποσό της κατά τα ανωτέρω παραγράφου 1 σύνταξης καταβάλλεται ανά μήνα.

5. Το κράτος έχει πλήρη εγγυητική υποχρέωση για το σύνολο των ασφαλιστικών παροχών. Ειδικές διατάξεις σχετικές με την κρατική χρηματοδότηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης καταργούνται.

**Άρθρο 3
Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλειας**

1. Συνιστάται Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλειας (Ε.ΣΥ.Κ.Α.) ως συμβουλευτικό όργανο των Υπουργείων Υγείας, Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τη χάραξη των εθνικών πολιτικών, στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας. Όργανα του Ε.ΣΥ.Κ.Α. είναι ο Πρόεδρος, η Ολομέλεια και το Εκτελεστικό Συμβούλιο.

5. Πρόσωπα τα οποία είναι συνταξιούχοι των ενταχθέντων στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέων, τομέων και κλάδων, κατά την ημερομηνία ένταξής τους στον Ε.Φ.Κ.Α., εφόσον οι συντάξεις τους είναι της αυτής αιτίας, δικαιούνται από τον Ε.Φ.Κ.Α. σύνταξη ίση με το άθροισμα των καταβαλλόμενων συντάξεων από τους ενταχθέντες στον Ε.Φ.Κ.Α. φορείς, τομείς και κλάδους. Αν οι συντάξεις προέρχονται από διαφορετικές αιτίες, ο Ε.Φ.Κ.Α. εξακολουθεί να καταβάλλει αυτές χωριστά.

6. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 14 του Π.δ. 169/2007 (Α' 210) και της παραγράφου 5 του άρθρου 55, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που παραπέμπει σε αυτές δεν έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6.

Άρθρο 9 **Προσωρινή σύνταξη**

1. Στο τέλος της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 57Α του Π.δ. 169/2007, προστίθενται εδάφια ως εξής: «- σε περίπτωση που λαμβάνεται ταυτόχρονα και άλλη σύνταξη για την ίδια αιτία από οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης,

- σε περίπτωση που για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος είναι απαραίτητη η προηγούμενη αναγνώριση χρόνων ασφάλισης, εκτός εάν μετά την υποβολή σχετικής αίτησης εκ μέρους του ενδιαφερομένου, εκδοθεί η πράξη αναγνώρισης των χρόνων ασφάλισης, ακόμα και αν η εξαγορά του χρόνου αυτού γίνει τμηματικά με παρακράτηση του σχετικού ποσού από την δικαιούμενη σύνταξη».

2. Οι διατάξεις του άρθρου 57Α του Π.δ. 169/2007, όπως τροποποιημένες με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν, έχουν εφαρμογή και για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 4 που αποχωρούν από την Υπηρεσία μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Η προσωρινή σύνταξη καταβάλλεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα στους δικαιούχους που είναι άτομα με αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και στους γονείς και νόμιμους κηδεμόνες που προστατεύουν άτομα με αναπηρία ή σε όσους συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του Ν. 612/1977 είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές και ισχύουν κάθε φορά, ή με βάση τις διατάξεις που αναφέρονται στα πρόσωπα του τετάρτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του Π.δ. 169/2007 (Α' 210) είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές, όπως ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 10 **Οικογενειακή παροχή - προσαύξηση σύνταξης**

1. Επιδόματα τέκνων για όσους συνταξιοδοτηθούν στο εξής με βάση τις διατάξεις του παρόντος καταβάλλονται, σύμφωνα με το άρθρο Πρώτο παρ. ΙΑ', υποπαραγράφος ΙΑ2 του Ν. 4093/2012 (Α' 222) και το άρθρο 40 του Ν. 4141/2013 (Α' 81).

2. Για όσους λαμβάνουν σύνταξη μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθώς και για τα πρόσωπα της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4, περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 η οικογενειακή παροχή εξακολουθεί να συγκαταβάλλεται με τη σύνταξη, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις όπως αυτές ισχύουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 11 **Σύνταξη αναπηρίας**

1. Μέχρι τη θέση σε ισχύ νομοθετικής ρύθμισης με αντικείμενο τη θέσπιση νέων, ενιαίων κανόνων για όλους τους ασφαλισμένους, το Δημόσιο και οι λοιποί εντασσόμενοι στον Ε.Φ.Κ.Α. φορείς, κλάδοι και τομείς, εξακολουθούν να εξετάζουν τις αιτήσεις συνταξιοδότησης λόγω ανικανότητας ως προς τις προϋποθέσεις απονομής σύνταξης, καθώς και να καταβάλλουν το επίδομα απολύτου αναπηρίας, σύμφωνα με τις, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, καθώς και τις γενικές και καταστατικές διατάξεις των εντασσόμενων φορέων. Οι νέοι κανόνες πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή έως τις 31.12.2016.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνιστάται Επιτροπή με αντικείμενο την επανεξέταση των υφιστάμενων διατάξεων και τη θέσπιση νέων, ενιαίων κανόνων για όλες τις συντάξεις αναπηρίας. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχει υποχρεωτικά και ένας (1) εκπρόσωπος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ).

Άρθρο 12 **Σύνταξη λόγω θανάτου**

1. Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για τη συνταξιοδότησή του εξ ιδίου δικαιώματος ή ανικανότητας, δικαιούνται σύνταξη τα παρακάτω μέλη της οικογένειάς του:

Α. Ο επιζών σύζυγος, εφόσον έχει συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του κατά το χρόνο θανάτου του συνταξιούχου ή ασφαλισμένου. Σε περίπτωση που ο θάνατος έχει συμβεί προτού συμπληρωθεί το 55ο έτος ηλικίας του επιζώντος συζύγου τότε καταβάλλεται σε αυτόν σύνταξη για διάρκεια τριών (3) ετών. Εάν ο δικαιούχος συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας του κατά τη διάρκεια λήψης της σύνταξης, η καταβολή της διακόπτεται με τη συμπλήρωση της τριετίας και άρχεται εκ νέου με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας του. Οι ανωτέρω περιορισμοί δεν εφαρμόζονται εφόσον και για όσο χρόνο ο επιζών σύζυγος, κατά τον ως άνω χρόνο, έχει τέκνο ή τέκνα που υπάγονται στην παράγραφο 1Β του παρόντος ή είναι ανίκανος για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας κατά ποσοστό 67% και άνω.

Β. Τα νόμιμα τέκνα, τα νομιμοποιηθέντα, τα αναγνωρισθέντα, τα υιοθετηθέντα και όσα εξομοιώνονται με αυτά, με την προϋπόθεση ότι:

α) Είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους. Το όριο αυτό παρατείνεται μέχρι του 24ου έτους, εφόσον φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες αναγνωρισμένες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού ή σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης ή Κέντρα/Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης, ή

β) κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου είναι άγαμα και ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους επήλθε πριν από την συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξη εξακολουθεί να καταβάλλεται και μετά τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας.

Γ. Ο διαζευγμένος σύζυγος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1Α για τον επιζώντα σύζυγο και εφόσον πληροί αθροιστικά και τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) ο πρώην σύζυγος, κατά τη στιγμή του θανάτου του, να κατέβαλλε σε αυτόν ή να υποχρεούτο να του καταβάλλει διατροφή που είχε καθοριστεί είτε με δικαστική απόφαση είτε με μεταξύ τους σύμβαση,

β) να είχε συμπληρώσει δέκα (10) έτη έγγαμου βίου, μέχρι τη λύση του γάμου με αμετάκλητη δικαστική απόφαση,

γ) το διαζύγιο να μην οφείλεται σε ισχυρό κλονισμό της έγγαμης συμβίωσης υπαιτιότητας του αιτούντος τη σύνταξη,

δ) το μέσο μηνιαίο ατομικό φορολογητέο εισόδημά του να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού του επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλικίων που καταβάλλεται από τον ΟΓΑ, σύμφωνα με το άρθρο 93 του παρόντος,

ε) να μην έχει τελεστεί άλλος γάμος ή σύμφωνο συμβίωσης.

2. Ο επιζών σύζυγος δεν δικαιούται σύνταξη αν ο θάνατος του συνταξιούχου ή ασφαλισμένου συζύγου επήλθε πριν από την πάροδο πέντε (5) ετών από την τέλεση του γάμου, εκτός αν:

α) ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας ή ανθρωποκτονία,

β) κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε ή με το γάμο νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίστηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο,

γ) η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελεί σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία δεν διεκόπη και γεννήθηκε ζων τέκνο,

δ) συντρέχει η περίπτωση ανασυστάσεως προϋπάρχοντος γάμου, αρκεί οι τελεσθέντες γάμοι, δηλαδή ο αρχικός και ο εξ ανασυστάσεως, κατά τη διάρκεια του οποίου απεβίωσε ο σύζυγος, να έχουν διαρκέσει τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια συνολικά, και ο εξ ανασυστάσεως να διήρκεσε τουλάχιστον έξι (6) μήνες.

3. Το δικαίωμα της κατά μεταβίβαση σύνταξης των ανωτέρω δικαιούχων παύει να ισχύει:

α) με το θάνατο του δικαιούχου,

β) με την τέλεση γάμου του δικαιούχου ή σύναψη συμφώνου συμβίωσης,

γ) με τη συμπλήρωση των κατά την περίπτωση α' της παραγράφου 1Β οριζόμενων ορίων ηλικίας, και

δ) από τότε που, με νεότερη κρίση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής, έπαυσε η κατά τις παραγράφους 1Α και 1Β περίπτωση β' ανικανότητα για εργασία.

4.Α. Το ποσό της σύνταξης των ανωτέρω δικαιούχων υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης που δικαιούται ή που έχει δικαιωθεί ο θανών σύζυγος και επιμερίζεται ως εξής:

α) Για τον επιζώντα σύζυγο ποσοστό 50% της σύνταξης. Εάν ο γάμος έλαβε χώρα μετά την απονομή της σύνταξης γήρατος του θανόντος, αυτή περιορίζεται ως ακολούθως:

Αν η διαφορά ηλικίας μεταξύ του αποβιώσαντος και του συζύγου του, αφαιρουμένου του διαστήματος του γάμου τους, είναι μεγαλύτερη από δέκα έτη, η σύνταξη του επιζώντος συζύγου, υφίσταται, για κάθε πλήρες έτος διαφοράς, μείωση που καθορίζεται σε:

1% για τα έτη από το 10ο έως και το 20ό έτος.

2% για τα έτη από το 21ο έως και το 25ο έτος.

3% για τα έτη από το 26ο έως και το 30ό έτος.

4% για τα έτη από το 31ο έως και το 35ο έτος.

5% για τα έτη από το 36ο και άνω.

β) Για τον διαζευγμένο, εφόσον ο γάμος είχε διαρκέσει δέκα (10) έτη έως τη λύση του με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, το ποσό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος επιζών σύζυγος επιμερίζεται κατά 75% για χήρο και 25% για διαζευγμένο. Για κάθε έτος εγγάμου βίου πέραν του δεκάτου (10ου) και μέχρι το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος διάρκειας του γάμου, το ποσοστό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος μειώνεται κατά 1% στο χήρο και αυξάνεται αντίστοιχα κατά 1% στον διαζευγμένο. Προκειμένου περί έγγαμου βίου που διήρκεσε πλέον των τριάντα πέντε (35) ετών έως τη λύση του κατά τα ανωτέρω, το ποσό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος επιμερίζεται κατά 50% στο χήρο και 50% στον διαζευγμένο. Εάν ο θανών δεν καταλείπει χήρο, ο διαζευγμένος δικαιούται το αυτό ποσοστό του διαζευγμένου, κατά τα ως άνω, της σύνταξης που θα εδικαιούτο ο χήρος. Σε περίπτωση περισσοτέρων του ενός δικαιούχων διαζευγμένων το αναλογούν για τον διαζευγμένο κατά τα ως άνω ποσοστά ποσό σύνταξης κύριας και επικουρικής επιμερίζεται εξίσου μεταξύ αυτών.

γ) Για κάθε παιδί ποσοστό 25% της σύνταξης. Αν πρόκειται για παιδί ορφανό και από τους δύο γονείς, το παραπάνω ποσοστό διπλασιάζεται, εκτός αν το ορφανό παιδί δικαιούται σύνταξη και από τους δύο γονείς, οπότε το ποσοστό της δικαιούμενης σύνταξης δεν διπλασιάζεται.

Β. Το συνολικό ποσό της κατά μεταβίβαση σύνταξης του επιζώντος συζύγου και των τέκνων σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος. Σε περίπτωση που το άθροισμα των ποσοστών των δικαιούχων υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος περιορίζεται ισόποσα το ποσοστό των τέκνων.

Γ. Εάν ο θανών καταλείπει τέκνα και η σύνταξη καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο μειωμένη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 και 5 του παρόντος, το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται επιμερίζεται στα τέκνα. Σε περίπτωση που εκλείψουν οι προϋποθέσεις για χορήγηση ποσοστού σύνταξης λόγω θανάτου στα τέκνα, το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται δεν καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο.

5.α) Στον επιζώντα σύζυγο καταβάλλεται ολόκληρη η σύνταξη για μία τριετία από την πρώτη του επομένου του θανάτου μήνα.

β) Μετά την πάροδο της τριετίας, αν ο επιζών εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, καταβάλλεται το 50% της σύνταξης.

γ) Εάν ο επιζών σύζυγος, κατά την ημερομηνία θανάτου, είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία του, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

6. Εφόσον, εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ετών από την πρώτη καταβολή της κατά μεταβίβαση σύνταξης, ο άνεργος επιζών ή διαζευγμένος σύζυγος προσληφθεί ως μισθωτός ή προχωρήσει σε έναρξη οικονομικής δραστηριότητας ως αυτοαπασχολούμενος, οι ασφαλιστικές του εισφορές καταβάλλονται από το Δημόσιο για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας,

Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.

7. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά από τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό καταργείται. Καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος συντάξεις διατηρούνται ως έχουν, με την επιφύλαξη του άρθρου 14.

8. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που ο θάνατος επέρχεται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 13

Ανώτατο όριο καταβολής σύνταξης

1. Μέχρι 31.12.2018 αναστέλλεται η καταβολή κάθε ατομικής μηνιαίας σύνταξης των προσώπων που είχαν ήδη καταστεί συνταξιούχοι μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, κατά το μέρος που υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ. Για την εφαρμογή του ανώτατου αυτού ορίου, λαμβάνονται υπόψη το καταβαλλόμενο ποσό συνυπολογιζόμενης της εισφοράς υγειονομικής περίθαλψης υπέρ ΕΟΠΥΥ και της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων του άρθρου 38 του Ν. 3863/2010 (Α' 115), όπως ισχύει, και των παραγράφων 11 και 12 του άρθρου 44 του Ν. 3986/2011 (Α' 152), όπως ισχύει.

2. Κατά την ίδια περίοδο, το άθροισμα του καθαρού ποσού των συντάξεων των παραπάνω προσώπων, που δικαιούται κάθε συνταξιούχος από οποιαδήποτε αιτία από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. ή οποιοδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ. Στον υπολογισμό του ανώτατου ορίου καταβολής σύνταξης που αφορά στα άτομα με αναπηρία ή χρόνια πάθηση και των οικογενειών που έχουν μέλη τους άτομα με αναπηρία δεν λαμβάνονται υπόψη τα πάσης φύσεως προνοιακά επιδόματα και επιδόματα αναπηρίας.

3. Από 1.1.2019 καταβάλλεται το τυχόν υπερβάλλον ποσό που προκύπτει σε σχέση με ανώτατο όριο των παραγράφων 1 και 2 και το νέο ύψος των συντάξεων όπως θα προκύψει, σύμφωνα με την κατά το άρθρο 14 αναπροσαρμογή τους.

Άρθρο 14

Αναπροσαρμογή συντάξεων-προστασία καταβαλλόμενων συντάξεων

1. α. Σε εφαρμογή των ενιαίων κανόνων του Ε.Φ.Κ.Α. και των θεμελιωδών αρχών του άρθρου 1, οι ήδη καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, κύριες συντάξεις αναπροσαρμόζονται, σύμφωνα με τα άρθρα 7, 8, 13 και 14, βάσει των διατάξεων των επόμενων παραγράφων.

β. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους των καταβαλλόμενων, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, συντάξεων, για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνεται υπόψη ο συντάξιμος μισθός επί του οποίου κανονίστηκε η ήδη χορηγηθείσα σύνταξη, όπως αυτός είχε διαμορφωθεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, με βάση τους κανόνες αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών του Δημοσίου, που ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

2.α. Μέχρι την 31.12.2018, οι συντάξεις της προηγούμενης παραγράφου συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014, σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις. Ειδικά, ο υπολογισμός της κράτησης υπέρ υγειονομικής περίθαλψης διενεργείται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 30 του άρθρου 1 του Ν. 4334/2015 (Α' 80), όπως ισχύει.

β. Από 1.1.2019, εφόσον το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων αυτών είναι μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους βάσει της παραγράφου 1, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει σε εφαρμογή της παραγράφου 3. Εάν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους βάσει της παραγράφου 1, τότε αυτό προσαυξάνεται κατά το ένα πέμπτο της διαφοράς σταδιακά και ισόποσα εντός πέντε ετών από την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής.

Τα ανωτέρω στοιχεία αποτυπώνονται από 1.1.2018 για κάθε ασφαλισμένο στο οικείο πληροφοριακό σύστημα.

3.α. Το συνολικό ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος, αυξάνεται από την 1.1.2017 κατ' έτος με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και δεν υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

β. Οι διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου με τις οποίες προβλέπεται αναπροσαρμογή ή αύξηση των συντάξεων που καταβάλλονται από αυτό, κατά τρόπο διαφορετικό από τον οριζόμενο στην περίπτωση α' ή με βάση τις ισχύουσες κάθε φορά μισθολογικές διατάξεις, καταργούνται.

4. Από την 1.1.2017 και ανά τριετία, η Εθνική Αναλογιστική Αρχή εκπονεί υποχρεωτικά αναλογιστικές μελέτες, οι οποίες επικυρώνονται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο τη συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης της εθνικής συνταξιοδοτικής δαπάνης. Με ειδικό νόμο ανακαθορίζονται οι συντάξεις με στόχο τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος. Το ύψος των ανωτέρω δαπανών για την εθνική, την ανταποδοτική και την επικουρική σύνταξη, προβαλλόμενο έως το έτος 2060, δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο αύξησης των 2,5 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, με έτος αναφοράς το 2009.

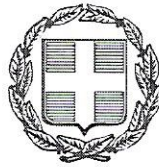
Άρθρο 15

Χρόνος ασφάλισης

1. Χρόνος ασφάλισης στον Ε.Φ.Κ.Α. λογίζεται:

α. Ο χρόνος πραγματικής ασφάλισης, ήτοι ο χρόνος ασφαλιστέας απασχόλησης ή ιδιότητας στον Ε.Φ.Κ.Α. ή στους εντασσόμενους στον Ε.Φ.Κ.Α. φορείς, τομείς και κλάδους για τον οποίο έχουν καταβληθεί εισφορές, όπου αυτές προβλέπονταν.

β. Ο λογιζόμενος στο διπλάσιο χρόνος συντάξιμης υπηρεσίας των υπαλλήλων-λειτουργών του Δημοσίου και των στρατιωτικών, καθώς και οι αναγνωριζόμενοι

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

21 Νοεμβρίου 2017

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 176

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4499

Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις του ν. 4387/2016, ρυθμίσεις για την αγορά παιγνίων, για την «Ελληνικό Καζίνο Πάρνηθας Α.Ε.» και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΜΕΡΟΣ Α'
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
ΤΟΥ ν. 4387/2016**

**Άρθρο 1
Τροποποίηση του άρθρου 12
του ν. 4387/2016 (Α' 85)**

1. Στο τέλος της υποπερίπτωσης α' της περίπτωσης Β' της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α' 85) μετά τη λέξη «ή» προστίθεται εδάφιο, από τότε που ίσχυσε, ως εξής: «εφόσον ο θάνατος επήλθε κατά τη διάρκεια του έτους προετοιμασίας για την εισαγωγή σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή, ή».

2. Στο τέλος της περίπτωσης Β' της παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«α) Το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου, δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 του παρόντος νόμου που αντιστοιχεί σε είκοσι (20) έτη ασφάλισης. Εάν ο χρόνος ασφάλισης του θανόντος είναι μικρότερος των είκοσι (20) ετών, το ως άνω ποσό βαίνει μειούμενο κατά 1,25% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των είκοσι (20) ετών και μέχρι τη συμπλήρωση δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης. Για χρόνο ασφάλισης μικρότερο των δεκαπέντε (15) ετών, το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των τριακοσίων εξήντα (360) ευρώ. Τα ποσά των προηγούμενων εδαφίων επιμερίζονται μεταξύ επιζώντος και διαζευγμένου συζύγου, σύμφωνα με τα ποσοστά που προβλέπονται στην υποπερίπτωση β' της περίπτωσης Α' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

β) Σε περίπτωση ύπαρξης δικαιοδόχων τέκνων, το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που δικαιού-

νται όλα τα δικαιοδόχα τέκνα υπολογίζεται, αντίστοιχα, ανάλογα με τα έτη ασφάλισης της προηγούμενης περίπτωσης και επιμερίζεται μεταξύ των δικαιοδόχων τέκνων, σύμφωνα με τα ποσοστά που προβλέπονται στην υποπερίπτωση γ' της περίπτωσης Α' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. Σε καμία περίπτωση το άθροισμα του ποσού της σύνταξης των δικαιοδόχων τέκνων δεν μπορεί να υπολείπεται των ανωτέρω, ανάλογα με τα έτη ασφάλισης του θανόντος, ποσών. Σε περίπτωση, όμως, ορφανών τέκνων και από δύο (2) γονείς, το ποσό της σύνταξης που χορηγείται σε έκαστο εξ αυτών δεν μπορεί να υπολείπεται των ανωτέρω ποσών.

γ) Στις περιπτώσεις συνταξιούχων λόγω θανάτου του πρώην ΟΓΑ το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που προκύπτει σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 99 του παρόντος νόμου για κάθε δικαιοδόχο πρόσωπο (επιζώντα ή/και διαζευγμένο σύζυγο και δικαιοδόχα τέκνα) δεν μπορεί να υπολείπεται των ποσών των ανωτέρω περιπτώσεων α' και β'.

Όταν χορηγείται το κατώτατο όριο σύνταξης λόγω θανάτου σε τουλάχιστον ένα (1) από τα δικαιοδόχα πρόσωπα δεν εφαρμόζονται τα δύο πρώτα εδάφια της περίπτωσης Β' της παρούσας παραγράφου.».

3. Μετά το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης Γ' της παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α' 85) προστίθεται εδάφιο, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση που ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το κατώτατο ποσό σύνταξης της περίπτωσης Β' της παρούσας παραγράφου.».

**Άρθρο 2
Προσωρινή σύνταξη για αιτήσεις
που υποβάλλονται ηλεκτρονικά**

Μετά το άρθρο 29 του ν. 4387/2016 (Α' 85) προστίθεται άρθρο 29Α, ως εξής:

**«Άρθρο 29Α
Προσωρινή σύνταξη για αιτήσεις
που υποβάλλονται ηλεκτρονικά**

1. Οι ασφαλισμένοι οι οποίοι υποβάλλουν ηλεκτρονικά στον Ε.Φ.Κ.Α. αίτηση συνταξιοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και των προσώπων που συνταξιοδοτούνται σύμφωνα με το ειδικό καθεστώς του ν. 3163/1955 (Α' 71), δικαιούνται προσωρινή σύνταξη από την πρώτη του

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΜΙΣΘΩΤΩΝ & ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ (Δ 13)**

ΤΜΗΜΑ : Β'

Πληροφορίες : Στ. Γιωτάκου
Τηλέφωνο : 210 3368112

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΛΕΝΩΝ
& ΑΓΡΟΤΩΝ (Δ14)**

Πληροφορίες: Ι. Παπαδόπουλος
(για θέματα **ΟΑΕΕ**)
210 33 68 110
Ε. Ράπη
(για θέματα **ΕΤΑΑ**)
210 33 68 109

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 10110 Αθήνα

Αθήνα 23/12/2016

Αρ. Πρωτ.: Φ80000/οικ.60272/2196

ΠΡΟΣ: Όλους τους φορείς κύριας ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΚΟΙΝ: Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Κάνιγγος 29, Αθήνα 101 10

ΘΕΜΑ: «Γνωστοποίηση των διατάξεων του άρθρου 12 και 16 του ν.4387/2016»

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 85, τεύχος Α'/12.05.2016 δημοσιεύθηκε ο νόμος 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας – Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού συστήματος – Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις».

Με το άρθρο 12 ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης λόγω θανάτου στα δικαιούχα μέλη συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, **εφόσον ο θάνατος επήλθε από 13.05.2016 και εφεξής**, εισάγοντας ενιαίες αρχές και κανόνες, για όλους τους ασφαλισμένους, ανεξαρτήτως ασφαλιστικού φορέα προέλευσης. Καταργείται, επομένως,

από την ως άνω ημερομηνία κάθε άλλη καταστατική ή γενική διάταξη που ρυθμίζει το θέμα διαφορετικά για θανάτους μετά την ισχύ του ν.4387/2016.

Επισημαίνουμε ότι προκειμένου να χορηγηθεί σύνταξη λόγω θανάτου στα δικαιοδόχα μέλη σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου, ο θανών θα πρέπει κατά τον θάνατο να έχει συμπληρώσει τις χρονικές προϋποθέσεις για τη λήψη σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας, πλήρους ή μειωμένης, όπως διαμορφώνονται ανά ασφαλιστικό οργανισμό και ανά κατηγορία ασφαλισμένων (παλαιοί – νέοι).

Παράγραφος 1, 2 – Δικαιοδόχα Μέλη/Προϋποθέσεις

Ορίζονται τα δικαιοδόχα μέλη που υπό προϋποθέσεις λαμβάνουν τη σύνταξη λόγω θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, καθώς και οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για κάθε κατηγορία. Δικαιούχοι είναι ο επιζών σύζυγος, τα νόμιμα τέκνα, τα νομιμοποιηθέντα, τα αναγνωρισθέντα, τα υιοθετημένα και όσα εξομοιώνονται με αυτά καθώς και ο/η διαζευγμένος/η σύζυγος, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Α) Για τον επιζώντα σύζυγο, θεσπίζεται όριο ηλικίας για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης λόγω θανάτου και συγκεκριμένα το 55^ο έτος, το οποίο πρέπει να έχει συμπληρωθεί κατά το χρόνο θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, οπότε και η σύνταξη χορηγείται εφ' όρου ζωής, αν δεν συντρέξουν οι - περιοριστικά αναφερόμενες στην παρ. 3 της κοινοποιούμενης διάταξης - προϋποθέσεις παύσης της.

Εάν ο θάνατος επέλθει προτού συμπληρωθεί το ως άνω όριο ηλικίας, η σύνταξη καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο για μία τριετία. Μετά την πάροδο της τριετίας ελέγχεται εάν ο επιζών σύζυγος συμπλήρωσε ή όχι το 55^ο έτος της ηλικίας.

Εάν κατά τη διάρκεια της τριετίας ο επιζών σύζυγος συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας η καταβολή της σύνταξης διακόπτεται μόλις συμπληρωθεί η τριετία και άρχεται εκ νέου με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας.

Εάν κατά τη διάρκεια της τριετίας δεν έχει συμπληρωθεί το 55^ο έτος, διακόπτεται η καταβολή της σύνταξης με τη λήξη της τριετίας και δεν επαναχορηγείται.

Σε περίπτωση όμως που ο επιζών σύζυγος έχει τέκνα που υπάγονται στην περίπτωση 1B του κοινοποιούμενου άρθρου (δηλαδή κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους ή το 24^ο έτος εφόσον σπουδάζουν ή είναι άγαμα και ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητα τους επήλθε πριν από τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας)

ή ο ίδιος είναι ανίκανος για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας με ποσοστό 67% και άνω, και για όσο χρόνο πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, η σύνταξη λόγω θανάτου συνεχίζει να καταβάλλεται, ανεξάρτητα εάν βάσει των ανωτέρω προκύπτει είτε οριστική διακοπή της, είτε διακοπή και επαναχορήγησή της με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας.

Σημειώνουμε, επίσης, ότι αν ο επιζών σύζυγος δεν συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας του κατά τη διάρκεια της τριετίας, αλλά εξακολουθεί να λαμβάνει τη σύνταξη θανάτου και πέραν της τριετίας λόγω ύπαρξης ανήλικων ή τέκνων που σπουδάζουν ή ανίκανων για εργασία τέκνων, εφόσον έως τη λήξη της ανηλικότητας ή των σπουδών ή της ανικανότητας συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας του, τότε ναι μεν η σύνταξη θα διακοπεί με την παύση ισχύος των ως άνω προϋποθέσεων (ανηλικότητα, σπουδές, ανικανότητα), θα επαναχορηγηθεί, ωστόσο, όταν ο επιζών συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας του.

Παράδειγμα 1:

α) Ασφαλισμένος με 40 έτη ασφάλισης, αποβιώνει την 13/5/2016, καταλείποντας σύζυγο ηλικίας 53 ετών (χωρίς τέκνα). Η σύζυγος δικαιούται σύνταξης λόγω θανάτου, δεδομένου ότι ο θανών κατά την ημερομηνία θανάτου είχε συμπληρώσει τις χρονικές προϋποθέσεις για τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος.

Η επιζώσα σύζυγος κατά την ημερομηνία θανάτου του ασφαλισμένου δεν έχει συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας, οπότε λαμβάνει σύνταξη λόγω θανάτου για μία τριετία. Κατά τη διάρκεια της τριετίας, όμως, συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας, οπότε η σύνταξη λόγω θανάτου διακόπτεται μετά τη συμπλήρωση της τριετίας και επαναχορηγείται με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας της.

Εάν, όμως, μετά τη λήξη της τριετίας υπάρχει τέκνο το οποίο δικαιούται σύνταξης λόγω θανάτου, η επιζώσα σύζυγος συνεχίζει να λαμβάνει τη σύνταξη και μετά την τριετία και μέχρι να διακοπεί η συνταξιοδότηση του τέκνου (λόγω συμπλήρωσης του 18^{ου} ή του 24^{ου} έτους της ηλικίας, εφόσον στη δεύτερη περίπτωση σπουδάζει), οπότε και διακόπτεται η καταβολή της σύνταξης, η οποία επαναχορηγείται στο 67^ο έτος της ηλικίας της.

β) Στο ως άνω παράδειγμα, έστω ότι η επιζώσα σύζυγος είναι 49 ετών κατά το χρόνο του θανάτου και έχει ανήλικο τέκνο 8 ετών. Θα λάβει τη σύνταξη θανάτου την πρώτη τριετία και – παρά το γεγονός ότι δεν συμπληρώνει το 55^ο έτος κατά τη διάρκεια της τριετίας

αυτής – δεδομένου ότι έχει ανήλικο τέκνο, θα εξακολουθήσει να λαμβάνει τη σύνταξη θανάτου για όσο χρόνο υφίσταται η ανηλικότητα (ή μέχρι το πέρας των σπουδών, εφόσον το τέκνο σπουδάζει). Μετά το πέρας αυτών, θα διακοπεί η καταβολή της σύνταξης, δεδομένου όμως ότι κατά τη διάρκεια λήψης της σύνταξης και έως την ενηλικίωση του τέκνου ή την παύση των σπουδών του, η σύζυγος συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας της, η σύνταξη θανάτου θα της επαναχορηγηθεί με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας της.

Β) Τα νόμιμα τέκνα, τα νομιμοποιηθέντα, τα αναγνωρισθέντα, τα υιοθετημένα και όσα εξομοιώνονται με αυτά, δικαιούνται της σύνταξης λόγω θανάτου, εφόσον:

i) Είτε είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους, εκτός κι αν φοιτούν σε ανώτερες σχολές ή ανώτατες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού (ακόμη και αν φοιτούν για απόκτηση δεύτερου πτυχίου ή σε μεταπτυχιακά προγράμματα ή εκπονούν διδακτορική διατριβή) ή σε ΙΕΚ ή σε Κέντρα/Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης, οπότε και η χορήγηση της σύνταξης παρατείνεται έως τη λήξη της φοίτησής τους σε αυτές και σε κάθε περίπτωση έως τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους.

Ως εκ τούτου το δικαίωμα συνταξιοδότησης ενηλίκων άγαμων θυγατέρων βάσει του άρθρου 9 παρ. 1 του ν. 3865/2010, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 3 του ν. 3863/2010, καταργείται.

ii) Είτε κατά το χρόνο θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου είναι άγαμα και ανίκανα προς κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητα επήλθε πριν από τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους, οπότε η σύνταξη συνεχίζει να καταβάλλεται και μετά τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας και για όσο διαρκεί η ανικανότητα προς κάθε βιοποριστική εργασία.

Σημειώνουμε ότι η ανικανότητα του τέκνου εξετάζεται κατά το χρόνο του θανάτου και όχι μεταγενέστερα αυτού. Για παράδειγμα ο θάνατος του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου επέρχεται την 8/1/2017 και καταλείπει τέκνο ηλικίας 15 ετών. Το εν λόγω τέκνο καθίσταται ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία την 16/5/2019, δηλαδή πριν τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας του. Δεδομένου όμως ότι δεν ήταν ανίκανο κατά την ημερομηνία θανάτου, θα λάβει σύνταξη μέχρι τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας ή του 24^{ου} έτους της ηλικίας εφόσον σπουδάζει.

Γ) Για τον διαζευγμένο σύζυγο ισχύουν οι ίδιες ηλικιακές προϋποθέσεις χορήγησης της σύνταξης με αυτές του επιζώντος συζύγου (παρ. 1Α του κοινοποιούμενου άρθρου), με τις εξής ωστόσο πρόσθετες προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να πληρούνται αθροιστικά:

i) ο πρώην σύζυγος, κατά τη στιγμή του θανάτου να κατέβαλλε ή να υποχρεούτο να καταβάλει στον/στην διαζευγμένο/η σύζυγο διατροφή που είχε καθοριστεί είτε με δικαστική απόφαση είτε με μεταξύ τους σύμβαση,

ii) να είχαν συμπληρωθεί 10 χρόνια έγγαμου βίου, μέχρι τη λύση με αμετάκλητη δικαστική απόφαση του γάμου,

iii) το διαζύγιο να μην οφείλεται σε ισχυρό κλονισμό της έγγαμης συμβίωσης με υπαιτιότητα του αιτούντος τη σύνταξη,

iv) το μέσο μηνιαίο ατομικό φορολογητέο εισόδημα του διαζευγμένου συζύγου να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων (αρ. 93 παρ. 4 του νόμου), ήτοι τα 720 ευρώ, και

v) να μην έχει τελεστεί άλλος γάμος ή να έχει συναφθεί σύμφωνο συμβίωσης.

Συνεπώς, στους διαζευγμένους συζύγους που πληρούν τα πρόσθετα κριτήρια εφαρμόζονται κατ' αντιστοιχία οι ρυθμίσεις που προβλέπονται για τους επιζώντες συζύγους (χορήγηση σύνταξης λόγω θανάτου εφόσον έχει συμπληρωθεί το 55^ο έτος της ηλικίας, συνταξιοδότηση για μία τριετία, διακοπή και επαναχορήγηση με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους ή οριστική διακοπή συνταξιοδότησης).

Παράγραφος 2

Ως πρόσθετη προϋπόθεση για τη χορήγηση σύνταξης λόγω θανάτου στον επιζώντα σύζυγο, είναι ο θάνατος του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου να έχει επέλθει μετά την πάροδο 5 ετών από την τέλεση του γάμου, εκτός αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις, όπως αυτές περιοριστικά αναφέρονται στην κοινοποιούμενη διάταξη (θάνατος που να οφείλεται σε ατύχημα, γέννηση τέκνου κατά τη διάρκεια του γάμου κλπ).

Συνεπώς, είτε πρόκειται για θάνατο ασφαλισμένου είτε συνταξιούχου, η απαιτούμενη διάρκεια του γάμου είναι ενιαία (5ετία), και επομένως καταργούνται οι ρυθμίσεις του άρθρου 12 του ν. 3863/2010 που προέβλεπε μικρότερη διάρκεια του έγγαμου βίου (3ετία) για τη χορήγηση σύνταξης στον επιζώντα σύζυγο σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου.

Επισημαίνουμε ότι ρυθμίζεται ρητά το καθεστώς χορήγησης σύνταξης λόγω θανάτου στον επιζώντα σύζυγο σε περίπτωση ανασύστασης γάμου, οπότε η διάρκεια των δύο γάμων

αθροιστικά πρέπει να είναι τουλάχιστον 5ετής, ενώ, επιπλέον, ο εξ ανασυστάσεως να έχει διαρκέσει τουλάχιστον 6 μήνες.

Παράγραφος 3 – Παύση δικαιώματος σύνταξης λόγω θανάτου

Το δικαίωμα στη σύνταξη λόγω θανάτου των δικαιούχων προσώπων παύει

- i) με το θάνατο του δικαιούχου
- ii) με την τέλεση από αυτόν γάμου ή σύναψης συμφώνου συμβίωσης,
- iii) με τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας του τέκνου ή αντίστοιχα του 24^{ου} έτους εφόσον σπουδάζει,

Σημειώνουμε ότι από τις νέες ρυθμίσεις δεν προβλέπεται η διακοπή της συνταξιοδότησης των τέκνων σε περίπτωση που αυτά αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν ή λάβουν σύνταξη από ίδιο δικαίωμα (αρ. 29 παρ. 6 του α.ν. 1846/1951 και αρ. 20 του ν. 2556/1997),

- iv) με νεότερη κρίση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής πάψει να υφίσταται η ανικανότητα για εργασία κατά τις παραγράφους 1Α και 1Β περ. β' του κοινοποιούμενου άρθρου (ανικανότητα επιζώντα συζύγου για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας κατά 67% και άνω, ανικανότητα τέκνου για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας αντίστοιχα).

Παράγραφος 4 – Ποσό σύνταξης

A) Το ποσό της σύνταξης των δικαιούχων, υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης που δικαιούται ή που έχει δικαιωθεί ο θανών σύζυγος, επιμεριζόμενο ως εξής:

i) Ο επιζών σύζυγος λαμβάνει ποσοστό 50%.

Στο σημείο αυτό, ωστόσο, γίνεται η εξής διαφοροποίηση:

Στην περίπτωση που ο γάμος έλαβε χώρα μετά την απονομή της σύνταξης γήρατος του θανόντος, περιορίζεται το ποσοστό του επιζώντος συζύγου επί της σύνταξης, καθώς και του διαζευγμένου συζύγου, σε περίπτωση που υπάρχει σχετικό δικαίωμα και συνεπώς και το ποσό της σύνταξης, συναρτώμενο πλέον από τη διάρκεια του γάμου και τη διαφορά ηλικίας των συζύγων, αρχόμενης από τα 10 έτη και πλέον.

Τα ανωτέρω δεν ισχύουν στην περίπτωση που ο θανών ελάμβανε σύνταξη αναπηρίας όταν τελέστηκε ο γάμος και ως εκ τούτου ο επιζών σύζυγος εξακολουθεί να λαμβάνει το ως άνω ποσοστό 50% της σύνταξης λόγω θανάτου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2:

α) Θανών σύζυγος ηλικίας 70 ετών και επιζών σύζυγος ηλικίας 40 ετών, με επταετή γάμο, ο οποίος έλαβε χώρα μετά την απονομή της σύνταξης γήρατος του θανόντος. Η διαφορά ηλικίας μεταξύ των δυο, αφαιρουμένου του χρονικού διαστήματος του γάμου τους, είναι 23 έτη ($70 - 40 - 7 = 23$). Συνεπώς το ποσό της σύνταξης του επιζώντος συζύγου θα μειωθεί κατά 16% ως εξής:

Από το 10^ο έως το 20^ο έτος: 10% (10 έτη x 1%)

Από το 21^ο έως το 23^ο έτος : 6% (3 έτη x 2%)

Συνεπώς, ο επιζών σύζυγος θα λάβει το 42% της σύνταξης λόγω θανάτου ($50 \times 16\% = 8$, άρα $50 - 8 = 42\%$).

Για παράδειγμα, εάν η σύνταξη λόγω θανάτου ανέρχεται σε €1.000, ο επιζών σύζυγος δικαιούται το 50%, δηλαδή €500. Λόγω της ηλικιακής διαφοράς των δύο συζύγων, η σύνταξη του επιζώντα μειώνεται περαιτέρω κατά 16%, δηλαδή ο επιζών σύζυγος θα λάβει ως σύνταξη λόγω θανάτου το ποσό των €420 ($€500 - 16\% \times €500$), δηλαδή το 42% της σύνταξης ($42\% \times €1000$).

β) στο ανωτέρω παράδειγμα, αν ο θανών είναι συνταξιούχος λόγω αναπηρίας, η χήρα θα λάβει το 50% της σύνταξης λόγω θανάτου, χωρίς τη μείωση λόγω της διαφοράς ηλικίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3:

Θανών σύζυγος ηλικίας 70 ετών και επιζών σύζυγος ηλικίας 30 ετών, με πενταετή γάμο, ο οποίος έλαβε χώρα μετά την απονομή της σύνταξης γήρατος του θανόντος. Η διαφορά ηλικίας μεταξύ των δυο, αφαιρουμένου του χρονικού διαστήματος του γάμου τους, είναι 35 έτη ($70 - 30 - 5$). Συνεπώς η σύνταξη του επιζώντος συζύγου θα μειωθεί κατά 55% ως εξής:

Από το 10^ο έως το 20^ο έτος: 10% (10 έτη x 1%)

Από το 21^ο έως το 25^ο έτος : 10% (5 έτη x 2%)

Από το 26^ο έως το 30^ο έτος : 15% (5 έτη x 3%)

Από το 31^ο έως το 35^ο έτος : 20% (5 έτη x 4%)

Συνεπώς, ο επιζών σύζυγος θα λάβει το 22,5% της σύνταξης λόγω θανάτου ($50 \times 55\% = 27,5$, άρα $50 - 27,5 = 22,5\%$).

Για παράδειγμα, εάν η σύνταξη λόγω θανάτου, ανέρχεται σε €1.000, ο επιζών σύζυγος δικαιούται το 50%, δηλαδή €500. Λόγω της ηλικιακής διαφοράς των δύο συζύγων, η

σύνταξη του επιζώντα μειώνεται περαιτέρω κατά 55%, δηλαδή ο επιζών σύζυγος θα λάβει ως σύνταξη λόγω θανάτου το ποσό των €225 [$€500 - (55\% \times €500)$], δηλαδή το 22,5% της σύνταξης ($22,5\% \times €1000$).

ii) Για τον διαζευγμένο σύζυγο με τουλάχιστον 10ετή γάμο και εφόσον ο θανών καταλείπει και χήρο σύζυγο, το ποσό της σύνταξης που δικαιούται ο χήρος επιζών σύζυγος, επιμερίζεται σε ποσοστό 75% για τον χήρο και 25% για τον διαζευγμένο. Για κάθε επιπλέον έτος έγγαμου βίου του διαζευγμένου, πέραν του δεκάτου μέχρι και του 35^{ου} έτους, η σύνταξη του διαζευγμένου αυξάνεται κατά 1%, μειούμενης αναλόγως κατά 1% της σύνταξης του χήρου. Σε περίπτωση διάρκειας έγγαμου βίου του διαζευγμένου πέραν των 35 ετών έως τη λύση του, τα ποσοστά χήρου και διαζευγμένου επιμερίζονται κατά 50% και στους δύο.

Σημειώνουμε ότι το προκύπτον ποσοστό που δικαιούται ο χήρος επιζών σύζυγος περιορίζεται περαιτέρω σύμφωνα με τα ανωτέρω, όπως αναλύθηκαν στην ως άνω περ. i της παρ. 4 της κοινοποιούμενης διάταξης, χωρίς να επέρχεται μεταβολή στο δικαιούμενο ποσοστό που προκύπτει για τον διαζευγμένο σύζυγο, εκτός και εάν προκύπτει μείωση και για τον διαζευγμένο σύζυγο βάσει της ανωτέρω ρύθμισης.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση που δεν υπάρχει χήρος, αλλά μόνο διαζευγμένος, οπότε ο διαζευγμένος σύζυγος δικαιούται το 25% της σύνταξης λόγω θανάτου εάν η διάρκεια του γάμου είναι 10ετής, προσαυξανόμενο κατά 1% για κάθε περαιτέρω έτος έγγαμου βίου μέχρι τα 35 έτη, οπότε το ποσοστό διαμορφώνεται σε 50%. Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι του ενός διαζευγμένοι, το ποσοστό της σύνταξης θανάτου του διαζευγμένου συζύγου υπολογίζεται σύμφωνα με τα ανωτέρω και επιμερίζεται ισόποσα μεταξύ αυτών.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4:

Εάν ο έγγαμος βίος του διαζευγμένου έχει διαρκέσει 28 έτη, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το 57% της σύνταξης θανάτου του επιζώντα συζύγου ($75\% - 18\%$, όπου 18 είναι τα έτη του έγγαμου βίου πάνω στα οποία υπολογίζεται η μείωση του 1%) και ο διαζευγμένος το 43% ($25\% + 18\%$, όπου 18 είναι τα έτη του έγγαμου βίου πάνω στα οποία υπολογίζεται η αύξηση του 1%) αυτής.

Συνεπώς, στο ανωτέρω παράδειγμα εάν το ποσό της σύνταξης του θανόντος είναι €1000, ο επιζών σύζυγος δικαιούται το 50% της σύνταξης, δηλαδή €500. Ο επιζών σύζυγος θα λάβει τελικά το 57% των €500, δηλαδή €285, και ο/η διαζευγμένος/η σύζυγος το 43% των €500, δηλαδή €215.

Εάν δεν υπάρχει επιζών σύζυγος, ο/η διαζευγμένος σύζυγος θα λάβει και στην περίπτωση το ίδιο ποσό, δηλαδή €215 (43% x €500).

Εάν υπάρχει επιζών σύζυγος και δύο διαζευγμένοι σύζυγοι με 12 και 25 έτη έγγαμου βίου αντίστοιχα, το δικαιούμενο ποσοστό σύνταξης καθορίζεται με βάση τον μεγαλύτερο χρόνο εγγάμου βίου, δηλαδή την 25ετία. Συνεπώς, ο επιζών σύζυγος θα λάβει το 60% της σύνταξης που δικαιούται ο επιζών σύζυγος και το υπόλοιπο 40% θα επιμεριστεί μεταξύ των δύο διαζευγμένων. Συνεπώς, για ποσό σύνταξης του θανόντος ύψους €1000, ο επιζών σύζυγος δικαιούται €500. Ο επιζών σύζυγος θα λάβει τελικά το 60% των €500, δηλαδή €300, και κάθε διαζευγμένος σύζυγος το 20% των €500, δηλαδή €100.

iii) Στην περίπτωση ύπαρξης τέκνων, το ποσό της σύνταξης του θανόντος επιμερίζεται σε ποσοστό 25% για κάθε παιδί. Το ποσοστό αυτό διπλασιάζεται, αν πρόκειται για παιδί ορφανό και από τους δύο γονείς, δηλαδή διαμορφώνεται σε 50% για κάθε ορφανό τέκνο, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν δικαιούται σύνταξη και από τους δύο γονείς.

B) Το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος συζύγου, του/των διαζευγμένου/νων συζύγου/ων και των τέκνων, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης που ελάμβανε ο θανών. Στην περίπτωση, δε, που το άθροισμα των ποσοστών των δικαιούχων υπερβαίνει το ποσό αυτό, περιορίζεται ισόποσα το ποσοστό των τέκνων.

Για παράδειγμα, εάν υπάρχει επιζών σύζυγος με τρία τέκνα, ο επιζών σύζυγος δικαιούται το 50% της σύνταξης λόγω θανάτου (περιοριζόμενο σύμφωνα με τα ανωτέρω σε περίπτωση που ο γάμος έλαβε χώρα μετά την απονομή της σύνταξης γήρατος του θανόντος και υφίσταται ηλικιακή διαφορά άνω της 10ετίας και ύπαρξης διαζευγμένου συζύγου), ενώ το υπόλοιπο 50% της σύνταξης λόγω θανάτου επιμερίζεται ισόποσα στα τρία τέκνα (δηλαδή κάθε τέκνο θα λάβει το 16,66% της σύνταξης).

Εάν όμως είναι ορφανά τέκνα και από τους δύο γονείς που δεν δικαιούνται σύνταξης και από τους δύο γονείς, και υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει διαζευγμένος σύζυγος,

κάθε τέκνο δικαιούται το διπλάσιο του ανωτέρω ποσοστού, δηλαδή το 33,33% της σύνταξης λόγω θανάτου. Συνεπώς, θα λάβουν το 100% της σύνταξης λόγω θανάτου. Εάν όμως υπάρχει διαζευγμένος σύζυγος με 15 έτη γάμου που δικαιούται σύνταξης λόγω θανάτου, ο διαζευγμένος δικαιούται το 30% της σύνταξης του επιζώντα συζύγου, δηλαδή το 15% της σύνταξης. Συνεπώς, το υπόλοιπο μέρος της σύνταξης λόγω θανάτου, δηλαδή το 85%, θα επιμεριστεί μεταξύ των τριών ορφανών τέκνων, και κάθε τέκνο θα λάβει το 28,33% της σύνταξης λόγω θανάτου. Αθροιστικά ο/η διαζευγμένος/η σύζυγος και τα τρία ορφανά τέκνα θα λάβουν το 100% της σύνταξης λόγω θανάτου.

Γ) Στην περίπτωση που η σύνταξη λόγω θανάτου καταβάλλεται στον επιζώντα ή στο διαζευγμένο σύζυγο μειωμένη, σύμφωνα με την παρ. 4Α και 5 του κοινοποιούμενου άρθρου (μειώσεις λόγω διαφοράς ηλικίας συζύγων πέραν των δέκα ετών, ανάληψη εργασίας από επιζώντα σύζυγο κλπ) και υφίστανται δικαιούχα τέκνα, το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται επιμερίζεται στα τέκνα.

Εφόσον, ωστόσο, εκλείψουν οι προϋποθέσεις χορήγησης της σύνταξης στα τέκνα, λόγω συμπλήρωσης των ορίων ηλικίας της παρ. 1 περ. Β της κοινοποιούμενης διάταξης, το ως άνω ποσό που περικόπτεται δεν καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο ή στον διαζευγμένο σύζυγο.

Συνεπώς, στα Παραδείγματα 2 και 3 προκύπτει μείωση της σύνταξης που λαμβάνει ο επιζών σύζυγος λόγω ηλικιακής διαφοράς με τον θανόντα, το ποσό της σύνταξης που μειώνεται (€80 στο Παράδειγμα 2 και €275 στο Παράδειγμα 3) μεταβιβάζεται στα τέκνα που δικαιούνται σύνταξης λόγω θανάτου (ακόμη και εάν δεν πρόκειται για τέκνα του επιζώντος συζύγου αλλά τέκνα από προηγούμενο γάμο ή από αναγνώριση). Όταν λήξει το δικαίωμα συνταξιοδότησης των τέκνων το ποσό αυτό δεν επαναχορηγείται στον επιζώντα σύζυγο.

Σημειώνουμε ότι σε περίπτωση που κάποιο από τα δικαιούχα πρόσωπα απωλέσει το δικαίωμα συνταξιοδότησης, τα δικαιούμενα ποσοστά σύνταξης επαναπροσδιορίζονται. Για παράδειγμα, σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου με σύζυγο και 3 ανήλικα τέκνα, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το 50% της σύνταξης και κάθε τέκνο το 16,66% αυτής (50%/3).

Σε περίπτωση που ένα εκ των τέκνων λ.χ. συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του και παύσει το δικαίωμα συνταξιοδότησής του θα γίνει επαναπροσδιορισμός των ποσοστών

των δικαιοδόχων. Συνεπώς, ο επιζών σύζυγος θα εξακολουθήσει να λαμβάνει το 50% της σύνταξης και κάθε τέκνο το 25% αυτής. Συνολικά, τα δικαιοδόχα λαμβάνουν το 100% της σύνταξης λόγω θανάτου. Σε κάθε περίπτωση, ο επαναπροσδιορισμός των ποσοστών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 25% που έχει οριστεί από το νόμο ως ποσοστό των τέκνων.

Παράγραφος 5 – Ποσό σύνταξης

α) Στον επιζώντα σύζυγο καταβάλλεται ολόκληρη η σύνταξη για μία τριετία, με τα ποσοστά όπως προβλέπονται στην παράγραφο 4 του κοινοποιούμενου άρθρου, δηλαδή ποσοστό 50% ή το ποσοστό το οποίο αντιστοιχεί σε αυτόν μετά τις τυχόν μειώσεις, εάν ο γάμος έλαβε χώρα μετά την απονομή της σύνταξης γήρατος του θανόντος ή την ύπαρξη διαζευγμένου συζύγου (παρ. 4 Α).

β) Μετά την πάροδο της τριετίας και εφόσον συντρέχουν οι ηλικιακές προϋποθέσεις της παρ. 1 Α του κοινοποιούμενου άρθρου (το εδάφιο προστέθηκε με το αρ. 234 παρ. 1 του ν. 4389/2016 – ΦΕΚ Α 94/2016), εάν ο επιζών σύζυγος εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε άλλη πηγή, προβλέπεται μείωση κατά 50% του ποσού της σύνταξης που λαμβάνει ο επιζών σύζυγος. Όπως προαναφέρθηκε, το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται από τον επιζώντα σύζυγο μεταβιβάζεται στα δικαιοδόχα τέκνα (παρ. 4 Γ).

γ) Αν ο επιζών σύζυγος κατά το χρόνο του θανάτου, είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη, όπως αυτή προβλέπεται στην ως άνω περίπτωση α) του παραδείγματος για όσο χρόνο διαρκεί η αναπηρία του, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων. Και στην περίπτωση αυτή, όπως και για τη συνταξιοδότηση των ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων, η αναπηρία πρέπει να συντρέχει κατά την ημερομηνία του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου και όχι μεταγενέστερα.

Όσον αφορά στους/στις διαζευγμένους/ες συζύγους, μετά την τριετία ελέγχεται εάν εργάζονται ή λαμβάνουν σύνταξη από ίδιο δικαίωμα σύμφωνα με τα ανωτέρω, και το ποσό της περικοπής που προκύπτει μεταβιβάζεται στα δικαιοδόχα τέκνα (εφόσον υπάρχουν και ανεξάρτητα εάν πρόκειται για τέκνα από προηγούμενο γάμο ή από αναγνώριση).

Στο σημείο αυτό διευκρινίζουμε ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 2, από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 (13.05.2016), η κύρια σύνταξη λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, αποτελείται από δύο τμήματα: την εθνική και την ανταποδοτική σύνταξη. Συνεπώς, σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου η σύνταξη υπολογίζεται με βάση τις διατάξεις του ν.4387/2016 και στα δικαιοδόχα μεταβιβάζεται το ποσό της εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης που προκύπτει με βάση το χρόνο ασφάλισης του θανόντα. Σημειώνουμε ότι σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου που δεν είχε συμπληρώσει τις χρονικές προϋποθέσεις για τη λήψη σύνταξης λόγω γήρατος, αλλά συμπλήρωσε τις χρονικές προϋποθέσεις για τη λήψη σύνταξης λόγω αναπηρίας, για τον υπολογισμό του δικαιούμενου ποσού σύνταξης θεωρείται ότι ο ασφαλισμένος θα δικαιούτο πλήρη σύνταξη με βαθμό αναπηρίας άνω του 80%.

Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου για τον υπολογισμό της εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης λαμβάνεται ο χρόνος ασφάλισης (πραγματικής και προαιρετικής ασφάλισης ή αναγνωριζόμενος χρόνος ασφάλισης) που είχε ο θανών συνταξιούχος κατά την συνταξιοδότησή του.

Για παράδειγμα, εάν συνταξιούχος του ΕΤΑΑ – Τομέας Ασφάλισης Νομικών κατά τη συνταξιοδότησή του είχε πραγματοποιήσει 45 έτη ασφάλισης αλλά με βάση το ισχύον κατά τη συνταξιοδότησή του, νομοθετικό πλαίσιο, η σύνταξή του υπολογίστηκε 40 έτη ασφάλισης, η σύνταξη λόγω θανάτου θα υπολογιστεί για 45 έτη ασφάλισης. Αντίστοιχα, εάν ο ανωτέρω συνταξιούχος κατά τη συνταξιοδότησή του είχε πραγματοποιήσει 15 έτη ασφάλισης, αλλά η σύνταξή του υπολογίστηκε σύμφωνα με το ισχύον τότε νομοθετικό πλαίσιο για 23 έτη ασφάλισης η σύνταξη λόγω θανάτου θα υπολογιστεί για 15 έτη ασφάλισης.

Για τον υπολογισμό της εθνικής σύνταξης σε όσους είχαν καταστεί συνταξιούχοι λόγω γήρατος πριν το ν.4387/2016, θεωρείται ότι είχαν συμπληρώσει 40 χρόνια διαμονής στην Ελλάδα μέχρι τη συνταξιοδότησή τους.

Για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται οι οριζόμενες στα άρθρα 14 και 33 του ν. 4387/2016 για την αναπροσαρμογή των συντάξεων – προστασία των καταβαλλόμενων συντάξεων.

Ειδικά για αιτήσεις συνταξιοδότησης λόγω θανάτου που κατατίθενται από την ισχύ του ν.4387/2016 μέχρι 31/12/2018 και πρόκειται να υπολογιστούν βάσει του ν.4387/2016

(βλέπε ενότητα «Έκταση Εφαρμογής») εφαρμόζονται οι διατάξεις του αρ. 94 παρ. 2, εδ. β' και γ' και αρ. 6 παρ. 1γ' του ν. 4387/2016.

Ειδικότερα, για τις συγκεκριμένες αιτήσεις συνταξιοδότησης λόγω θανάτου θα ελέγχεται εάν το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης με βάση το νέο καθεστώς (καθαρό ποσό προ φόρου, δηλαδή αφαιρουμένων της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 όπως ισχύει, της εισφοράς του αρ. 44 παρ. 11 του ν. 3986/2011 και της εισφοράς για υγειονομική περίθαλψη, όπως αυτή υπολογίζεται με τις ρυθμίσεις του ν. 4387/2016) υπολείπεται άνω του 20% της καταβαλλόμενης σύνταξης με βάση το προγενέστερο καθεστώς. Στην περίπτωση αυτή μέρος της διαφοράς, όπως καθορίζεται ανά έτος, καταβάλλεται στα δικαιοδόχα ως προσωπική διαφορά.

Ως καταβαλλόμενη σύνταξη λόγω θανάτου με βάση το προγενέστερο νομοθετικό πλαίσιο θεωρείται το καθαρό προ φόρου ποσό της σύνταξης (ακαθάριστο ποσό σύνταξης αφαιρουμένων της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 όπως ισχύει, της εισφοράς του αρ. 44 παρ. 11 του ν. 3986/2011, της εισφοράς του ν. 4024/2011 (άρθρο 2 παρ. 1 και 2), του ν. 4051/2012 (άρθρο 6 παρ. 1), της ΥΑ 476/2012 (ΦΕΚ 499, Β') και του ν. 4093/2012 (άρθρο πρώτο παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ5 περ. 1 και παρ. Β υποπαρ. Β3 περ. α) και της εισφοράς για υγειονομική περίθαλψη, όπως αυτή υπολογίζεται με τις ρυθμίσεις του ν. 4387/2016).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ συνταξιοδοτήσεων λόγω θανάτου

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1

Άνδρας έγγαμος, χωρίς τέκνα, με 35 έτη ασφάλισης και 40 έτη διαμονής στην Ελλάδα, συνταξιοδοτήθηκε με πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ την 1/2/2011 με ποσό σύνταξης 1.000 ευρώ, και ο οποίος πεθαίνει την 20/9/2019. Μετά την αναπροσαρμογή, η σύνταξή του θα αποτελείται πλέον από το τμήμα της εθνικής σύνταξης, δηλαδή €384, και από το ανταποδοτικό τμήμα, το οποίο υπολογιζόμενο βάσει των συντάξιμων αποδοχών, του χρόνου ασφάλισης και του ποσοστού αναπλήρωσης, είναι €516. Άρα, η σύνταξη μετά την αναπροσαρμογή ανέρχεται στο ποσό των €900.

Η επιζώσα σύζυγος επομένως για την πρώτη τριετία θα λάβει το 50% της σύνταξης του θανόντος, όπως έχει διαμορφωθεί μετά την αναπροσαρμογή της ($€900 \times 50\% = €450$).

Αναλύεται σε:

Εθνική σύνταξη : €192

Ανταποδοτική σύνταξη: €258

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2

Άνδρας έγγαμος με δύο ανήλικα τέκνα, με 35 έτη ασφάλισης και 40 έτη διαμονής στην Ελλάδα, συνταξιοδοτείται λόγω γήρατος με πλήρη σύνταξη από το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ την 1/9/2019 με ποσό σύνταξης €900 (Εθνική Σύνταξη (Ε.Σ.) €384 και Ανταποδοτική Σύνταξη (Α.Σ.) €516). Ο άνδρας αυτός αποβιώνει την 1/01/2020.

Η επιζώσα σύζυγος, ηλικίας 49 ετών κατά το χρόνο του θανάτου, θα λάβει το 50% της σύνταξης λόγω θανάτου (Ε.Σ. €192, Α.Σ. €258 = €450) και τα δύο τέκνα θα λάβουν επιπλέον ποσοστό 25% το καθένα (δηλαδή Ε.Σ. €96 και Α.Σ. €129 έκαστο). Επομένως, η σύνταξη λόγω θανάτου, χήρας και τέκνων, στην περίπτωση αυτή είναι €900, όση και η σύνταξη γήρατος του θανόντος.

Η χήρα λαμβάνει το ανωτέρω ποσό για μία τριετία και δεδομένου ότι μετά τη λήξη της τριετίας δεν έχει συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας, συνεχίζει να λαμβάνει σύνταξη λόγω θανάτου, εφόσον τα τέκνα είναι ανήλικα ή σπουδάζουν και δεν έχουν συμπληρώσει το 24^ο έτος της ηλικίας.

Στο παράδειγμά μας: έστω ότι το πρώτο σε ηλικία τέκνο τελειώνει τις σπουδές του σε ΑΕΙ το 2024 και το δεύτερο το 2027. Η ίδια συμπληρώνει τα 3 πρώτα έτη συνταξιοδότησης λόγω χηρείας την 31/1/2023. Τότε:

α) Αν μετά την πάροδο της τριετίας αυτής η επιζώσα σύζυγος εργάζεται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που λαμβάνει θα μειωθεί κατά 50%, και συνεπώς θα λαμβάνει σύνταξη ύψους €225 (Ε.Σ. €96, Α.Σ. €129). Το ποσό των €225 που περικόπτεται επιμερίζεται στα τέκνα (το κάθε τέκνο επομένως θα λάβει επιπλέον ποσό €112,5 στη σύνταξη λόγω θανάτου).

Το έτος 2024 παύει το δικαίωμα συνταξιοδότησης του πρώτου τέκνου και το επιπλέον ποσό των 112,5 ευρώ, που έλαβε, όταν μειώθηκε το ποσό της χήρας, θα μεταβιβαστεί στο έτερο τέκνο. Συνεπώς το δεύτερο τέκνο θα λάβει 225 ευρώ επιπλέον ποσό από την περικοπή του ποσού της σύνταξης της χήρας. Το 2027 παύει το δικαίωμα και του δεύτερου τέκνου. Συνεπώς, το 2027 διακόπτεται η συνταξιοδότηση της επιζώσας συζύγου, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν πλέον δικαιούχα τέκνα. Δεδομένου ωστόσο, ότι το 2027, η χήρα έχει συμπληρωμένο ήδη το 55^ο έτος της ηλικίας της, το ποσό της

σύνταξης θανάτου που δικαιούται, εφόσον εξακολουθεί να εργάζεται ή να λαμβάνει σύνταξη, δηλαδή τα €225 ευρώ, θα της επαναχορηγηθεί στο 67^ο έτος της ηλικίας.

β) Αν μετά την πάροδο της πρώτης τριετίας συνταξιοδότησης λόγω θανάτου, η χήρα δεν εργάζεται και δεν λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, θα συνεχίσει να λαμβάνει το 50% της σύνταξης λόγω θανάτου (Ε.Σ. €192, Α.Σ. €258 = €450). Το 2024 παύει το δικαίωμα συνταξιοδότησης του πρώτου τέκνου και το 2027 του δεύτερου τέκνου. Συνεπώς, το 2027 διακόπτεται η συνταξιοδότηση της επιζώσας συζύγου, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν πλέον δικαιούχα τέκνα. Και στην περίπτωση αυτή, δεδομένου ότι το 2027 η χήρα έχει συμπληρωμένο ήδη το 55^ο έτος της ηλικίας της, το ποσό της σύνταξης θανάτου που δικαιούται εφόσον εξακολουθεί να μην εργάζεται ή να μην λαμβάνει σύνταξη, δηλαδή τα €450, θα της επαναχορηγηθεί στο 67^ο έτος της ηλικίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3

Έστω ότι στο ανωτέρω παράδειγμα κατά το χρόνο θανάτου (δηλαδή την 1/01/2020) το δεύτερο εκ των ανωτέρω δύο τέκνων είναι άγαμο και ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία (στο παράδειγμά μας κατά την ημερομηνία θανάτου του πατρός ήταν μικρότερο του 24^{ου} έτους της ηλικίας). Στην περίπτωση αυτή η σύνταξη λόγω θανάτου της χήρας και του τέκνου αυτού συνεχίζει να καταβάλλεται και μετά τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας του τέκνου. Η ίδια συμπληρώνει τα 3 πρώτα έτη συνταξιοδότησης λόγω χηρείας την 31/1/2023. Τότε:

α) Αν μετά την πάροδο της τριετίας αυτής, εργάζεται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, το ποσό της θα μειωθεί κατά 50%, δηλαδή θα περιοριστεί σε €225 (Ε.Σ. €96 + Α.Σ. €129 = €225). Το ποσό που περικόπτεται επιμερίζεται στα τέκνα.

Το έτος 2024 παύει το δικαίωμα συνταξιοδότησης του πρώτου τέκνου. και το επιπλέον ποσό των 112,5 ευρώ που ελάμβανε από την περικοπή του ποσού της χήρας θα μεταβιβαστεί στο έτερο τέκνο. Το ποσό σύνταξης λόγω θανάτου της χήρας όσο και εκείνο του δεύτερου τέκνου θα συνεχίσει να καταβάλλεται και μετά το 2027 (οπότε το ανίκανο τέκνο συμπληρώνει το 24^ο έτος της ηλικίας), όπως έχει διαμορφωθεί μετά τον επιμερισμό των ποσών.

β) Αν μετά την πάροδο της τριετίας αυτής, δεν εργάζεται και δεν λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, η επιζώσα σύζυγος θα συνεχίσει να λαμβάνει το 50% της σύνταξης του θανόντος. Το 2024 παύει το δικαίωμα συνταξιοδότησης του πρώτου τέκνου ενώ το

δεύτερο ανίκανο τέκνο και η επιζώσα σύζυγος θα συνεχίσουν να λαμβάνουν το ποσό της σύνταξης που τους αντιστοιχεί και μετά το 2027, δηλαδή €450 για τη χήρα (Ε.Σ. € 192 + Α.Σ. €258 = €450) και για το δεύτερο τέκνο €225 (Ε.Σ.€96 + Α.Σ. €129 = €225 + €112,5 επιπλέον ποσό που μεταβιβάστηκε από το πρώτο τέκνο, σύνολο €337,5).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4

Άνδρας έγγαμος, χωρίς τέκνα, με 35 έτη ασφάλισης και 40 έτη διαμονής στην Ελλάδα συνταξιοδοτείται λόγω γήρατος από το ΙΚΑ την 1/9/2016 με ποσό σύνταξης 900 ευρώ (Ε.Σ. €384 και Α.Σ. €516, χωρίς να δικαιούται προσωπική διαφορά), ο οποίος πεθαίνει 20/10/2019. Η επιζώσα σύζυγος, ετών 56 κατά το χρόνο θανάτου, θα λάβει το 50% της σύνταξης του θανόντος (50% x €900) για τρία έτη (1/11/2019 έως 31/10/2022).

Η σύνταξη της αναλύεται σε :

Ε.Σ. €192

Α.Σ. €258

Μετά την τριετία:

α) αν δεν εργάζεται και δεν λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, συνεχίζει η καταβολή της ως άνω σύνταξης (€450) εφ' όρου ζωής, αν δεν συντρέξουν λόγοι παύσης του δικαιώματος ή μείωσης του ποσού.

β) αν εργάζεται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, η σύνταξη θα περιοριστεί κατά 50% ήτοι:

Ε.Σ.: €96

Α.Σ.: €129

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5

Γυναίκα λαμβάνει αναπηρική σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος, με βαθμό αναπηρίας 70%, ύψους €600 (Ε.Σ. €288 + Α.Σ €312). Ο ασφαλισμένος σύζυγος πεθαίνει την 15.02.2020 και δικαιούτο σύνταξης ύψους €900 (Ε.Σ. €384 + Α.Σ. €516)

Την πρώτη τριετία, η επιζώσα σύζυγος λαμβάνει κανονικά την σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος και η σύνταξη λόγω θανάτου που θα λάβει αντιστοιχεί στο 50% της σύνταξης που δικαιούτο ο θανών (50% x €900 = €450 και αναλύεται σε Ε.Σ. €192 + Α.Σ. €258).

Σύνολο συντάξεων εξ ιδίου δικαιώματος και θανάτου: €1050 (Ε.Σ. 288+192 και Α.Σ. 312+258).

Μετά την τριετία η σύνταξη λόγω θανάτου θα παραμείνει στο ίδιο ποσό, δεδομένου ότι η επιζώσα είναι ανάπηρη με ποσοστό 67% και άνω και συνεπώς λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

Σύνολο συντάξεων εξ ιδίου δικαιώματος και θανάτου: €1050.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 6

Άνδρας έγγαμος, με 2 ανήλικα τέκνα και συνταξιούχος με πλήρη σύνταξη γήρατος ήδη από το έτος 2010 και με ποσό σύνταξης 900 ευρώ. Αποβιώνει στις 26.10.2016. Η επιζώσα σύζυγος, υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης το Νοέμβριο του 2016.

Για να βρεθεί το ποσό της απονεμόμενης στα δικαιοδόχα μέλη σύνταξης, ούτως ώστε να επακολουθήσει ο επιμερισμός των ποσοστών σε αυτά με τις διατάξεις του κοινοποιούμενου άρθρου, υπολογίζουμε ως εξής:

Ποσό σύνταξης θανάτου πριν το ν. 4387/2016 (καθαρό προ φόρου) : €900

Ποσό σύνταξης θανάτου με βάση το ν. 4387/2016 (καθαρό προ φόρου): €700 ευρώ

Διαφορά σύνταξης μεταξύ προγενέστερου και νέου καθεστώτος υπολογισμού της σύνταξης : €900 - €700 = **€200**

Η ποσοστιαία διαφορά μεταξύ των δύο καθεστώτων είναι 22,22% (€200:€900X100=22,22%)

Δεδομένου ότι το ποσό της απονεμόμενης σύνταξης υπολείπεται του ποσού της σύνταξης που θα απονέμονταν σε ποσοστό άνω του 20%, το ήμισυ της διαφοράς καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά.

Συνεπώς στο παράδειγμά μας: το ήμισυ του ποσού της προσωπικής διαφοράς που προκύπτει σε ποσοστό άνω του 20%:

€200:2 = €100 η προσωπική διαφορά

Επομένως, ποσό απονεμόμενης σύνταξης στα δικαιοδόχα μέλη πριν τον επιμερισμό των ποσοστών: €700 + €100 (Π.Δ.) = €800 ευρώ

Λήψη σύνταξης λόγω θανάτου από τον ΟΓΑ

Οι διατάξεις του άρθρου 12 του ν.4387/2016 έχουν εφαρμογή και σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου του ΟΓΑ.

Συνεπώς, για θανάτους από 13/5/2016 έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις του κοινοποιούμενου άρθρου σχετικά με τους όρους χορήγησης της σύνταξης λόγω θανάτου, τα δικαιοδόχα πρόσωπα, το δικαιούμενο ποσοστό, τη λήξη του δικαιώματος, τον περιορισμό του καταβαλλόμενου ποσού στον επιζώντα μετά την τριετία κ.λ.π.

Εξυπακούεται ότι για θανάτους μέχρι 31/12/2016 τα δικαιοδόχα θα λάβουν το ποσοστό της σύνταξης λόγω θανάτου που προκύπτει σύμφωνα με την κοινοποιούμενη διάταξη, υπολογιζόμενο επί του ποσού της σύνταξης που δικαιούται ή έχει δικαιωθεί ο θανών σύζυγος σύμφωνα με τις διατάξεις όπως ισχύουν στον ΟΓΑ έως 31/12/2016.

Για θανάτους από 1/1/2017 και μετά το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που επιμερίζεται στα δικαιοδόχα προκύπτει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 99 του ν.4387/2016.

Όσον αφορά στις διατάξεις των άρθρων 1 – 4 του ν.1140/1981, όπως ισχύουν, με τις οποίες προβλέπεται η χορήγησης της βασικής σύνταξης του ν.4169/1961 σε κάθε ορφανό παιδί θανόντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου ΟΓΑ υπό προϋποθέσεις, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 2 του ν.4169/2011 που προβλέπουν τη χορήγηση της βασικής σύνταξης σε χήρες άνω των 67 ετών όταν ο θανών σύζυγος λάμβανε τη βασική σύνταξη του ΟΓΑ, δεν έχουν εφαρμογή μετά την ισχύ του ν.4387/2016. Οι περιπτώσεις αυτές αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Παράγραφος 6

Στην παράγραφο αυτή, προβλέπεται η ασφαλιστική τακτοποίηση του άνεργου επιζώντος συζύγου ή διαζευγμένου, στην περίπτωση που προσληφθεί ως μισθωτός ή προβεί σε έναρξη οικονομικής δραστηριότητας, με την καταβολή από το Δημόσιο για χρονικό διάστημα 2 ετών των ασφαλιστικών εισφορών του, εφόσον βέβαια αυτό συμβεί εντός πέντε ετών από την πρώτη καταβολή της σύνταξης λόγω θανάτου. Κατά τα λοιπά, το ποσοστό της σύνταξης λόγω θανάτου εξακολουθεί να είναι αυτό όπως έχει οριστεί στην παράγραφο 5β της κοινοποιούμενης διάταξης. Με Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,

θα ρυθμιστεί κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της πρόβλεψης της παραγράφου αυτής.

Παράγραφος 7

Με την κοινοποιούμενη διάταξη, καταργείται κάθε άλλη γενική ή καταστατική διάταξη που ρυθμίζει το θέμα διαφορετικά. Ως εκ τούτου καταργούνται και οι διατάξεις του αρ. 8 παρ. 14 του ν. 2592/1998, όπως ισχύει, ειδικά στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω θανάτου. Συνεπώς, για θανάτους από την ισχύ του ν. 4387/2016 και εφεξής, σε περιπτώσεις παροχής εργασίας του επιζώντος συζύγου και του θανόντα στο δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του κοινοποιούμενου άρθρου. Σημειώνουμε, ότι οι καταβαλλόμενες με το προγενέστερο καθεστώς συντάξεις λόγω θανάτου, διατηρούνται ως έχουν με την επιφύλαξη των διατάξεων του αρ. 14 του ν. 4387/2016.

ΕΚΤΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Οι ρυθμίσεις της κοινοποιούμενης διάταξης, εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που ο θάνατος επήλθε **μετά** την έναρξη εφαρμογής του ν. 4387/2016, **ήτοι από 13.05.2016 και εφεξής**.

Για θανάτους που επήλθαν **έως και την 12.05.2016**, διακρίνουμε δύο περιπτώσεις:

- Εάν η έναρξη καταβολής της σύνταξης λόγω θανάτου ανατρέχει σε χρόνο **πριν την 13.05.2016**, τότε τόσο τα ποσοστά των δικαιούχων μελών, όσο και ο τρόπος υπολογισμού της σύνταξης λόγω θανάτου, θα γίνει με το προγενέστερο του ν. 4387/2016 -ανά φορέα ασφάλισης- καθεστώς.
- Εάν η έναρξη καταβολής πραγματοποιείται σε χρόνο από την 13.05.2016 και εφεξής (στις περιπτώσεις δηλαδή που έχει παρέλθει η προβλεπόμενη ανά φορέα ασφάλισης προθεσμία), τα ποσοστά των δικαιούχων μελών θα υπολογιστούν με βάση το προγενέστερο ανά φορέα ασφάλισης καθεστώς, αλλά ο υπολογισμός της σύνταξης λόγω θανάτου θα γίνει με βάση τις διατάξεις του ν. 4387/2016.

ΑΡΘΡΟ 16 – Δικαιώματα αντισυμβαλλομένου συμφώνου συμβίωσης

Με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4387/2016, προβλέπεται ότι τα πρόσωπα που συνάπτουν σύμφωνο συμβίωσης με βάση τις διατάξεις του ν. 4356/2015 (Α181),

εξομοιώνονται, ανεξάρτητα από το φύλο τους, πλήρως με τους εγγάμους, ως προς κάθε κοινωνικοασφαλιστικό δικαίωμα, παροχή, υποχρέωση ή περιορισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4387/2016 ή της εν γένει κοινωνικοασφαλιστικής και προνοιακής νομοθεσίας.

Έτσι, για παράδειγμα, τα πρόσωπα που συνάπτουν σύμφωνο συμβίωσης με βάση τις διατάξεις του ν. 4356/2015 (Α181), εξομοιώνονται με τους εγγάμους ως προς την εφαρμογή των διατάξεων της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας που αφορούν την ασφαλιστική και συνταξιοδοτική αντιμετώπιση των επιζώντων συζύγων.

Παράλληλα, με την παρ. 10^α του άρθρου 48 του ν. 3996/2011 ορίστηκαν τα πρόσωπα που θεωρούνται ως προστατευόμενα μέλη οικογένειας ασφαλισμένου ή συνταξιούχου λόγω γήρατος ή αναπηρίας ενώ με το άρθρο 12 του ν. 4356/2016 ορίστηκε ότι διατάξεις νόμων που αφορούν συζύγους εφαρμόζονται αναλόγως και στα μέρη του συμφώνου συμβίωσης, εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική ρύθμιση στον ίδιο ή άλλο νόμο που να αφορά τα μέρη του συμφώνου συμβίωσης.

Κατά συνέπεια, η ανωτέρω διάταξη που αφορά την υγειονομική περίθαλψη προστατευόμενων μελών οικογένειας ασφαλισμένου ή συνταξιούχου εφαρμόζεται αναλόγως και στα προστατευόμενα μέλη ασφαλισμένων που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4356/2016 (αναλυτικές οδηγίες έχουν δοθεί με το Φ80000/οικ.3127/117/1-3-2016 –ΑΔΑ:71ΔΠ465Θ1Ω-ΒΚΤ έγγραφό μας)

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο κ. Υφυπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Κ.Α.
3. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντη Κ.Α.
4. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντριας Οικ.Υ
5. Δ/νση Κ.Α.Μ.Α.- Δ13 (τμ. Α, Β, Γ, Δ)
6. Δ/νση ΚΑΑΑ -Δ14
7. Δ/νση Πρόσθετης Ασφάλισης –Δ15
8. Δ/νση Διαδοχικής Ασφάλισης – Δ16
9. Ίριδα

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦ. ΜΙΣΘΩΤΩΝ
& ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ (Δ 13)**

Πληροφορίες: Στ. Γιωτάκου,
Α. Λυτροκάπη
Τηλέφωνο: 210 33 68 112
210 33 68 127

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΥΤΟΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
& ΑΓΡΟΤΩΝ (Δ14)**

Πληροφορίες: Ε. Ράπτη
Τηλέφωνο: 210 33 68 109
Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 10110 Αθήνα

Αθήνα, 23 / 12 / 2016

Αρ. Πρωτ.: Φ80000 / οικ.60258 / 1471

ΠΡΟΣ: Όλους τους φορείς κύριας ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΚΟΙΝ: Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Κάνιγγος 29, Αθήνα 101 10

ΘΕΜΑ: « Γνωστοποίηση των διατάξεων του αρ. 14 και 33 του ν. 4387/2016, σε συνδυασμό με την ΥΑ οικ. 26083/887 (ΦΕΚ Β 1605/2016)»

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 85, τεύχος Α'/12.05.2016 δημοσιεύθηκε ο νόμος 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας – Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού συστήματος – Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις».

ΑΡΘΡΟ 14 και 33 – ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Από τις διατάξεις του κοινοποιούμενου άρθρου 14, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 33, προβλέπεται η διαδικασία αναπροσαρμογής των

ήδη καταβαλλόμενων ή καταβλητέων κατά την 12.05.2016 **κύριων συντάξεων των φορέων κύριας ασφάλισης**, πλην των συντάξεων του ΟΓΑ, σε εφαρμογή των ενιαίων πλέον κανόνων του ΕΦΚΑ.

Με τη διαδικασία αυτή, σκοπός είναι αφενός μεν να εναρμονιστούν οι συντάξεις όσων έχουν καταστεί συνταξιούχοι πριν την εφαρμογή του ν. 4387/2016 με τους ενιαίους κανόνες του ΕΦΚΑ (εθνική και ανταποδοτική σύνταξη), αφετέρου δε, να υπάρξει προστασία των συντάξεων αυτών, με την πρόβλεψη χορήγησης προσωπικής διαφοράς, στις περιπτώσεις που το καταβαλλόμενο ποσό συντάξεων είναι μεγαλύτερο από αυτό που θα προκύψει κατά το στάδιο της αναπροσαρμογής τους.

Επομένως, έως 31.12.2018 οι κύριες συντάξεις συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά την 12.5.2016 διατάξεις. **Ειδικά ο υπολογισμός της κράτησης υπέρ υγειονομικής περίθαλψης διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 30 του άρθρου 1 του ν. 4334/2015, όπως ισχύει με τις διατάξεις του άρθρου 44 του ν.4387/2016.**

Στις περιπτώσεις που το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης είναι μεγαλύτερο του ποσού που θα προκύψει κατά το στάδιο της αναπροσαρμογής, όπως θα αναλυθεί κατωτέρω, δηλαδή η διαφορά είναι θετική, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά και μετά την 1.1.2019, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων της παρ.3^α του άρθρου 14 του ν.4387/2016.

Στις περιπτώσεις που το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης είναι μικρότερο του ποσού που θα προκύψει κατά το στάδιο της αναπροσαρμογής, δηλαδή η διαφορά είναι αρνητική, τότε το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης προσαυξάνεται κατά το ένα πέμπτο της διαφοράς, σταδιακά και ισόποσα, εντός πέντε ετών από την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής (από 1/1/2019).

Σημειώνουμε ότι η διαδικασία αναπροσαρμογής των κύριων συντάξεων έχει εξειδικευθεί περαιτέρω με την αριθ. οικ.26083/887/7-6-2016 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1605 / Β').

A. Συντάξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κοινοποιούμενων διατάξεων

Η διαδικασία αναπροσαρμογής αφορά τις κύριες συντάξεις (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου), φορέων αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, οι οποίοι εντάσσονται στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017 βάσει του άρθρου 53 του ν.4387/2017, πλην ΟΓΑ. Από την διαδικασία αναπροσαρμογής εξαιρούνται και οι συντάξεις που χορηγούνται από το Ταμείο Σύνταξης της Τράπεζας της Ελλάδος.

Συγκεκριμένα, αναπροσαρμόζονται οι **ήδη καταβαλλόμενες ή καταβλητέες κατά την 12.05.2016 συντάξεις**. Συνεπώς, συντάξεις για τις οποίες η συνταξιοδοτική απόφαση εκδόθηκε μετά την 12/5/2016, όμως η έναρξη συνταξιοδότησης ανατρέχει σε προγενέστερη ημερομηνία και υπολογίζονται με βάση το προγενέστερο νομοθετικό πλαίσιο, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κοινοποιούμενων διατάξεων.

B. Διαδικασία αναπροσαρμογής καταβαλλόμενων και καταβλητέων κατά την 12.05.2016 συντάξεων

Η διαδικασία αναπροσαρμογής των κύριων συντάξεων, όπως αυτή έχει καθοριστεί με την αριθ. οικ.26083/887/7-6-2016 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1605 / Β'), περιλαμβάνει δύο διακριτά στάδια προκειμένου να καθοριστεί στη συνέχεια η προσωπική διαφορά της σύνταξης για κάθε συνταξιούχο:

1. Επανυπολογισμός των συντάξεων ως προϋπόθεση για την αναπροσαρμογή (Έλεγχος στοιχείων ηλεκτρονικών αρχείων)

Στο στάδιο αυτό, όπως περιγράφεται αναλυτικά στο άρθρο 2 της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης, πραγματοποιείται από τον ΕΦΚΑ ή τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης (πλην της Τράπεζας της Ελλάδος και του ΟΓΑ) **κατ' αρχήν έλεγχος των στοιχείων** βάσει των οποίων χορηγήθηκε η ήδη

καταβαλλόμενη σύνταξη, σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του οικείου φορέα κοινωνικής ασφάλισης και τις λοιπές γενικές και ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η πληρότητα και ορθότητα των απαιτούμενων για την αναπροσαρμογή στοιχείων των ηλεκτρονικών αρχείων. Σημειώνουμε ότι κατά το στάδιο αυτό δεν ελέγχεται η ορθότητα των στοιχείων βάσει των οποίων εκδόθηκε η σύνταξη προκειμένου να γίνει αναθεώρηση της συνταξιοδοτικής απόφασης, αλλά σκοπός είναι η δημιουργία ενός ηλεκτρονικού αρχείου στο οποίο θα περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα (χρόνος ασφάλισης, συντάξιμες αποδοχές, ασφαλιστικές κλάσεις ή ασφαλιστικές κατηγορίες, ποσοστό αναπλήρωσης, πιθανή μείωση λόγω λήψης μειωμένης σύνταξης κ.λπ.) προκειμένου να εφαρμοστούν οι προβλέψεις των άρθρων 7, 8, 27 και 28 του ν.4387/2016 στις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις.

Συνεπώς, οι φορείς κύριας ασφάλισης που δεν έχουν ηλεκτρονικά αρχεία που να περιλαμβάνουν τα ανωτέρω στοιχεία **θα πρέπει να μεριμνήσουν άμεσα** για τη δημιουργία τους, αναζητώντας τον προσφορότερο για το σκοπό αυτό τρόπο (π.χ. χρησιμοποίηση υφιστάμενων ηλεκτρονικών αρχείων που περιλαμβάνουν τις σχετικές πληροφορίες, χρήση στατιστικών στοιχείων από τα οποία θα προκύπτουν με ασφάλεια τα ζητούμενα στοιχεία, αναζήτηση στοιχείων στους συνταξιοδοτικούς φακέλους).

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθότητα των στοιχείων που θα καταχωρηθούν στο ηλεκτρονικό αρχείο, οι φορείς κύριας ασφάλισης θα πρέπει στη συνέχεια να προχωρήσουν σε επανυπολογισμό των συντάξεων με χρήση του ηλεκτρονικού αρχείου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το προϊσχύον νομοθετικό πλαίσιο. Τα μεικτά ποσά σύνταξης (ακαθάριστο ποσό) που θα προκύψουν με τη χρήση του ηλεκτρονικού αρχείου συγκρίνονται με τα μεικτά ποσά σύνταξης (ακαθάριστο ποσό) που οι φορείς χορηγούν στους συνταξιούχους. Εάν η διαφορά που προκύπτει για κάθε συνταξιούχο μεταξύ των δύο αυτών ποσών συντάξεων είναι μικρότερη, κατ' απόλυτη τιμή, του 5%, θεωρείται ότι τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο ηλεκτρονικό αρχείο είναι ορθά. Εάν όμως η διαφορά είναι κατ' απόλυτη τιμή μεγαλύτερη του 5%, τότε οι φορείς θα πρέπει να ανατρέξουν στο συνταξιοδοτικό φάκελο ή σε

οποιαδήποτε άλλη πηγή κρίνεται πρόσφορη (για παράδειγμα με τη χρήση στατιστικών στοιχείων για όμοια χαρακτηριστικά συντάξεων), προκειμένου να επαληθευτεί η ορθότητα των στοιχείων που έχουν καταχωρηθεί στο ηλεκτρονικό αρχείο και να γίνουν οι αναγκαίες διορθώσεις ώστε η απόκλιση να μην υπερβαίνει κατ' απόλυτη τιμή το 5%.

Δεδομένου ότι για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των άρθρων 8 και 28 του ν.4387/2016, θα ληφθεί υπόψη το σύνολο του χρόνου ασφάλισης, είναι πιθανόν να προκύψουν διαφορές σε σχέση με το χρόνο ασφάλισης βάσει του οποίου υπολογίστηκε η ήδη καταβαλλόμενη σύνταξη. Για παράδειγμα εάν ο συνταξιούχος είχε συνολικό χρόνο ασφάλισης 45 ετών όμως η σύνταξή του με βάση το ισχύον κατά τη συνταξιοδότησή του νομοθετικό πλαίσιο υπολογίστηκε για 40 έτη ασφάλισης, στο ηλεκτρονικό αρχείο θα πρέπει να καταχωρηθεί η πρόσθετη πληροφορία ότι ο συνολικός χρόνος ασφάλισης είναι 45 έτη. Αντίστοιχα, εάν ο συνταξιούχος για παράδειγμα είχε συνολικό χρόνο ασφάλισης 15 ετών όμως η σύνταξή του με βάση το ισχύον κατά τη συνταξιοδότησή του νομοθετικό πλαίσιο υπολογίστηκε για 20 έτη ασφάλισης, και στην περίπτωση αυτή στο ηλεκτρονικό αρχείο θα πρέπει να καταχωρηθεί και η πρόσθετη αυτή πληροφορία ότι ο συνολικός χρόνος ασφάλισης είναι 15 έτη.

Ειδική μέριμνα θα πρέπει να υπάρξει για τις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας ή λόγω θανάτου συνεπεία εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, καθώς στις εν λόγω περιπτώσεις βάσει του άρθρου 31 του ν.4387/2016 προβλέπεται η χορήγηση κατωτάτου ορίου ίσο με το διπλάσιο ποσό της εθνικής σύνταξης που αντιστοιχεί στα 20 έτη ασφάλισης. Στους φορείς κύριας ασφάλισης που δεν υφίσταται η εν λόγω διάκριση και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί εάν η αναπηρία ή ο θάνατος οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, οι περιπτώσεις αυτές θα αντιμετωπίζονται όπως η συνταξιοδότηση για κοινή νόσο.

Αντίστοιχα, δεδομένου ότι για τις συντάξεις που χορηγούνται βάσει του ν.612/1977 προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις ως προς το ύψος της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης, οι περιπτώσεις υφιστάμενων συνταξιούχων με

το ν.612/1977 θα πρέπει να υπάρξει διάκρισή τους σε σχέση με τους λοιπούς συνταξιούχους.

Όσον αφορά στους διπλοσυνταξιούχους (παράλληλη λήψη δύο ή περισσότερων συντάξεων από ίδιο δικαίωμα), θα πρέπει να υπάρξει διάκρισή τους σε σχέση με τους δικαιούχους μίας σύνταξης, καθώς στην περίπτωση τους θα πρέπει να εφαρμοστούν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36 του ν.4387/2016 περί παράλληλης ασφάλισης.

Ειδικά οι υπηρεσίες του ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ, δεδομένου ότι η αναπροσαρμογή των κύριων συντάξεων αφορά και την λήψη παροχής από τον Κλάδο Μονοσυνταξιούχων, θα πρέπει να καταχωρήσουν στο ηλεκτρονικό αρχείο τον χρόνο ασφάλισης που πραγματικά έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Κλάδου, καθώς η αναπροσαρμογή της παροχής θα γίνει με βάση το χρόνο παραμονής στον Κλάδο και όχι με βάση τα έτη ασφάλισης που λήφθηκαν υπόψη κατά τη συνταξιοδότηση.

Επισημαίνεται ότι οι φορείς κύριας ασφάλισης που διαθέτουν ελεγμένα τα απαραίτητα για την αναπροσαρμογή των κύριων συντάξεων στοιχεία σε ηλεκτρονική μορφή, δεν χρειάζεται να προχωρήσουν στις ανωτέρω ενέργειες, και μπορούν να προχωρήσουν στο δεύτερο στάδιο της αναπροσαρμογής των κύριων συντάξεων.

2. Αναπροσαρμογή των κύριων συντάξεων

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επανυπολογισμού (επανελέγχου) των καταβαλλόμενων συντάξεων, όπως περιγράφηκε παραπάνω, και τη δημιουργία κατάλληλου ηλεκτρονικού αρχείου, εφόσον δεν υφίσταται ήδη σχετικό αρχείο, οι φορείς κύριας ασφάλισης προχωρούν στη διαδικασία αναπροσαρμογής των κύριων συντάξεων.

Με βάση τις προβλέψεις του ν.4387/2016 (άρθρα 7, 8, 27 και 28), η χορηγηθείσα σύνταξη αποτελεί το άθροισμα της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης. Συνεπώς για κάθε συνταξιούχο (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου) θα υπολογιστεί, με βάση το συνολικό χρόνο ασφάλισης, η δικαιούμενη εθνική και ανταποδοτική σύνταξη.

Επισημαίνουμε ότι όσον αφορά στην αναπροσαρμογή των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων λόγω θανάτου, αναπροσαρμόζεται το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου, σύμφωνα με την παρακάτω διαδικασία, όμως το νέο ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που προκύπτει μετά την αναπροσαρμογή και η προσωπική διαφορά επιμερίζεται μεταξύ των δικαιούχων σύμφωνα με τα ποσοστά που προβλέπονται από το προγενέστερο νομοθετικό πλαίσιο.

I. Εθνική Σύνταξη

Η Εθνική Σύνταξη υπολογίζεται με βάση τα έτη ασφάλισης, και συνεπώς κυμαίνεται από €345,60 (για χρόνο ασφάλισης μέχρι 15 έτη) έως €384,00 (για χρόνο ασφάλισης 20 και πλέον έτη).

Για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος η Εθνική Σύνταξη δεν μειώνεται με βάση τα έτη διαμονής στην Ελλάδα, συνεπώς θεωρείται ότι σε όλες τις περιπτώσεις αποδεικνύεται διαμονή 40 ετών στην Ελλάδα από το 15^ο έτος της ηλικίας έως την ηλικία συνταξιοδότησης.

Για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος με μειωμένη σύνταξη η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 7 του ν.4387/2016.

Για τους συνταξιούχους λόγω αναπηρίας που έχουν συνταξιοδοτηθεί από φορείς κύριας ασφάλισης που προβλέπουν την καταβολή μειωμένης σύνταξης ανάλογα με το βαθμό αναπηρίας (για παράδειγμα το ΙΚΑ – ΕΤΑΜ), η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται μειωμένη ανάλογα με το βαθμό αναπηρίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 7 του ν.4387/2016. Σε περίπτωση όμως που η σύνταξη καταβάλλεται από φορέα κύριας ασφάλισης που δεν προβλέπει την καταβολή μειωμένης σύνταξης ανάλογα με το βαθμό αναπηρίας (για παράδειγμα ΟΑΕΕ και ΕΤΑΑ για τους παλαιούς ασφαλισμένους) η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται χωρίς μείωση θεωρώντας ότι ο συνταξιούχος έχει αναπηρία άνω του 80%.

Για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος με τις ειδικές διατάξεις του ν.612/1977 καταβάλλεται το πλήρες ποσό της Εθνικής Σύνταξης (€384,00), ανεξαρτήτως του χρόνου ασφάλισης, χωρίς καμία μείωση λόγω διαμονής ή ανάλογα με το

βαθμό αναπηρίας, όπως άλλωστε προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 και 27 του ν.4387/2016.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αντίστοιχα και για τον υπολογισμό Εθνικής Σύνταξης σε συνταξιούχους λόγω θανάτου, ανάλογα με το εάν ο θανών ήταν συνταξιούχος λόγω γήρατος ή αναπηρίας ή γήρατος με τις ειδικές διατάξεις του ν.612/1977.

Σημειώνουμε ότι εάν ο χρόνος ασφάλισης, όπως αποτυπώνεται στο ηλεκτρονικό αρχείο, δεν είναι σε ακέραια έτη αλλά υπάρχει και πλεονάζον χρόνος, για τον επιπλέον αυτό χρόνο οι συνταξιούχοι λαμβάνουν αναλογία της Εθνικής Σύνταξης (σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί για τον υπολογισμό της Εθνικής Σύνταξης).

II. Ανταποδοτική Σύνταξη

Για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης εφαρμόζονται τα ποσοστά αναπλήρωσης που προβλέπονται στο άρθρο 8 του ν.4387/2016, με το τελικό ποσοστό αναπλήρωσης να προκύπτει κλιμακωτά ανάλογα με τα έτη ασφάλισης που είχε ο συνταξιούχος κατά τη συνταξιοδότησή του (και τα οποία μπορεί να διαφοροποιούνται, όπως προαναφέρθηκε, από τα έτη ασφάλισης βάσει των οποίων υπολογίστηκε η σύνταξη με βάση το προγενέστερο ανά φορέα κύριας ασφάλισης νομοθετικό πλαίσιο).

Και στην περίπτωση αυτή εάν ο χρόνος ασφάλισης, όπως αποτυπώνεται στο ηλεκτρονικό αρχείο, δεν είναι σε ακέραια έτη αλλά υπάρχει και πλεονάζον χρόνος, για τον επιπλέον αυτό χρόνο υπολογίζεται αναλογία του ποσοστού αναπλήρωσης (σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί για τον υπολογισμό της Ανταποδοτικής Σύνταξης).

Επισημαίνουμε ότι σε περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος με συνυπολογισμό πλασματικού χρόνου ασφάλισης χωρίς εξαγορά (χρόνος επιδοτούμενης ανεργίας, λήψης σύνταξης αναπηρίας κ.λπ.), ο χρόνος αυτός λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό μόνο της Εθνικής Σύνταξης (σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί για τον υπολογισμό της Εθνικής Σύνταξης).

Για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος με τις ειδικές διατάξεις του ν.612/1977, η ανταποδοτική σύνταξη υπολογίζεται για 35 έτη ασφάλισης, και όχι με βάση

τον πραγματικό χρόνο ασφάλισης (εκτός και εάν ο πραγματικός χρόνος είναι μεγαλύτερος των 35 ετών), σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 28 του ν.4387/2016.

Στην περίπτωση της αναπροσαρμογής των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων, δεν αναζητούνται οι συντάξιμες αποδοχές, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 και 28 του ν.4387/2016, αλλά ως βάση για την αναπροσαρμογή της κύριας σύνταξης λαμβάνεται, όπως προβλέπεται στο άρθρο 33 του ν.4387/2016, ο συντάξιμος μισθός επί του οποίου υπολογίστηκε η ήδη χορηγηθείσα σύνταξη. Για τις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με βάση τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης, βάση αποτελεί ο συντάξιμος μισθός που προέκυψε στον απονέμοντα φορέα. Σε περίπτωση που ο συντάξιμος μισθός συνδέεται με ασφαλιστικές κατηγορίες ή ασφαλιστικές κλάσεις ή τεκμαρτά ποσά, ο συντάξιμος μισθός υπολογίζεται αφού ληφθεί υπόψη η τρέχουσα τιμή τους κατά την 13/5/2016. Σε κάθε άλλη περίπτωση ως συντάξιμος μισθός υπολογίζεται σε τρέχουσες τιμές με τη χρήση των ποσοστών αναπροσαρμογής των συντάξεων που έχουν μεσολαβήσει από την ημερομηνία συνταξιοδότησης έως την 13/5/2016.

Συνεπώς στην περίπτωση του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, όπου οι συνταξιούχοι κατά τον υπολογισμό της σύνταξής τους είχαν καταταγεί με βάση τις αποδοχές τους σε ασφαλιστικές κλάσεις, ως συντάξιμος μισθός για την αναπροσαρμογή της σύνταξης λαμβάνεται το 25πλάσιο του τεκμαρτού ημερομισθίου της ασφαλιστικής κλάσης, όπως έχει διαμορφωθεί από 1/10/2008. Για παράδειγμα εάν ο συνταξιούχος του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ έχει καταταχθεί στην 26^η ασφαλιστική κλάση έχοντας συμπληρώσει 35 έτη ασφάλισης, ως συντάξιμος μισθός για την αναπροσαρμογή της σύνταξης θεωρείται το ποσό των €2.198,25 (25 x €87,93). Συνεπώς, η ανταποδοτική σύνταξη για 35 έτη ασφάλισης ανέρχεται σε €2.198,25 x 33,81% = €743,23.

3. Προσωπική Διαφορά

Μετά την αναπροσαρμογή της κύριας σύνταξης, συγκρίνεται το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης με βάση το προγενέστερο νομοθετικό πλαίσιο με το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης με βάση τις διατάξεις του ν.4387/2016. Η διαφορά που προκύπτει αποτελεί την προσωπική διαφορά του συνταξιούχου.

Εάν η προσωπική διαφορά είναι θετική, όπως προαναφέρθηκε, εξακολουθεί να καταβάλλεται στο συνταξιούχο και μετά την 1/1/2019, μέχρι την οριστική εξάλειψή της και τον συμψηφισμό της με μελλοντικές αυξήσεις των συντάξεων. Εάν είναι αρνητική, δηλαδή το ποσό της σύνταξης με το νέο καθεστώς είναι υψηλότερο σε σχέση με εκείνο που έχει υπολογιστεί βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου, τότε, όπως προαναφέρθηκε, προσαυξάνεται το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης σταδιακά.

Για τον καθορισμό της προσωπικής διαφοράς συγκρίνεται το καθαρό προ φόρου ποσό σύνταξης με βάση το προγενέστερο νομοθετικό πλαίσιο (δηλαδή το ακαθάριστο ποσό σύνταξης αφαιρουμένων των κρατήσεων για την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων, της εισφοράς του άρθρου 44 παρ. 11 του ν. 3986/2011, της εισφοράς του ν. 4024/2011 (άρθρο 2 παρ. 1 και 2), του ν. 4051/2012 (άρθρο 6 παρ. 1), της ΥΑ 476/2012 (ΦΕΚ 499, Β') και του ν. 4093/2012 (άρθρο πρώτο παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ5 περ. 1 και παρ. Β υποπαρ. Β3 περ. α) και της εισφοράς για υγειονομική περίθαλψη, όπως αυτή υπολογίζεται με τις ρυθμίσεις του ν. 4387/2016), με το καθαρό προ φόρου ποσό με βάση το νέο νομοθετικό πλαίσιο (δηλαδή το ακαθάριστο ποσό της σύνταξης αφαιρουμένων της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων, της εισφοράς του άρθρου 44 παρ. 11 του ν. 3986/2011 και της εισφοράς για υγειονομική περίθαλψη, όπως αυτή υπολογίζεται με τις ρυθμίσεις του ν. 4387/2016).

Επιπλέον, θα πρέπει οι φορείς να προχωρήσουν στον καθορισμό προσωπικής διαφοράς ανά συνταξιούχο που αφορά στην εισφορά υπέρ ΑΚΑΓΕ και στην εισφορά ασθενείας.

Σημειώνουμε ότι στις περιπτώσεις που στον συνταξιούχο καταβάλλεται οικογενειακό επίδομα, ή έχει λάβει μειωμένη σύνταξη μετά την ισχύ του ν.4336/2011 και υπόκειται στην προβλεπόμενη από το νόμο αυτό πρόσθετη μείωση ύψους 10% μέχρι τη συμπλήρωση του πλήρους ορίου συνταξιοδότησης, ή λαμβάνει το οργανικό ποσό της σύνταξης (και όχι το προβλεπόμενο ανά φορέα κύριας ασφάλισης κατώτατο όριο) μέχρι τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας βάσει της παρ. 27 του άρθρου 1 του ν.4334/2015 (όπως αντικαταστάθηκε με την περίπτωση 1 της υποπαραγράφου Ε.2, της παραγράφου Ε, του άρθρου 2 του ν.4336/2015), οι φορείς κύριας ασφάλισης θα υπολογίζουν την προσωπική διαφορά λαμβάνοντας υπόψη την καταβολή του οικογενειακού επιδόματος ή την αντίστοιχη μείωση του ποσού της σύνταξης. Σε περίπτωση όμως που μελλοντικά υπάρξει διαφοροποίηση των στοιχείων αυτών (διακοπή καταβολής οικογενειακού επιδόματος, συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για πλήρη σύνταξη, συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας), οι φορείς θα προχωρούν σε νέο υπολογισμό της προσωπικής διαφοράς.

Γ. Χρονοδιάγραμμα αναπροσαρμογής κύριων συντάξεων

Στο άρθρο 4 της αριθ. οικ.26083/887/7-6-2016 Υπουργικής Απόφασης καθορίζεται το χρονοδιάγραμμα για τον επανυπολογισμό και την αναπροσαρμογή των καταβαλλόμενων κύριων συντάξεων.

Συγκεκριμένα προβλέπεται ότι :

- i) μέχρι 30/9/2016 θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί ο επανυπολογισμός του 10% των συντάξεων και η αναπροσαρμογή να έχει ολοκληρωθεί μέχρι 31/12/2016
- ii) μέχρι 31/12/2016 θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί ο επανυπολογισμός του 40% των συντάξεων και η αναπροσαρμογή να έχει ολοκληρωθεί μέχρι 31/3/2017

iii) μέχρι 31/3/2017 θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί ο επανυπολογισμός του 70% των συντάξεων και η αναπροσαρμογή να έχει ολοκληρωθεί μέχρι 30/6/2017

iv) μέχρι 30/6/2017 θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί ο επανυπολογισμός του 100% των συντάξεων και η αναπροσαρμογή να έχει ολοκληρωθεί μέχρι 30/9/2017

Συνεπώς, η διαδικασία της αναπροσαρμογής των κύριων συντάξεων θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως 30/9/2017, ενώ η αναπροσαρμοσμένη σύνταξη και η προκύπτουσα προσωπική διαφορά θα πρέπει να έχουν αποτυπωθεί στο οικείο πληροφοριακό σύστημα έως 1/1/2018.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
 ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 Δ/ΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
 Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
 Ταχ. Κώδικας : 10110 – Αθήνα
 Πληροφορίες: Χ.Γκιουλέκα
 Τηλέφωνα : 2131516786,2131516790

Αθήνα, 29/12/2017
 Αρ. Πρωτ. : Φ.80000/οικ.58727/74/Δ29.17
 ΠΡΟΣ : 1. ΕΦΚΑ
 Γεν.Δ/ση Απονομής
 Συντάξεων
 Δ/ση Απονομής
 Συντάξεων
 Ακαδημίας 22
 10671 Αθήνα
 2. Γ.Λ.Κ
 Κάνιγγος 29
 10110 Αθήνα

ΘΕΜΑ: Εφαρμογή διατάξεων άρθρου 1 ν. 4499/2017

Σας γνωρίζουμε ότι με τις διατάξεις του άρθρου 1 του νόμου 4499/2017 (ΦΕΚ Α 176) « Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις του ν.4387/2016, ρυθμίσεις για την αγορά παιγνίων, για την «Ελληνικό Καζίνο Πάρνηθας Α.Ε.» επέρχονται σημαντικές βελτιωτικές μεταβολές στη σύνταξη λόγω θανάτου του άρθρου 12 του ν.4387/2016 που αναφέρονται :

- A. στους δικαιούχους σύνταξης λόγω θανάτου και
- B. στο κατώτατο χορηγούμενο ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του άρθρου 12 του ν. 4387/2016.

Συγκεκριμένα με τις κοινοποιούμενες διατάξεις που ανατρέχουν στην 13.5.2016 ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.4387/2016 και καταλαμβάνουν δικαιούχους σύνταξης θανάτου που έχει επέλθει από την ανωτέρω ημερομηνία και εφεξής, ορίζονται τα ακόλουθα :

1. Με την παρ.1 του άρθρου 1 του ν.4499/2017 συμπεριλαμβάνονται στους δικαιούχους σύνταξης θανάτου τα τέκνα τα οποία απώλεσαν το γονέα τους κατά τη διάρκεια του έτους προετοιμασίας για την εισαγωγή στην ανώτερη ή ανώτατη σχολή , ανεξαρτήτως της επιτυχούς ή μη έκβασης των εξετάσεων. Διευκρινίζεται ότι τούτο ισχύει και για τα επόμενα της Γ' λυκείου έτη κατά τα οποία το τέκνο συμμετέχει, επιτυχώς ή μη, στις εξετάσεις εισαγωγής σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή .

Προϋπόθεση επομένως για τη λήψη της σύνταξης είναι να επέλθει ο θάνατος μέσα στο έτος προετοιμασίας για πανελλήνιες εξετάσεις . Η προετοιμασία για τις εξετάσεις πιστοποιείται από τη συμμετοχή σε αυτές και χορηγείται σύνταξη θανάτου και μετά τη συμπλήρωση του 18^{ου} και έως τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας .

Τα πιστοποιητικά που αναζητούνται είναι α) πιστοποιητικό θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου από το οποίο και προκύπτει η ακριβής ημερομηνία του θανάτου και β) πιστοποιητικό συμμετοχής του παιδιού στις πανελλήνιες εξετάσεις.

Ως έτος προετοιμασίας για τις πανελλήνιες εξετάσεις ορίζεται η 1^η Ιουλίου κάθε έτους έως και την 30η Ιουνίου του επόμενου έτους, οπότε και ολοκληρώνεται η προετοιμασία με τη συμμετοχή του υποψηφίου στις εξετάσεις.

Η σύνταξη χορηγείται αναδρομικά από το χρονικό σημείο έναρξης καταβολής της, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εφόσον το πιστοποιητικό συμμετοχής στις πανελλήνιες εξετάσεις προσκομιστεί μεταγενέστερα του θανάτου.

Παράδειγμα : Συνταξιούχος του ΕΦΚΑ-ΟΑΕΕ πεθαίνει στις 15/7/2016 δηλαδή μετά τις Πανελλαδικές εξετάσεις του έτους 2016 και το ενήλικο τέκνο ήδη 19 ετών θα συμμετάσχει στις πανελλαδικές εξετάσεις του έτους 2017 . Το έτος προετοιμασίας του συγκεκριμένου τέκνου για τις πανελλαδικές εξετάσεις αρχίζει από 1.7.2016 έως και 30.6.2017. Ο θάνατος επομένως έχει επέλθει μέσα στο έτος προετοιμασίας και όταν θα εκδοθεί το πιστοποιητικό συμμετοχής του τέκνου στις πανελλαδικές εξετάσεις του 2017 θα δικαιωθεί τη σύνταξη θανάτου από τον ΕΦΚΑ-ΟΑΕΕ αναδρομικά -σύμφωνα με τη νομοθεσία του πρώην ΟΑΕΕ- από 1/8/2016 (1^η του επόμενου μήνα από εκείνο που έγινε ο θάνατος) εφόσον το χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση και την προσκόμιση του σχετικού πιστοποιητικού δεν υπερβαίνει το ένα έτος. Στο τέκνο η σύνταξη θανάτου θα συνεχίσει να καταβάλλεται έως και τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας του.

Επισημαίνεται ότι ο επιζών σύζυγος συνεχίζει να λαμβάνει τη σύνταξη θανάτου για όσο χρονικό διάστημα δικαιούται και το τέκνο σύνταξη θανάτου – ανεξάρτητα από το γεγονός ότι ο επιζών δεν έχει την ηλικιακή προϋπόθεση της περ Α΄ της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν.4387/2016 για συνέχιση καταβολής της σύνταξης θανάτου.

Τέλος, διευκρινίζουμε ότι στον κύκλο δικαιούχων σύνταξης θανάτου τέκνων συμπεριλαμβάνονται και τα τέκνα στα οποία είχε διακοπεί η συνταξιοδοτική προστασία λόγω συμπλήρωσης του 18^{ου} έτους της ηλικίας και τα οποία εισήχθησαν σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή ή ενεγράφησαν σε ΙΕΚ μεταγενέστερα του θανάτου του γονέα και της συμπλήρωσης του ανωτέρω ορίου ηλικίας. Τα ανωτέρω τέκνα δικαιούνται από την εγγραφή τους σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή ή ΙΕΚ σύνταξη λόγω θανάτου, η οποία

καταβάλλεται μέχρι το πέρας των σπουδών τους με ανώτερη καταληκτική ημερομηνία εκείνη της συμπλήρωσης του 24^{ου} έτους της ηλικίας(εφόσον οι σπουδές δεν έχουν ολοκληρωθεί πριν από το ανωτέρω όριο ηλικίας).

2. Παράγραφος 2

Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 θεσμοθετείται η χορήγηση **αυτοτελούς κατώτατου ορίου σύνταξης :**

A) στον επιζώντα ή/ και στον διαζευγμένο σύζυγο

B) στα δικαιοδόχα τέκνα

Γ) στα δικαιοδόχα τέκνα που είναι ορφανά από τους δύο γονείς.

Από τη χορήγηση του κατώτατου ορίου των κοινοποιούμενων διατάξεων στον επιζώντα ή /και διαζευγμένο σύζυγο και στα δικαιοδόχα τέκνα εξαιρούνται οι δικαιοδόχοι σύνταξης θανάτου λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας – περίπτωση όπου εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 31 του ν.4387/2016.

Επομένως κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.4499/2017 χορηγείται **αυτοτελές κατώτατο όριο σύνταξης λόγω θανάτου για τα δικαιοδόχα τέκνα του θανόντος.**

Αυτοτελές κατώτατο ποσό χορηγείται και για το καθένα τέκνο που έχει χάσει και τους δύο γονείς του (αμφοτερόπλευρα ορφανό) , υπό την προϋπόθεση βέβαια του άρθρου 12 του ν.4387/2016 **ότι δεν λαμβάνει ή δεν δικαιούται σύνταξη από τον άλλο γονέα.**

Έτσι σε περίπτωση που υπάρχουν δύο δικαιοδόχα τέκνα και ένα δικαιοδόχο τέκνο, ορφανό και από τους δύο γονείς, τότε στα δύο δικαιοδόχα τέκνα επιμερίζεται ένα κατώτατο όριο λόγω θανάτου και στο ορφανό και από δύο γονείς τέκνο επίσης ένα κατώτατο όριο λόγω θανάτου.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση η χορήγηση αυτοτελούς κατώτατου ποσού σύνταξης θανάτου στο ορφανό τέκνο και από τους δύο γονείς **τελεί υπό την προϋπόθεση ότι δεν λαμβάνει ή δεν δικαιούται σύνταξη από τον άλλο γονέα.**

Εξυπακούεται ότι το ποσό του χορηγούμενου κατώτατου ορίου είναι ανάλογο με το χρόνο ασφάλισης του θανόντα .

Σε περίπτωση ύπαρξης 2 τέκνων ορφανών και από τους δύο γονείς χορηγείται **σε καθένα από αυτά** σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του τελευταίου εδαφίου , αυτοτελές κατώτατο ποσό ανάλογο με τα έτη ασφάλισης του θανόντα γονέα .

Η χορήγηση περισσότερων του ενός κατώτατων ποσών σύνταξης θανάτου που θα έχει ως αποτέλεσμα την υπέρβαση του ποσού της συνολικής σύνταξης που δικαιούνταν ο θανών ασφαλισμένος/συνταξιούχος επιτρέπεται σύμφωνα με τις κοινοποιούμενες διατάξεις για λόγους ελάχιστης ασφαλιστικής προστασίας των δικαιοδόχων .

3. Κατώτατο ποσό σύνταξης θανάτου

Ως κατώτατο ποσό σύνταξης λόγω θανάτου ορίζεται το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 του ν.4387/206 για 20 χρόνια ασφάλισης δηλαδή το ποσό των 384,00 €.

Εάν ο θανών είχε λιγότερα από 20 χρόνια ασφάλισης , το ποσό των 384,00 € μειώνεται κατά 1,25% για κάθε έτος που υπολείπεται των 20 ετών και μέχρι τα 15 έτη ασφάλισης . Εάν ο χρόνος ασφάλισης του θανόντα είναι μικρότερος των 15 ετών χορηγείται ως κατώτατο ποσό τα 360 € που αντιστοιχεί στα 15 χρόνια ασφάλισης. Συνεπώς το κατώτατο ποσό σύνταξης λόγω θανάτου ανάλογα με το χρόνο ασφάλισης διαμορφώνεται ως εξής :

Μέχρι και 15 έτη ασφάλισης : 360 ευρώ

Για 16 έτη ασφάλισης: 364,80 ευρώ

Για 17 έτη ασφάλισης: 369,60 ευρώ

Για 18 έτη ασφάλισης: 374,40 ευρώ

Για 19 έτη ασφάλισης: 379,20 ευρώ

Για 20 έτη ασφάλισης και άνω : 384,00 ευρώ .

Για να εξευρεθεί ο χρόνος ασφάλισης από τον οποίο και συναρτάται το κατώτατο ποσό λαμβάνεται υπόψη **μόνο κάθε πλήρες έτος ασφάλισης που είχε πραγματοποιήσει ο θανών.**

Εάν για παράδειγμα ο θανών είχε 17 έτη και 4 μήνες ασφάλισης , ως κατώτατο όριο χορηγείται το ποσό που αντιστοιχεί στα 17 έτη ασφάλισης (369,60 €)

Η χορήγηση του κατώτατου ποσού σύνταξης θανάτου στους δικαιούχους προϋποθέτει υπολογισμό του ποσού σύνταξης του θανόντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου μετά την 13.5.2016 βάσει των άρθρων 7 και 8 του ν.4387/2016 **και σύγκριση του ποσού που σύμφωνα με το άρθρο 12 του ίδιου νόμου μεταβιβάζεται (περίπτωση θανάτου συνταξιούχου) ή απονέμεται (περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου) με το κατώτατο ποσό που αναλογεί στα χρόνια ασφάλισης του θανόντος.**

Στις περιπτώσεις θανάτου συνταξιούχου ο οποίος ελάμβανε σύνταξη κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.4387/2016 ο υπολογισμός της σύνταξης γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 33 του ν. 4387/2016 , για τα οποία έχουν δοθεί αναλυτικές οδηγίες .

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση θανόντος που ελάμβανε δύο συντάξεις από διαφορετικούς φορείς (πχ πρώην ΙΚΑ και ΟΑΕΕ).

Μόνο εάν το ποσό που προκύπτει από τον ανωτέρω υπολογισμό υπολείπεται του κατώτατου ποσού τότε και μόνο τότε χορηγείται το αντίστοιχο προς το χρόνο ασφάλισης κατώτατο ποσό .

Διευκρινίζεται ότι προκειμένου για μεταβίβαση σύνταξης λόγω θανάτου στις περιπτώσεις παλαιών ασφαλισμένων που ελάμβαναν πλήρη σύνταξη αναπηρίας από το πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ , επειδή είχαν κριθεί ανάπηροι με ποσοστό 67% και είχαν πραγματοποιήσει 6000 ημέρες δεν μειώνεται η εθνική σύνταξη λόγω μειωμένου ποσοστού αναπηρίας . Και τούτο καθότι οι εν λόγω συνταξιούχοι, με βάση το δίκαιο που ίσχυε κατά το χρόνο έναρξης εφαρμογής του ν.4387/2016, εξομοιώνονταν ως προς το χορηγούμενο ποσό σύνταξης με τους συνταξιούχους βαριάς αναπηρίας (ποσοστό 80% και άνω)

Επομένως και στην περίπτωση θανάτου του ανωτέρω συνταξιούχου το χορηγούμενο ποσό που αντιστοιχεί στην εθνική σύνταξη δεν υπόκειται σε μείωση – λόγω ποσοστού αναπηρίας μικρότερου του 80%.

Μόνο σε περίπτωση νέας κρίσης από τις Υγειονομικές Επιτροπές μετά την 13.5.2016 με μικρότερο του 67% ποσοστού αναπηρίας , μειώνεται το ποσό της εθνικής σύνταξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.4 του άρθρου 7 του ν.4387/2016 .

4. Υπολογισμός κατώτατου ποσού σύνταξης θανάτου συνταξιούχων πρώην ΟΓΑ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 99 του ν.4387/2016 το ποσό της σύνταξης των ασφαλισμένων του ΟΓΑ διαμορφώνεται ως εξής :

α. Για τις αιτήσεις συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν από 1.1.2017 έως 31.12.2017 το ποσό της σύνταξης αποτελείται από το άθροισμα δύο επιμέρους ποσών: κατά ποσοστό 93,80% από το ποσό που προκύπτει με βάση τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις του ΟΓΑ όπως αυτές ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, με την επιφύλαξη του άρθρου 40 και κατά ποσοστό 6,20% από το άθροισμα της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης.

β. Για τις αιτήσεις συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν από 1.1.2018 έως 31.12.2030 το ποσό της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης διαμορφώνεται σταδιακά κατ' έτος σε ποσοστό 12,90%, 19,60%, 26,30%, 33%, 39,70%, 46,40%, 53,10%, 59,80%, 66,50%, 73,20%, 79,90, 86,60%, 93,30%, αντίστοιχα. Το ποσό που προκύπτει με βάση τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις του ΟΓΑ, όπως αυτές ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαμορφώνεται σταδιακά κατ' έτος σε ποσοστό 87,10%, 80,40%, 73,70%, 67,00%, 60,30%, 53,60%, 46,90% 40,20% 33,50%, 26,80%, 20,10%, 13,40% και 6,70%, αντίστοιχα.

Με τις κοινοποιούμενες διατάξεις και στην περίπτωση συνταξιούχων λόγω θανάτου του πρώην ΟΓΑ θεσπίζεται χορήγηση κατώτατου ορίου – εφόσον μετά τον ανωτέρω υπολογισμό του άρθρου 99 του ν.4387/2016 -το εξαγόμενο

ποσό σύνταξης είναι μικρότερο του κατωτάτου ορίου του ανάλογου προς τα έτη ασφάλισης του θανόντα.

Ένα αυτοτελές κατώτατο όριο δικαιούται ο επιζών και ή ο διαζευγμένος σύζυγος και ένα αυτοτελές κατώτατο όριο δικαιούνται τα δικαιοδόχα τέκνα σύμφωνα με όσα έχουν αναφερθεί ανωτέρω και ισχύουν για τους λοιπούς δικαιοδόχους των λοιπών ενταχθέντων στον ΕΦΚΑ φορέων .

5. Τέλος, με την παράγραφο 3 της κοινοποιούμενης διάταξης προβλέπεται η μεταβίβαση στα δικαιοδόχα τέκνα του 50% του κατωτάτου ορίου που περικόπτεται στην περίπτωση απασχόλησης ή συνταξιοδότησης από ίδιο δικαίωμα του επιζώντα συζύγου ή του διαζευγμένου μετά την 1^η τριετία, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στις διατάξεις της περίπτωσης Γ της παρ. 4 του αρ. 12 του ν.4387/16.

Εσωτερική διανομή

- 1.Γραφείο κ.Υφυπουργού
- 2.Γραφείο κ.Γεν.Γραμματέα Κ.Α
- 3.Γραφείο κ.Γεν.Δ/ντή Κ.Α.
- 4.Γραφείο κ.Γεν.Δ/ντριας Οικ.Υ.
5. Δ/νση Κύρ. Ασφ. και Εισφορών
- 6.Δ/νση Παροχών Κύρ.Σύνταξης
- 7.Δ/νση Πρόσθετης και Επαγ. Ασφάλισης
- 8.Δ/νση Ειδικότερων θεμάτων Ασφάλισης & Παροχών

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΚΟΙΝΩΝ.ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

7 Ιουνίου 2016

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1605

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 1 Αναπροσαρμογή κύριων συντάξεων - Προστασία καταβαλλόμενων συντάξεων.
- 2 Αναπροσαρμογή καταβαλλόμενων συντάξεων του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. οικ. 26083/887

(1)

Αναπροσαρμογή κύριων συντάξεων - Προστασία καταβαλλόμενων συντάξεων.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 14 και 33 του Ν. 4387/2016 (ΦΕΚ 85 Α'). «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις».

2. Τις διατάξεις του Π.δ. 113/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας» (Α' 180) όπως ισχύουν και του άρθρου 27 του Ν. 4320/2015 (Α' 29) «Ρυθμίσεις για τη λήψη άμεσων μέτρων για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, την οργάνωση της Κυβέρνησης και των κυβερνητικών οργάνων και λοιπές διατάξεις».

3. Τις διατάξεις του Π.δ/τος 73/2015 (Α' 116) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

4. Τις διατάξεις των άρθρων 48, 51, 52 και 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο Πρώτο του Π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α').

5. Την υπ' αριθ. Υ29/8.10.2015 (ΦΕΚ 2168/Β') απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών Γεώργιο Χουλιαράκη».

6. Την υπ' αριθ. οικ. 44549/Δ9.12193/09.10.2015 (ΦΕΚ 2169/Β') υπουργική απόφαση «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αναστάσιο Πετρόπουλο».

7. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης, δεν προκαλείται οικονομική επιβάρυνση σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού και των Προϋπολογισμών των Φορέων Κύριας Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή του ΕΦΚΑ, αποφασίζουμε:

Η διαδικασία αναπροσαρμογής των κύριων συντάξεων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 14 και 33 του Ν. 4387/2016, καθορίζεται ως εξής:

Άρθρο 1: Επανυπολογισμός κύριων συντάξεων

1. Κάθε καταβαλλόμενη ή καταβλητέα κατά την 12/5/2016 κύρια σύνταξη, πλην των συντάξεων του ΟΓΑ, η οποία χορηγήθηκε με προγενέστερες του Ν. 4387/2016 διατάξεις, επανυπολογίζεται από τον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) μετά την έναρξη της λειτουργίας του ή τους αρμόδιους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης το Δημόσιο και την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) πριν από την έναρξη αυτή, σύμφωνα με τα άρθρα 7, 8,

13, 14, 33, 27 και 28 του Ν. 4387/2016 και σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην παρούσα.

2. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους των καταβαλλόμενων ή καταβλητέων κατά την 12/5/2016 συντάξεων του Δημοσίου, λαμβάνεται υπόψη ο συντάξιμος μισθός επί του οποίου κανονίστηκε η ήδη χορηγηθείσα σύνταξη, όπως αυτός είχε διαμορφωθεί πριν την έναρξη ισχύος του Ν. 4387/2016, με βάση τους κανόνες αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών του Δημοσίου, που ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος του νόμου.

3. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους των καταβαλλόμενων ή καταβλητέων κατά την 12/5/2016 συντάξεων από φορείς κύριας ασφάλισης εποπτείας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και την Τράπεζα της Ελλάδος, ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνεται υπόψη ο συντάξιμος μισθός επί του οποίου υπολογίστηκε η καταβληθείσα σύνταξη. Στις περιπτώσεις που ο συντάξιμος μισθός συνδέεται με ασφαλιστικές κατηγορίες ή με ασφαλιστικές κλάσεις ή με τεκμαρτά ποσά, αυτός υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα τιμή τους κατά την 31/05/2016. Στις λοιπές περιπτώσεις, ο συντάξιμος μισθός λαμβάνεται σε τρέχουσες τιμές με τη χρήση των ποσοστών αναπροσαρμογής των συντάξεων που ίσχυαν πριν την εφαρμογή του Ν. 4387/2016, όλων των ετών που έχουν μεσολαβήσει από την ημερομηνία συνταξιοδότησης ως την ημερομηνία 31/05/2016.

4. Επί του ανωτέρω συντάξιμου μισθού υπολογίζονται τα κλιμακωτά ποσοστά αναπλήρωσης των άρθρων 8 και 28 του Ν. 4387/2016, ανάλογα με τα χρόνια ασφάλισης βάσει των οποίων κανονίστηκε η επανυπολογισθείσα σύνταξη.

5. Στο ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης που υπολογίζεται κατά τα ανωτέρω, προστίθεται εθνική σύνταξη, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 27 του Ν. 4387/2016.

6. Σε περίπτωση συνταξιούχων που εμπίπτουν στα άρθρα 17 παρ. 4, 30 παρ. 1, 36 παρ. 5 και 94 παρ. 4, 5 και κατέβαλλαν υπό την ισχύ του προϊσχύοντος νομοθετικού καθεστώτος εισφορές ανώτερες από τις προβλεπόμενες στο κοινό καθεστώς του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης λαμβάνεται υπόψη επιπλέον εισφορά, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 30 του Ν. 4387/2016 και στο άρθρο 94, παρ. 4,5.

Άρθρο 2: Επιβεβαίωση των στοιχείων που απαιτούνται για τον επανυπολογισμό σύνταξης

1. Ο κατά το άρθρο 1 επανυπολογισμός όλων των κύριων συντάξεων που χορηγήθηκαν με προγενέστερες του Ν. 4387/2016 διατάξεις, πραγματοποιείται βάσει των στοιχείων επί των οποίων αυτές κανονίστηκαν - υπολογίστηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 14 και 33 του Ν. 4387/2016.

2. Για την επιβεβαίωση της πληρότητας και της ορθότητας των απαιτούμενων για την αναπροσαρμογή στοιχείων, ο ΕΦΚΑ ή οι αρμόδιοι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης ή το Δημόσιο ή η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ)

επανυπολογίζουν το ύψος της χορηγηθείσας σύνταξης σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του οικείου φορέα κοινωνικής ασφάλισης ή του Δημοσίου και τις λοιπές γενικές και ειδικές ισχύουσες νομοθετικές ρυθμίσεις, λαμβάνοντας υπόψη το συντάξιμο μισθό, το χρόνο ασφάλισης, το συντελεστή αναπλήρωσης, τη μείωση λόγω ορίου ηλικίας και τα λοιπά στοιχεία της σύνταξης που βρίσκονται καταχωρισμένα στο οικείο πληροφοριακό σύστημα.

3. Η απόκλιση μεταξύ απονεμηθείσας και επανυπολογισθείσας σύνταξης δεν πρέπει να υπερβαίνει κατ' απόλυτη τιμή το 5%. Για όσες συντάξεις υπάρχει ποσοστό απόκλισης κατ' απόλυτη τιμή άνω του 5% μεταξύ της μεικτής καταβαλλόμενης και του ποσού που προκύπτει μετά την εφαρμογή της ανωτέρω παραγράφου 2, αναζητούνται τα απαιτούμενα στοιχεία στις αντίστοιχες συνταξιοδοτικές αποφάσεις ή άλλες κατάλληλες πηγές, προκειμένου η απόκλιση μεταξύ απονεμηθείσας και επανυπολογισθείσας σύνταξης να μην υπερβαίνει κατ' απόλυτη τιμή το 5%. Σε περίπτωση μη ύπαρξης αναλυτικών διαθεσίμων στοιχείων, ο επανυπολογισμός μπορεί να διενεργηθεί με χρήση στατιστικών στοιχείων για όμοια χαρακτηριστικά συντάξεων. Με τις προβλεπόμενες στην παράγραφο 2 και 3 διαδικασίες, επανυπολογίζονται όλες οι κύριες συντάξεις που χορηγήθηκαν με προγενέστερες του Ν. 4387/2016 διατάξεις, και τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται καταχωρίζονται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων.

4. Όμοια διαδικασία καταχώρισης στοιχείων ακολουθείται και στην περίπτωση που οι οικείοι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης δεν διαθέτουν στοιχεία σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων ή τα στοιχεία που διαθέτουν είναι ελλιπή.

5. Η καταχώριση όλων των απαιτούμενων στοιχείων και ο επανυπολογισμός όλων των κύριων συντάξεων, πλην των συντάξεων του ΟΓΑ, οι οποίες χορηγήθηκαν με προγενέστερες του Ν. 4387/2016 αποφάσεις των συγχωνευόμενων των εντασσόμενων στον ΕΦΚΑ Φορέων, Τομέων, Κλάδων και Λογαριασμών, του Δημοσίου και της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) πραγματοποιείται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 της παρούσας.

Άρθρο 3: Υπολογισμός προκύπτουσας διαφοράς

1. Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του καταβαλλόμενου ή καταβλητέου κατά την ημερομηνία έναρξης του Ν. 4387/2016 ποσού και της σύνταξης που προκύπτει από τον επανυπολογισμό της, σύμφωνα με το άρθρο 1 της παρούσας, αποτυπώνεται στο οικείο πληροφοριακό σύστημα έως την 1.1.2018.

2. Στις περιπτώσεις που το καταβαλλόμενο ή καταβλητέο κατά την ημερομηνία έναρξης του Ν. 4387/2016 ποσό σύνταξης είναι μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από τον επανυπολογισμό της, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων της παρ. 3α του άρθρου 14 του Ν. 4387/2016.

3. Εάν το καταβαλλόμενο ή καταβλητέο κατά την ημερομηνία έναρξης του Ν. 4387/2016 ποσό της σύνταξης είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από τον επανυπολογισμό, τότε αυτό προσαυξάνεται κατά το ένα πέμπτο της διαφοράς κατ' έτος, σταδιακά και ισόποσα εντός πέντε ετών από την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής.

Άρθρο 4: Χρονοδιάγραμμα επανυπολογισμού κύριων συντάξεων

Ο κατά το άρθρο 1 επανυπολογισμός των κύριων συντάξεων, οι οποίες χορηγούνται με προγενέστερες του Ν. 4387/2016 διατάξεις, διενεργείται σταδιακά, με έναρξη από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας απόφασης και ολοκλήρωση έως την 30η Σεπτεμβρίου 2017. Ως την 30η Σεπτεμβρίου 2016 πρέπει να έχει καταχωριστεί το 10% και αυτό να έχει επανυπολογιστεί σε τελική οριστική εικόνα ως την 31η Δεκεμβρίου 2016. Ως την 31η Δεκεμβρίου 2016 πρέπει να έχει καταχωριστεί το 40% και αυτό να έχει επανυπολογιστεί σε τελική οριστική εικόνα ως την 31η Μαρτίου 2017. Ως την 31η Μαρτίου 2017 πρέπει να έχει καταχωριστεί το 70% και αυτό να έχει επανυπολογιστεί σε τελική οριστική εικόνα ως την 30η Ιουνίου 2017. Ως την 30η Ιουνίου 2017 πρέπει να έχει καταχωριστεί το 100% και αυτό να έχει επανυπολογιστεί σε τελική οριστική εικόνα ως 30η Σεπτεμβρίου 2017.

Άρθρο 5: Γενικά Θέματα

1. Η διαδικασία επανυπολογισμού της παρούσας απόφασης εφαρμόζεται σε όλες τις κύριες συντάξεις που έχουν χορηγηθεί ή θα χορηγηθούν με προγενέστερες του Ν. 4387/2016 διατάξεις.

2. Σε κάθε νέα σύνταξη που εκδίδεται με προγενέστερες του Ν. 4387/2016 διατάξεις, κατά την έκδοση της απόφασης διενεργείται ταυτόχρονα και ο κατά το άρθρο 1 επανυπολογισμός της σύνταξης.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 7 Ιουνίου 2016

Ο Υφυπουργός Εργασίας
Κοινωνικής Ασφάλισης και
Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Ο Αναπληρωτής
Υπουργός Οικονομικών

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ**

Αριθ. οικ. 25909/470

(2)

Αναπροσαρμογή καταβαλλόμενων συντάξεων του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τη διάταξη του άρθρου 96 παρ. 6 του Ν. 4387/2016 (ΦΕΚ 85 Α') «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις», όπως συμπληρώθηκε με

το άρθρο δεύτερο του Ν. 4393/2016 (ΦΕΚ Α' 106) και ισχύει.

2. Τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 96 του Ν. 4387/2016 (ΦΕΚ 85 Α') που αντικαθιστά το άρθρο 42 του Ν. 4052/2012 (ΦΕΚ 41 Α').

3. Τις διατάξεις των παρ. 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 96 του Ν. 4387/2016 (ΦΕΚ 85 Α') όπως ισχύουν.

4. Τις διατάξεις του Π.δ. 113/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας» (Α' 180) όπως ισχύουν.

5. Τις διατάξεις του Π.δ/τος 73/2015 (Α' 116) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

6. Τις διατάξεις των άρθρων 48, 51, 52 και 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο Πρώτο του Π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α').

7. Την υπ' αριθ. οικ. 44549/Δ9.12193/09.10.2015 (ΦΕΚ 2169/Β') υπουργική απόφαση «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αναστάσιο Πετρόπουλο».

8. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης, δεν προκαλείται οικονομική επιβάρυνση σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού και του Προϋπολογισμού του ΕΤΕΑ, αποφασίζουμε:

Η διαδικασία αναπροσαρμογής των, κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 4387/2016, καταβαλλόμενων επικουρικών συντάξεων, καθορίζεται ως εξής:

Άρθρο 1: Μεταβολή ετήσιου ποσοστού αναπλήρωσης επανυπολογισμού καταβαλλόμενων συντάξεων

1. Το ετήσιο ποσοστό αναπλήρωσης (AR_n) ανά εντασσόμενο τομέα, ταμείο ή κλάδο στο ΕΤΕΑ, με βάση το οποίο επανυπολογίζονται οι καταβαλλόμενες επικουρικές συντάξεις είναι:

$$AR_n = 0,45\%$$

2. Για τους τομείς, ταμεία ή κλάδους του ΕΤΕΑ, για τους οποίους το συνολικό ποσοστό εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη (Contr), για τα κοινά επαγγέλματα κατά την 30.11.2013 ήταν μεγαλύτερο από 6%, το ετήσιο ποσοστό αναπλήρωσης (AR_n) με βάση το οποίο επανυπολογίζονται οι συντάξεις κάθε Τομέα, Ταμείου, ή Κλάδου υπολογίζεται ως εξής:

$$AR_n = 0,45\% * Contr / 6\%$$

3. Για τις περιπτώσεις που οι εισφορές του εργοδότη δεν καταβάλλονταν, σύμφωνα με τις οικείες καταστατικές διατάξεις του κάθε Τομέα, Ταμείου ή Κλάδου του ΕΤΕΑ και τη γενικότερη νομοθεσία, ως ποσοστό επί των συντάξεων αποδοχών, το ποσοστό εισφοράς του εργοδότη δεν μπορεί να υπερβαίνει αυτό του ασφαλισμένου.

Άρθρο 2: Επανυπολογισμός των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων

1. Οι, κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 4387/2016, καταβαλλόμενες ανά Τομέα, Ταμείο ή Κλάδο του ΕΤΕΑ συντάξεις, συνυπολογιζόμενων των κρατήσεων της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχου της παρ. 13 του άρθρου 44 του Ν. 3986/2011, και των κρατήσεων υπέρ υγείας,

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

**Αθήνα, 30 - 06 -2017
Αρ. Πρωτ.: οικ.52331/1861**

**ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Δ7- Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΝΠΔΔ**

**ΠΡΟΣ: Εθνικό Τυπογραφείο
(για δημοσίευση)**

**ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ14-Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΩΝ**

ΚΟΙΝ: ΕΦΚΑ

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ.Κώδικας: 101 10
Πληροφορίες: 210 3368 084
e-mail: doikeroptia@ypakr.gr

**ΘΕΜΑ : Συμπλήρωση της αριθ. 26083/887/7-6-2016 (Β,1605) Υπουργικής Απόφασης
«Αναπροσαρμογή κύριων συντάξεων – Προστασία καταβαλλόμενων συντάξεων»**

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ & Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 14 και 33 του Ν. 4387/2016 (Α,85). «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις».
2. Τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν.3518/2006 (Α'272), όπως ισχύει, του άρθρου 7 παρ. 1 του Ν.982/1979 (Α'239) και του άρθρου 1 του π.δ. 460/1989 (Α'201), του άρθρου 19 του ΝΔ 4114/1960 (Α'164) όπως ισχύει με το άρθρο 6 παρ.3 του Ν. 1090 / 1980 (Α'263) και την ΥΑ Φ41/738/2.4.1986 (Β'242), που αφορούν στον υπολογισμό των κύριων συντάξεων των μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένων του ΕΤΑΑ (ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, Τομέας Ασφάλισης Νομικών).
3. Τις διατάξεις του Π.Δ/τος. 113/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας» (Α' 180) όπως ισχύουν και του άρθρου 27 του Ν. 4320/2015 (Α' 29) «Ρυθμίσεις για τη

λήψη άμεσων μέτρων για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, την οργάνωση της Κυβέρνησης και των κυβερνητικών οργάνων και λοιπές διατάξεις».

4. Τις διατάξεις του Π.Δ/τος 125/2016 (Α΄ 210) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

5. Τις διατάξεις των άρθρων 48, 51, 52 και 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο Πρώτο του Π.δ. 63/2005 (Α,98).

6. Την υπ' αριθ. Υ29/8.10.2015 99Β2168/Β΄) απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών Γεώργιο Χουλιαράκη».

7. Την υπ' αριθ. οικ.54051/δ9.14200/22.11.2016 (3801/Β) απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Τροποποίηση της υπ' αριθ. οικ. 44549/Δ9.12193 από 8-10-2015 απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αναστάσιο Πετρόπουλο.

8. Την αριθ οικ. 16777/652/7-4-2017 εισηγητική έκθεση της ΓΔΟΥ

9. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης, δεν προκαλείται πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού ή του Προϋπολογισμού του ΕΦΚΑ σε σχέση με την εκτιμηθείσα για το ΜΠΔΣ 2017_2020.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 1 της Υ.Α.με αριθ. 26083/887/7-6-2016 (Β,1605) όπως διορθώθηκε με τις διορθώσεις σφαλμάτων του ΦΕΚ 1623/τΒ/2016, «Αναπροσαρμογή κύριων συντάξεων – Προστασία καταβαλλόμενων συντάξεων», προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

Για την αναπροσαρμογή των ήδη καταβαλλομένων συντάξεων του Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του πρώην ΕΤΑΑ ως συντάξιμος μισθός ορίζεται το ποσό της ανώτατης προβλεπόμενης κύριας σύνταξης για 45 έτη ασφάλισης, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί την 31/5/2016, δηλαδή το ποσό των 1.146,32€.

Για την Ειδική Προσαύξηση του ανωτέρω τομέα, ως συντάξιμος μισθός ορίζεται το ανώτατο ποσό της Ειδικής Προσαύξησης για 45 έτη ασφάλισης, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί την 31/5/2016, δηλαδή το ποσό των 1.524,60€.

Για τον Τομέα Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών του πρώην ΕΤΑΑ ως συντάξιμος μισθός ορίζεται το ποσό της ανώτατης προβλεπόμενης κύριας σύνταξης για 39 έτη ασφάλισης, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί την 31/5/2016, δηλαδή το ποσό των 1.562,10€.

Για τον Τομέα Ασφάλισης Νομικών του πρώην ΕΤΑΑ ως συντάξιμος μισθός ορίζεται το ποσό της ανώτατης προβλεπόμενης κύριας σύνταξης για 40 έτη ασφάλισης, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί την 31/5/2016, δηλαδή το ποσό των 1.232,09€.

Ως ασφάλιστρο της Ειδικής Προσαύξησης για τον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του πρώην ΕΤΑΑ λαμβάνεται υπόψη το προβλεπόμενο από το άρθρο 4 παρ. 2 του ν.3518/2006 ποσοστό ασφάλισης, όπως ίσχυε την 31/12/2015, δηλαδή ασφάλιστρο ύψους 12%.

Ως ασφάλιστρο για τον Κλάδο Μονοσυνταξιούχων του Τομέα Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών του πρώην ΕΤΑΑ λαμβάνεται υπόψη ποσοστό 10%.»

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝ.
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Εσωτερική Διανομή :

- 1) Γραφείο Υπουργού
- 2) Γραφείο Γενικού Γραμματέα ΥΠΕΚΑΠ (κου Νεφελούδη)
- 3) Γραφείο Γενικής Γραμματέως ΚΑ (κας Βρακά)
- 4) Γραφείο Γενικού Δ/ντή Κ.Α.
- 5) Γραφείο Γενικής Δ/ντριας Ο.Υ.
- 6) Δ/νση Οικονομικής Εποπτείας και Επιθεώρησης Νομικών Προσώπων
- 7) Δ/νση Κύριας Ασφάλισης Αυτοαπασχολούμενων και Αγροτών